

**МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ
РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ - ХАСКОВО**

гр.Хасково, ул.“Добруджа” № 14, ет.4

Телефони : 601 628, 601 624

Факс: /+359 38/ 601 611

E-mail: riosv_hs@mbox.contact.bg

Директор: 664 608

Гл.счетоводител: 601 616

**ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА
ОКОЛНАТА СРЕДА
през 2009 година**

Хасково, 2009 година

Съдържание

СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	4
ВЪВЕДЕНИЕ	6
КРАТКА ГЕОГРАФСКО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЛАСТ ХАСКОВО	8
КРАТКА ГЕОГРАФСКО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ	10
КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ.....	12
<i>Анализ на състоянието на атмосферния въздух по данни от имисионния контрол, осъществяван в пунктовете за мониторинг</i>	<i>16</i>
<i>Райони (агломерации) за оценка и управление качеството на атмосферния въздух /РОУКАВ/.....</i>	<i>22</i>
<i>Източници на емисии на територията на РИОСВ – Хасково.....</i>	<i>28</i>
<i>Кратка обобщена оценка за качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ - Хасково.....</i>	<i>35</i>
<i>Контрол на шума в околната среда.....</i>	<i>36</i>
АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ПОВЪРХНОСТНИ И ПОДЗЕМНИ ВОДИ НА ТЕРИТОРИЯТА КОНТРОЛИРАНА ОТ РИОСВ – ХАСКОВО.....	39
ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДИ	41
1. ТИПОЛОГИЯ НА ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДИ.	41
2. ПРОГРАМИ ЗА МОНИТОРИНГ НА ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ – КОНТРОЛЕН И ОПЕРАТИВЕН МОНИТОРИНГ.	47
3. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ЕКОЛОГИЧНОТО И ХИМИЧНО СЪСТОЯНИЕ НА ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДИ.	56
УЧАСТЪЦИ С ЛОШО СЪСТОЯНИЕ НА ВОДНИТЕ ТЕЛА:	61
3.3. СЪСТОЯНИЕ НА ПИТЕЙНИТЕ ВОДИ.....	62
ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ	62
1. БИОЛОГИЧНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ ЗА КАЧЕСТВО НА ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДНИ ТЕЛА – РЕКИ, ЕЗЕРА/ЯЗОВИРИ И КРАЙБРЕЖНИ ВОДИ	68
2. ОСНОВНИ ФИЗИКОХИМИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ.....	70
3. ПРИОРИТЕТНИ ВЕЩЕСТВА.....	70
4. СПЕЦИФИЧНИ ЗАМЪРСИТЕЛИ.....	72
ЗЕМИ И ПОЧВИ	75
1. БАЛАНС НА ЗЕМИТЕ ПО ОСНОВНИ ФОНДОВЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА РИОСВ.....	75
2. ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ПОЧВИТЕ С ТЕЖКИ МЕТАЛИ И МЕТАЛОИДИ.	75
3. ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ПОЧВИТЕ С УСТОЙЧИВИ ОРГАНИЧНИ ЗАМЪРСИТЕЛИ /ПЕСТИЦИДИ/.....	77
4. УВРЕЖДАНЕ НА ПОЧВАТА И ЗЕМИТЕ ОТ ДОБИВНАТА ПРОМИШЛЕННОСТ	77
5. ЕРОЗИЯ НА ПОЧВИТЕ.	77
6. ЗАСОЛЯВАНЕ И ВКИСЛЯВАНЕ НА ПОЧВИТЕ.	77
7. ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ПОЧВИТЕ СЪС СТРОИТЕЛНИ И БИТОВИ ОТПАДЪЦИ.	78
8. УВРЕЖДАНЕ НА ПОЧВИТЕ ОТ ОПОЖАРЯВАНЕТО НА РАСТИТЕЛНОСТ	78
9. КРАТКА ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ПОЧВИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА РИОСВ - ХАСКОВО.....	78
БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ И ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ	79
1. БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ.....	79

2. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ	80
УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	84
КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ И АНАЛИЗ ЗА РАЗРАБОТВАНЕТО, ПРИЕМАНЕТО ОТ ОБЩИНСКИТЕ СЪВЕТИ, АКТУАЛИЗИРАНЕТО НА ОБЩИНСКИТЕ ПРОГРАМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОБЩИНСКИ НАРЕДБИ	85
ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ	85
БИТОВИ И СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ	86
ПРОИЗВОДСТВЕНИ И ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ	88
ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ	88
ЕКОЛОГИЧЕН ИНФОРМАЦИОНЕН И ОБРАЗОВАТЕЛЕН ЦЕНТЪР	92
1. ДЕЙНОСТИ В ЕКОЛОГИЧНИЯТ ИНФОРМАЦИОНЕН И ОБРАЗОВАТЕЛЕН ЦЕНТЪР .	92
2. ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНИ ИНИЦИАТИВИ ПОДКРЕПЯНИ ОТ МИНИСТЕРСТВОТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ	93
3. РАБОТА С МЕДИИТЕ ЗА ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНАТА ЕКОИНСПЕКЦИЯ И ИЗГРАЖДАНЕ НА ДОВЕРИЕ СРЕД ОБЩЕСТВЕННОСТТА	93
4. ПОСЕЩЕНИЯ НА СТРАНИЦАТА В ИНТЕРНЕТ НА РИОСВ – ХАСКОВО НА АДРЕС WWW.RIOSV-HS.ORG	94
5. ДОСТЪП НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ДО РАБОТАТА НА РИОСВ – ХАСКОВО, ЧРЕЗ СТРАНИЦАТА В ИНТЕРНЕТ НА АДРЕС WWW.RIOSV-HS.ORG	95
6. РАБОТА С ПРИРОДОЗАЩИТНИ НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ И УЧИЛИЩА В РЕГИОНА ПО ПРОЕКТИ В ОБЛАСТТА НА ОПАЗВАНЕ НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ	95
ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ПО ЗАКОНА ЗА ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ	97
ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И КОНТРОЛ	102
1. ДЕЙНОСТИ ВЪВ ВРЪЗКА С ПРОЦЕДУРАТА ПО ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА (ОВОС) ЗА 2009Г.	102
2. ДЕЙНОСТИ ВЪВ ВРЪЗКА С ПРОЦЕДУРАТА ПО ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА (ЕО)	102
3. ДЕЙНОСТИ ВЪВ ВРЪЗКА СЪС СТАНОВИЩА ЗА ПРЕЦЕНКА НА ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ НЕ ПОПАДАЩИ В ПРИЛОЖЕНИЕ 1 И 2 НА ЗООС	103
4. ПРИОРИТЕТИ ЗА 2009 ГОД. В СЕКТОР ОВОС И ЕО	103
5. ДЕЙНОСТИ ВЪВ ВРЪЗКА С ПРОЦЕДУРАТА ПО ИЗДАВАНЕ НА КОМПЛЕКСНИ РАЗРЕШИТЕЛНИ	103
КОНТРОЛНА И АДМИНИСТРАТИВНА ДЕЙНОСТ НА РИОСВ - ХАСКОВО	104
1. КОНТРОЛНА ДЕЙНОСТ	104
2. АДМИНИСТРАТИВНА ДЕЙНОСТ	105
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	107
1. ОСНОВНИ ПОСТИЖЕНИЯ НА ТЕРИТОРИЯТА НА РИОСВ-ХАСКОВО ЗА 2009 ГОДИНА	107
2. ОСНОВНИ ПРИОРИТЕТИ НА РИОСВ - ХАСКОВО ЗА 2010 ГОДИНА	108

СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АС	Автоматична станция за мониторинг
ААС	Атомно-абсорбционен спектрофотометър
БИ	Биотичен индекс
ВЕЕС	Висш експертен екологичен съвет
ГЗ	Гражданска защита
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ДОВОС	Доклад за оценка на въздействието върху околната среда
ЕС	Европейски съюз
ЕТИС	Експертен технико-икономически съвет
ЗВ	Закон за водите
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИАОС	Изпълнителна агенция по околната среда
ИБР	Източно-беломорски район
ИСПА(ISPA)	Инструмент за структурни политики по присъединяването
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КПКЗ(IPPC)	Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването
КР	Комплексно разрешително
ЛМС	Локална мониторингова станция
МЗ	Министерство на здравеопазването
МИ	Министерство на финансите
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МЗГ	Министерство на земеделието и горите
МПС	Моторно превозно средство
НАСЕМ	Национална автоматизирана система за екологичен мониторинг
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НП	Наказателно постановление
НПО	Неправителствена организация
НСРЗ	Национална служба растителна защита
НФООС	Национален фонд за опазване на околната среда
ОбС	Общински съвет
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ПДЕ	Пределно допустими емисии
ПДК	Пределно допустима концентрация
ПДК м.е.	Пределно допустима концентрация – максимална еднократна
ПДК ср.дн.	Пределно допустима концентрация – средно денонощна
ПДК ср.год.	Пределно допустима концентрация – средно годишна
ПДН	Пределно допустима норма
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПС – ПБВ	Помпена станция – питейно-битово водоснабдяване
ПСПВ	Помпена станция – питейно водоснабдяване
ПС – ПВС	Помпена станция – питейно водоснабдителни системи

ПУДООС	Предприятие за управление на дейности по опазване на околната среда
РАН	Полиароматни въглеводороди
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РЛ	Регионална лаборатория
РС	Районен съд
РСВ	Полихлорирани бифенили
САПАРД	Специална програма за развитие на земеделски и селски райони
ТЕЦ	Топлоелектрическа централа
РИОКОЗ	Регионална инспекция по опазване и контрол на здравето

ВЪВЕДЕНИЕ

Докладът за състоянието на околната среда се изготвя от експертите и специалистите на РИОСВ–Хасково с цел пълно, обективно и своевременно информиране на обществеността за състоянието и проблемите на околната среда в региона. Той е насочен към всички заинтересовани от опазването на природата и нейните ресурси–граждани, неправителствени организации, бизнес и академични среди.

Целта на доклада е да подпомогне областните управи и общините на територията на РИОСВ–Хасково при вземане на решения в областта на околната среда и за устойчиво развитие на териториалните общности, чрез интегрирането на политиката по околна среда в регионалните и общински политики в областта на социално-икономическото развитие и да се информира широката общественост за:

- ◆ състоянието на околната среда в областите Хасково и Кърджали;
- ◆ тенденциите и динамиката на промените в състоянието на компонентите на околната среда и степента на въздействие на факторите, които я замърсяват и увреждат;
- ◆ съществуващите проблеми;
- ◆ извършените основни законодателни, административни и инвестиционни мерки в областта на околната среда;

Регионална инспекция по околната среда и водите-Хасково осъществява контрол и мониторинг на околната среда на територията на Хасковска и Кърджалийска области.

Общините включени на територията на Хасковска област са: Хасково, Димитровград, Харманли, Симеоновград, Свиленград, Маджарово, Ивайловград, Любимец, Минерални бани, Стамболово и Тополовград с обща площ 5 543 км². Съгласно териториално-административното деление на МОСВ в екологично отношение община Тополовград се контролира от РИОСВ-Стара Загора.

Кърджалийска област от своя страна включва общините: Кърджали, Черноочене, Момчилград, Крумовград, Кирково, Джебел и Ардино с обща площ 3 216 км². От 01.12.09г., съгласно новия устройствен правилник за дейността на РИОСВ община Ардино е прехвърлена в териториалния обхват на РИОСВ-Смолян.

Цялата територия, на която Инспекцията осъществява основните си функции е 8 045 км², а на двете области Хасковска и Кърджалийска 8 759 км². Основни функции на РИОСВ-Хасково са:

1. Участва в разработването на документи и провежда дейности на местно ниво, свързани с политиката на държавата в областта на опазването на околната среда и устойчивото развитие.
2. Осъществява превантивен, текущ и последващ контрол по отношение на:
 - източници на емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух;
 - източници, формиращи отпадъчни води в съответствие със Закона за водите;
 - замърсяване на почвите с отпадъци и вредни вещества;
 - увреждане на почвите, палене на стърнища, рекултивация на нарушени терени;
 - земни недра и подземни природни богатства, чрез съгласуване и проверка на дейностите по проучване, добив и първична преработка на минни обекти;
 - опазване на биологичното разнообразие, защитени територии и горски екосистеми;
 - фирмите, формиращи производствени и опасни отпадъци в съответствие с изискванията на Закона за управление на отпадъците;

- общините по отношение на твърди битови отпадъци и строителни отпадъци;
 - екологични оценки и оценки въздействието върху околната среда /ОВОС/ на планове, програми, инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии, при чиито осъществяване са възможни значителни въздействия върху околната среда;
 - за комплексните разрешителни;
3. Предоставя информация на населението за състоянието на околната среда и водите за територията, която наблюдава и контролира.

Законодателство в областта на опазването на околната среда:

Закон за биологичното разнообразие

Закон за водите

Закон за достъп до обществената информация

Закон за държавния служител

Закон за защита от вредното въздействие на химични вещества и препарати

Закон за защитените територии

Закон за лечебните растения

Закон за опазване на околната среда

Закон за подземните богатства

Закон за управление на отпадъците

Закон за чистотата на атмосферния въздух

Адрес на РИОСВ-Хасково

6 300, град Хасково

ул. "Добруджа" №14, ет.5

Телефони:

Директор: 038/66 46 08

тел/факс: 038/60 16 11

Зелен телефон: 038/60 16 28

e-mail: riosv-hs@mbox.contact.org

страница в Интернет: www.riosv-hs.org

КРАТКА ГЕОГРАФСКО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЛАСТ ХАСКОВО

Област Хасково е разположена в централната част на Южна България и нейната територия се простира на 5 543 км² или 5% от територията на Република България. Областта включва 261 населени места, организирани в 11 общини – Хасково, Димитровград, Свиленград, Любимец, Харманли, Маджарово, Симеоновград, Ивайловград, Тополовград, Минерални бани и Стамболово.

На територията на област Хасково живеят 270 096 души /31.12.2003г./, като това представлява 3,46 % от населението на страната. В градовете на областта живеят 189 937 души (70.3 % от цялото население в областта), като само в областния център – гр. Хасково живеят 79 476 души, което представлява 29.4 % от цялото население на областта. Средната географска гъстота на населението в област Хасково е 48.7 д/кв. км. (2003 г.) и е много по-ниска от средната географска гъстота на населението на страната, която е 70.3 д/кв. км.

Географското местоположение на област Хасково е изключително благоприятно и ключово. На територията на Хасковска област се кръстосват два от важните за България и Европа трансконтинентални пътища. Първият е от Западна и Централна Европа през София-Пловдив-Свиленград за Истамбул, Близкия Изток, Азия и Северна Африка. Вторият е от Северна Европа през Русе-Горна Оряховица-Хасково за Средиземноморието.

Природни ресурси

- **Релефът** в областта е твърде разнообразен. Северната и централната част е заета от Горнотракийската низина, характерни са обширните приречни ниски земи и високи подпочвени води, които благоприятстват интензивното използване на селскостопанските площи. Равнинният характер на релефа и плодородните почви влияят положително за развитието на всички отрасли и подотрасли на селското стопанство, изграждането на напоителни системи и транспортни артерии. На юг обширна територия от областта е заета от ниските разклонения на Източните Родопи и западните склонове на Сакар планина;
- **Полезните изкопаеми** са представени от горивно-енергийни ресурси, руди на цветни метали и нерудни изкопаеми. В Хасковска област се намира Маришкия басейн, в който геоложките запаси от лигнитни въглища представляват 18,3% от тези на страната. От рудните изкопаеми най-голямо значение имат полиметалните руди, от които сега се извлича основно олово, цинк, сребро и някои други редки метали. В последните години добива на оловно-цинкови руди е намален с тенденция за прекратяване, но в същото време се разработиха златосъдържащи руди. Предстои разкриването на най-голямото златно находище в България – "Ада тепе", община Крумовград. С по-голямо значение в икономически аспект са източниците на нерудни изкопаеми. Областта разполага с доказани запаси на нерудни полезни изкопаеми: варовик, азбест, мрамор и глини. Най-голямо значение и запаси имат мраморите и варовиците. Мраморите в Източните Родопи и Сакар по своите качества превъзхождат дори и прочутите италиански Карарски мрамори;
- **Климатични условия** – тук се проявява средиземноморското климатично влияние. То се изразява предимно с по-високите средни годишни температури. Средната годишна температура на въздуха на равнинните и низинни участъци

варира от 12,2 до 12,8 градуса целзий, а за Източните Родопи и Сакар планина от 12,6 до 13,5 градуса целзий;

Главният валежен максимум е различен за отделните части: по поречието на река Марица той е октомврийско-ноемврийски. Тогава падат 11-12 % от валежите, а в Източните Родопи е декемврийски-11-13 % от валежите;

- **Водни ресурси** формират се главно за сметка на оттока на река Марица и нейните притоци-Харманлийска, Върбица и Бяла река. Този воден оток представлява 5,8 % от речния отток на страната без река Дунав. Друг източник за формиране на водно-ресурсния потенциал са подземните грунтови води, които представляват 7,3 % от общия им количествен обем за страната;

На територията на областта съществуват няколко минерални извора при село Минерални бани, село Долно Ботево община Стамболово, град Меричлери, село Троян, община Симеоновград и други;

Промисленост-малките и средни предприятия в област Хасково играят важна роля за ускоряването на икономическите процеси и за оптимизиране на производствената структура на областната икономика. Повечето от тях действат в сферата на услугите и търговията, след тях се нареждат шивашките, трикотажните фирми, тези за производство на хляб и хлебни изделия, цехове за месо и млекопреработка и други.

От промишлените отрасли-производство и преработваща промишленост са развити и има традиции в машиностроенето за хранително-вкусовата промишленост, производството на климатични и хладилни техники, на металорежещи машини и други.

На територията на община Димитровград работят две големи производствени дружества "Вулкан" АД, специализирана в производството на строителни материали и "Неохим" АД-за производство на изкуствени торове и химически продукти.

Развити са още мебелната, обувната, кожарската и хранително-вкусовата промишленост.

В областта чуждестранните инвестиции са около средното ниво за страната.

Селско стопанство е един от водещите отрасли за област Хасково и създава заетост на голяма част от населението. Някои от общините в областта, за които селското стопанство е доминиращ отрасъл са: Стамболово, Любимец, Симеоновград и Тополовград.

В областта съществуват изключително благоприятни почвено-климатични условия за развитието на растениевъдството. Отглеждат се най-разнообразни селскостопански култури сред които: пшеница, ечемик, царевица. От техническите култури най-широко отглеждани са слънчогледа, памука и тютюна. Последният е традиционна култура за региона, осигуряваща поминъка на голяма част от населението.

В Хасковска област има изключително благоприятни условия за отглеждането на масиви от трайни насаждения-ягоди, малини, вишни, череши, кайсии, праскови и други.

Традиционно в областта се отглеждат лозови масиви. Региона е известен с добрите сортове "Мерло", "Каберне Совиньон", "Памид" и "Болгар". Няколкото винарски центъра на територията на областта привличат привържениците на т. нар. "винен туризъм".

Животновъдството е изключително концентрирано в частния сектор. Отглеждат се предимно крави, овце, кози и свине.

Общата горска площ на област Хасково възлиза на 167 604 ха или 4,3 % от националния горски фонд на Република България.

Земите и горите от горския фонд на област Хасково, съхраняват над 80 % от защитените растения и над 60 % от застрашените от изчезване видове животни и растения.

Област Хасково разполага и със значими недържавни горски ресурси – билки, гъби, горски плодове и др.

През последните години туризмът се очертава като отрасъл с нарастващо значение за област Хасково. Важни фактори, обуславящи развитието му в областта са: мек климат, наличие на красива и чиста природа, богатата флора и фауна, наличие на множество природни забележителности, интересни културно-исторически паметници от античността и средновековието, паметници от епохата на Възраждането /монастири, стари къщи и църкви/. Към тях могат да бъдат добавени и добре развитата мрежа от места за настаняване и хранене, сравнително добрата инфраструктура, наличието на богат културен календар в отделните общини.

Много голямо значение за развитието на т.нар. "селски туризъм" и "екотуризм" има засилващата се инициатива от страна на частни предприемачи и общините: строителството на нови хотели, заведения за хранене, възраждане на традиционни занаяти, разработване на редица проекти в сферата на туризма и откриване на туристически информационни центрове.

КРАТКА ГЕОГРАФСКО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЛАСТ КЪРДЖАЛИ

Област Кърджали е разположена в югоизточната част на Република България и нейната територия се простира на 3 216 км², което представлява 2,9 % от територията на страната ни. В административно-териториалните граници на областта са включени 473 населени места, организирани в седем общини – Ардино, Джебел, Кирково, Крумовград, Кърджали, Момчилград и Черноочене.

На територията на област Кърджали живеят 161 002 души /31.12.2003 г./. В градовете живеят около 38 % от населението, а в селата 62%. Средната георгафска гъстота на населението в област Кърджали е 62,6 души км/кв. От населението на областта 48,8 % са мъже и 51, 2% са жени.

Географското местоположение на област Кърджали е изключително благоприятно и ключово. На територията на областта преминава Общоевропейски транспортен коридор /ОЕТК/ № 9 Хелзинки-Санкт Петербург-Москва-Букурещ-Русе-Димитровград-проход Маказа-Александруполис.

Природни ресурси

- **Релеф и водни ресурси:** Област Кърджали заема по-голямата част от Източните Родопи. Релефът е преимуществено планински и полупланински. Теренът се прорязва от горното и средното течение на река Арда, заедно с нейните притоци реките Върбица, Крумовица и Перперек. На река Арда са изградени три от най-големите язовири в страната – яз. "Кърджали", яз. "Студен Кладенец" и яз. "Ивайловград". Близко до село Кирково, в местността "Варниците" има няколко находища на минерална вода, от които едно е проучено и каптирано;

- **Климатични условия:** Климата е като цяло мек и влажен, силно повлиян от топлото Средиземноморие. Зимата е сравнително мека. Минималните температури през зимните месеци са сравнително високи. Лятото е слънчево и горещо, като максималните температури достигат до 40 градуса. През есенно-зимния период под влияние на средиземноморските циклони падат най-големите валежи;

Промишленост-Водещ отрасъл е преработващата промишленост. Второ място по значимост в регионалната икономика се заема от раздела "Търговия и ремонт" следвани от транспорта и съобщенията, строителството и добивната промишленост.

В икономическата визитна картичка на областта освен тютюнопроизводството присъстват цветната металургия, машиностроенето, текстилната промишленост, дървопреработването, мебелната индустрия и др.

Текстилната и шивашката промишленост са определяща част от икономическия профил на областта. Отрасълът е осигурил и най-голям процент от чуждите инвестиции в Кърджалийска област.

Хранително-вкусовата промишленост е представена от множество дребни частни фирми.

Тютюнопроизводството е основната дейност и източник на приходи за населението, живеещо извън големите градове. Отглеждат се тютюневите сортове "Башибали", "Джебел басма", "Крумовград" и други.

Основна култура за областта е ориенталския тютюн с площ около 100 013 дка. Отглеждат се още пшеница, ечемик и ръж. От пролетните култури най-силно са застъпени картофите, царевичата и фасула.

Трайните насаждения са много слабо застъпени и представени основно от лозовите насаждения.

Отглеждането на овощни култури в област Кърджали е със символичен характер за момента.

Отглеждането на етерично-маслени и лекарствени култури е сравнително ново за областта. В община Крумовград са създадени насаждения от маточина и жълт кантарион. В община Черноочене се отглежда диланка. Насоката към този тип култури е естествена от гледна точка на близкия до отглеждането на тютюна, но по-лек ръчен труд и относително по-високите изкупни цени.

Относителния дял на животновъдството спрямо растениевъдството в областта непрекъснато намалява, като най-висок спад има в отглеждането на свине. Отглеждат се още в частните стопанства говеда, крави, овце, пчелни семейства и птици.

Територията на областта обхваща Източните Родопи и части от Тракийската равнина. Горският фонд възлиза на 185 443 ха или 57, 79 % от общата площ на областта и 5,6 % от националния горски фонд.

Област Кърджали е с богат и разнообразен потенциал за развитие на туризма. Културният и екологичен туризъм имат основание да се развиват устойчиво на основата на съхраненото природно и културно-историческо наследство на региона. То може да се утвърди като важен отрасъл на регионалната икономика и да генерира приходи за общините, бизнеса и местното население, чрез развиване и усъвършенстване на уменията за предлагане на туристически услуги с високо качество.

КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

Дейността на РИОСВ – Хасково по опазване чистотата на атмосферния въздух включва следните основни дейности и направления:

- **Превантивен, текущ и последващ контрол на обекти и дейности с източници на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух** (по прилагане на Закон за опазване на околната среда (ДВ, бр. 91/2002 г.), Закон за опазване чистотата на атмосферния въздух (ДВ, бр. 45/1996 г.), Наредба № 10 за норми за допустими емисии на серен диоксид, азотни оксиди и общ прах, изпускани в атмосферен въздух от ГГИ (ДВ, бр. 93 /2003 г.), Наредба№1/2005г. и Наредба №2/1998г. за норми за допустими емисии – концентрации в отпадъчните газове на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници и Наредба №6/1999г. за реда и начина на измерване на емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници);
- **Оценка и управление на качеството на атмосферния въздух** (по прилагане на Наредба №7/1999г. за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, Наредба №1/2004г. за норми за бензен и въглероден оксид в атмосферния въздух, Наредба №8/1999г. и Наредба №4/2004г. за норми за озон и алармени прагове за нивата на озон в атмосферния въздух, Наредба №9/1999г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици и олово в атмосферния въздух и Наредба №14/1997г. за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места);
- **Контрол на обекти, осъществяващи дейност с вещества и продукти, нарушаващи озоновия слой** (по прилагане на Регламент (ЕО) №2037/2000, Наредба за осъществяване на контрол и управление на веществата, които нарушават озоновия слой и Регламент (ЕО) №842/2006 за определени флуорирани газове и Наредба за установяване на мерки по прилагане на Регламент (ЕО) №842/2006 относно някои флуорирани парникови газове) ;
- **Контрол на обекти, осъществяващи дейност с източници на летливи органични съединения (ЛОС) в атмосферния въздух** (по прилагане на Наредба №7/2003г. за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в атмосферния въздух в резултат на употреба на разтворители в определени инсталации и Наредба №16/1999г. за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини);
- **Контрол на производители и търговци на едро и дребно** (по прилагане на Наредба за ограничаване емисиите на летливи органични съединения (ЛОС) при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти);
- **Контрол на обекти и дейности с източници на шум в околната среда** (по прилагане на Закона за защита от шума в околната среда - ДВ. бр.74/2005г., Наредба №2/2006г., за дейността на националната система за мониторинг на шум в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда и Наредба №6/2006г., за показателите на шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на

стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението);

- **Комплексни разрешителни** – работата по това направление се определя от ЗООС и Наредба за условията и реда за издаване на комплексни разрешителни за изграждането и експлоатацията на нови и експлоатацията на действащи промишлени инсталации и съоръжения (ДВ, бр. 26/2003 г.) да се изготвя становище както по Заявлението за КР (Комплексно разрешително), така и по самия проект за КР. Проверки по изпълнение на условията в издадените комплексни разрешителни и изготвените годишни доклади.
- **Директива 2003/87/ЕС, въвеждаща схема за търговия с емисии на парникови газове** – издадена е наредба за реда и начина за издаване и преразглеждане на разрешителни за емисии на парникови газове и осъществяване на мониторинг от операторите на инсталации, участващи в схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове и се изготвят становища по представени от КО – ИАОС, заявления от операторите на инсталации съгласно чл. 131в от ЗООС.

По смисъла на Закона за чистотата на атмосферния въздух:

- **Под "Качество на атмосферния въздух"** се разбира състоянието на въздуха на открито в атмосферата, с изключение въздуха на работните места, определено от състава и съотношението на естествените ѝ съставки и добавените вещества от естествен и антропогенен характер;
- **"Замърсяване на атмосферния въздух"** е всяко постъпване на вредни вещества (замърсители) в него;
- **"Вредно вещество (замърсител)"** е всяко вещество, въведено пряко или косвено от човека в атмосферния въздух, което е в състояние да окаже вредно въздействие върху здравето на населението и/или околната среда;
- **"Емисия"** е изпускането на вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух. Точката или повърхността, откъдето се осъществява изпускането се, нарича източник. Емисията се определя като маса на дадено вещество за един кубически метър изпускан газ или като дебит на изпусканото вещество (емисионен дебит) при нормални условия;
- **"Организирано изпускане"** е това, при което веществата се отвеждат в атмосферния въздух, чрез изпускащо устройство комин, канал и др;
- **"Неорганизирано изпускане"** е това, при което в атмосферния въздух веществата се отделят разсредоточено от дадена площадка – товаро - разтоварни площадки, открити складове за прахообразни материали и др;
- **"Приземен слой"** е атмосферният въздух на височина до 100м. от повърхността на земята;

Мрежа за контрол качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ – Хасково, като част от НАСЕМ – подсистема "Воздух".

Качеството на атмосферния въздух се следи от Националната система за мониторинг (НСМ) на качеството на атмосферния въздух (КАВ). На територията на РИОСВ – Хасково има две автоматични станции (АИС) за контрол на КАВ: "Раковски" в гр. Димитровград и "Студен кладенец" в гр.Кърджали и пункт "РИОСВ" в гр.Хасково с ръчно пробонабиране . Контролираните в тях замърсители са както следва:

Стационарен пункт (с ръчно пробовземане):

- **Пункт 67719504 – "РИОСВ" – гр. Хасково:**
ФПЧ₁₀, (Cd и PAH), SO₂ и NO₂

Автоматични станции(АИС)

- АИС "Студен кладенец" гр.Кърджали:

ФПЧ₁₀, (Pb, Cd, As и PAH), SO₂

- АИС "Раковски" гр. Димитровград

ФПЧ₁₀, SO₂, NO₂ / NO, CO, O₃, NH₃ и H₂S;

Извършват се измервания за определяне нивата на наблюдаваните замърсители, като под "ниво" се разбира определена стойност за концентрацията на даден замърсител, освен в случаите, когато не е установено друго със специфични разпоредби.

"Норма за качество на атмосферния въздух" е всяко ниво, установено с цел избягване, предотвратяване или ограничаване на вредни въздействия върху здравето на населението и/или околната среда, което следва да бъде постигнато в определените за целта срок, след което да не бъде превишавано;

"Алармен праг" е всяко ниво, чието превишение е свързано с риск за здравето на населението, включително при кратковременна експозиция и при превишаването се предприемат съответните мерки за информиране и предупреждение на населението в съответните райони;

Нормите за вредни вещества/замърсители в атмосферния въздух и измерените концентрации за отделните показатели се определят като маса, съдържащи се в един кубически метър въздух при нормални условия за определено време. Концентрацията на вредните вещества във въздуха се променя с течение на времето в зависимост от метеорологичните условия, емисията и др.

Това налага използването на различни видове концентрации, характеризиращи времето на пребиваване на вредното вещество и оценка степента на замърсяване на атмосферния въздух.

Предельнодопустима концентрация /ПДК/ на вредните вещества в атмосферния въздух на населените места, регистрирана за определен период от време, трябва да не оказва нито пряко нито косвено вредно въздействие върху организма на човека и неговото потомство. Тя се определя като:

- **Максимално еднократна концентрация /ПДК м.е./** - най-високата от еднократните /30 или 60 минутни/ концентрации в даден пункт за определен период на наблюдение;
- **Средноденонощната концентрация /ПДК ср.дн/** е средноаритметична стойност от еднократните концентрации, регистрирани неколнократно през денонощието или тази, отчетена при непрекъснато пробовземане в продължение на 24 часа;
- **Средногодишна концентрация /ПДК ср.год./** е средноаритметичната стойност от средноденонощните концентрации, регистрирани в продължение на една година.

Анализ на състоянието на атмосферния въздух по данни от имисионния контрол, осъществяван в пунктовете за мониторинг за периода 01.01.2009г. до 31.01.2009г.

гр. Хасково – пункт "РИОСВ"

Серен диоксид – През 2009 г. не са регистрирани превишения на ПС на СЧН от 350 µg/m³.

Азотен диоксид – Не са регистрирани превишения на ПС на СЧН за разглеждания период. Средногодишната концентрация от 18.62 µg/m³, не превишава СГН+ДО от 42 µg/m³.

ФПЧ10 – От общо 335 регистрирани средноденонощни стойности за ФПЧ10, 83 броя превишават допустимата норма от 50 µg/m³. Най – голям брой превишения са регистрирани през месеците януари, ноември и декември. През месец декември е измерена и най – високата концентрация от 236.90 µg/m³. Средногодишната стойност е 46.90 µg/m³ и превишава СГН от 40 µg/m³.

През 2009г. регистрираните 83бр. превишения на ПС на СДН за ФПЧ10 надхвърля допустимия брой превишения за една календарна година /35 броя/.

Кадмий - Регистрираните стойности за кадмий в атмосферния въздух на гр.Хасково през 2009г. не превишават средногодишната норма СГН от 0.00001 mg/m³. Измерената средногодишна концентрация е 0.0000010957 mg/m³. От всички изследвани 173 проби, само 32 проби отчитат наличието на кадмий в атмосферния въздух.

През 2009 г. в гр.Хасково от общо 54 регистрирани средноденонощни стойности за полициклични ароматни въглеводороди, 24 броя превишават допустимата норма от 0,1 µg/100m³ или 44.4 % от общия брой регистрирани средноденонощни стойности. Най-голям брой превишения на СДН са регистрирани през първото и четвъртото тримесечие на годината, като максималната средноденонощна стойност е 4,3 µg/100m³.

АИС "Раковски" гр.Димитровград

ФПЧ10 - През 2009 г. са регистрирани 358 средноденонощни концентрации, 107 от тях превишават ПС за СДН от 50 µg/m³ или 29.89 % от общия брой регистрирани средноденонощни стойности. Най-голям брой превишения на ПС за СДН на ФПЧ10 са регистрирани през месец януари. През същия месец е регистрирана и най – високата стойност от 248.30 µg/m³. Средногодишната концентрация от 50.2 µg/m³ превишава СГН от 40 µg/m³.

През 2009г. регистрираните 107 бр. превишения на СДН за ФПЧ10 надхвърля допустимия брой превишения за една календарна година /35 броя/.

Серен диоксид – През 2009 г. са регистрирани 64 стойности, превишаващи ПС за СЧН от 350 µg/m³. Регистрирани са 7 превишения на ПС за СДН от 125 µg/m³. Най – голям брой превишения на ПС за СЧН за серен диоксид са регистрирани през месец април, а най голям брой на ПС за СДН за серен диоксид са регистрирани през месец януари. Най-високата средночасова стойност от 1661.90 µg/m³ е регистрирана през месец юни, а най-високата средноденонощна стойност от 172,1 µg/m³, е регистрирана през месец януари.

Регистрираните през годината 64 превишения на ПС за СЧН от 350 µg/m³, надхвърля допустимия брой превишения за една календарна година /24 броя/.

Регистрираните през годината 7 превишения на ПС за СДН от 125 µg/m³, надхвърля допустимия брой превишения за една календарна година /3 броя/.

Азотен диоксид – През 2009г не са регистрирани превишения на СЧН от $210\mu\text{g}/\text{m}^3$. Средно годишната концентрация на този замърсител е $18,21\mu\text{g}/\text{m}^3$ и не превишава СГН от $42\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Сероводород – През 2009 г. са регистрирани 31 стойности на моментни емисии, които превишават три пъти ПДКм.е. от $0,005\text{ mg}/\text{m}^3$, не са регистрирани средноденонощни стойности, които превишават пет пъти ПДК ср.дн. от $0,003\text{ mg}/\text{m}^3$. Регистрираните превишения са през месеците януари и декември.

За останалите показатели – озон, амоняк и въглероден оксид не са регистрирани превишения на съответните допустими концентрации.

АИС "Студен кладенец" гр.Кърджали

ФПЧ10 - През годината от общо 365 регистрирани средноденонощни стойности за ФПЧ10, 79 броя превишават допустимата норма от $50\mu\text{g}/\text{m}^3$ или 21.64 % от общия брой регистрирани средноденонощни стойности. Най-голям брой превишения на СДН са регистрирани през януари, като максималната средноденонощна стойност $-372.63\mu\text{g}/\text{m}^3$ т. е 7.45 пъти над СДН.

През 2009г. броят превишения на ПС за СДН на ФПЧ10 е 79 превишения и надхвърля допустимия брой превишения за една календарна година /35 броя/. За 2009г. средногодишната концентрация е $43.73\mu\text{g}/\text{m}^3$ и превишава СГН от $40\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Серен диоксид - През годината са регистрирани 203 бр. превишения за серен диоксид над ПС за СЧН от $350\mu\text{g}/\text{m}^3$, от които 117 бр. превишения са над алармения праг за серен диоксид от $500\mu\text{g}/\text{m}^3$. Четири пъти през годината - на 01.06.2009г., 16.10.2009г., 19.11.2009г. и на 24.11.2009г. е изпълнена инструкцията за уведомяване на населението поради наличие на 3 последователни стойности за серен диоксид над алармения праг от $500\mu\text{g}/\text{m}^3$. Най-висока стойност е отчетена през м. май $-1683.02\mu\text{g}/\text{m}^3$, т. е 4.81 пъти над ПС за СЧН.

Превишенията на ПС за СДН от $125\mu\text{g}/\text{m}^3$ за периода са 23 на бр., регистрирани през месеците януари, февруари, април, май, юни, октомври, ноември и декември. Най-висока стойност е отчетена през м. януари $-266.87\mu\text{g}/\text{m}^3$ т. е 2.13 пъти над ПС за СДН.

Регистрираните през годината 203 превишения на ПС за СЧН от $350\mu\text{g}/\text{m}^3$, надхвърля допустимия брой превишения за една календарна година /24 броя/.

Регистрираните през годината 23 превишения на ПС за СДН от $125\mu\text{g}/\text{m}^3$, надхвърля допустимия брой превишения за една календарна година /3 броя/.

Олово – Регистрираните стойности за олово в атмосферния въздух на гр.Кърджали през 2009г. превишават 1,66 пъти средногодишната норма СГН от $0,5\mu\text{g}/\text{m}^3$, като средногодишната концентрация е $0.8303\mu\text{g}/\text{m}^3$.

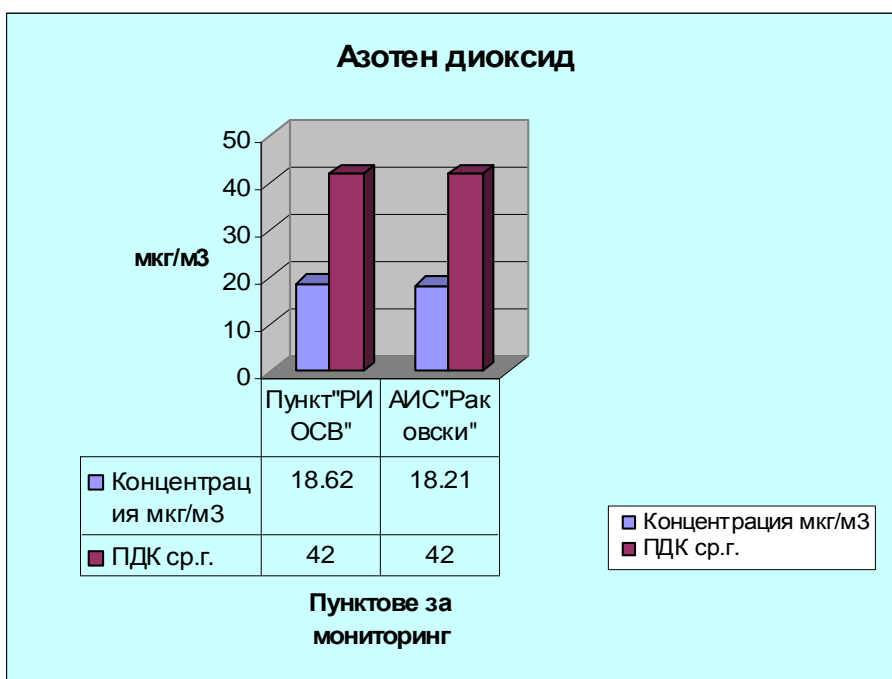
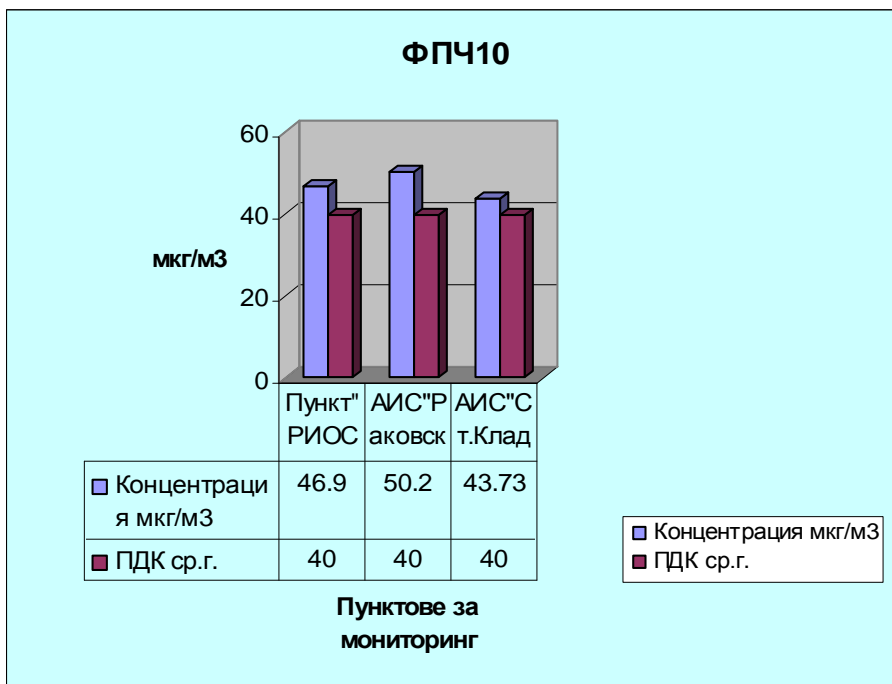
Най-високите регистрирани стойности на оловни аерозоли през 2009г. са: през м.април – $3,52\mu\text{g}/\text{m}^3$, м.септември – $4.34\mu\text{g}/\text{m}^3$, м.октомври - $6.47\mu\text{g}/\text{m}^3$ и м.ноември $-5.96\mu\text{g}/\text{m}^3$ и $21,30\mu\text{g}/\text{m}^3$. За сравнение, най-високата регистрирана стойност за 2008г. е през м.август- $3.93\mu\text{g}/\text{m}^3$, за 2007г. е през м. декември - $10.850\mu\text{g}/\text{m}^3$, а за 2006г. е през м.януари – $7,151\mu\text{g}/\text{m}^3$

Кадмий – Регистрираните стойности за кадмий в атмосферния въздух на гр.Кърджали през 2009г. превишават 3.95 пъти средногодишната норма СГН от $0,00001\text{ mg}/\text{m}^3$, като средногодишната концентрация е $0,00003954\text{mg}/\text{m}^3$. Най-висока стойност за кадмий е отчетена през м.ноември $-0,00075\text{ mg}/\text{m}^3$.

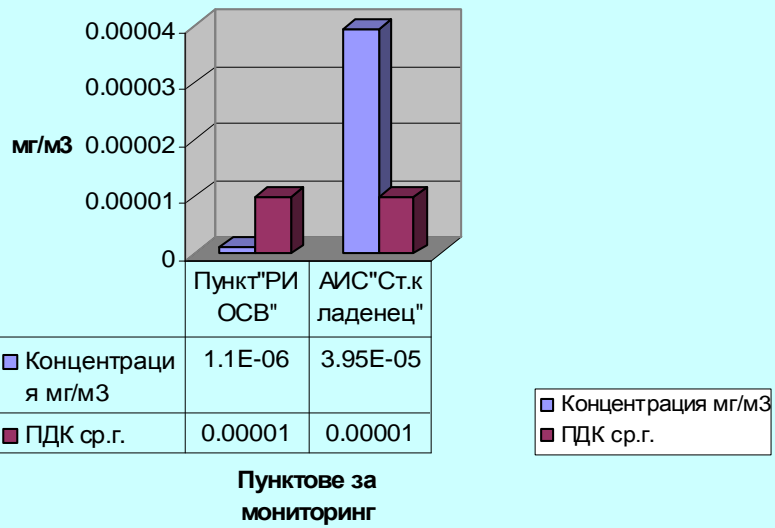
Арсен – Най-високите регистрирани стойности през 2009г. са: през м.януари – $0.000033\text{ mg}/\text{m}^3$, м.април – $0,000117\text{ mg}/\text{m}^3$, и м.ноември – $0,000048\text{ mg}/\text{m}^3$ и $0.000059\text{ mg}/\text{m}^3$

През 2009 г. не са регистрирани средноденонощни концентрации, които превишават ПДК ср.дн. от 0.003 mg/m³ .

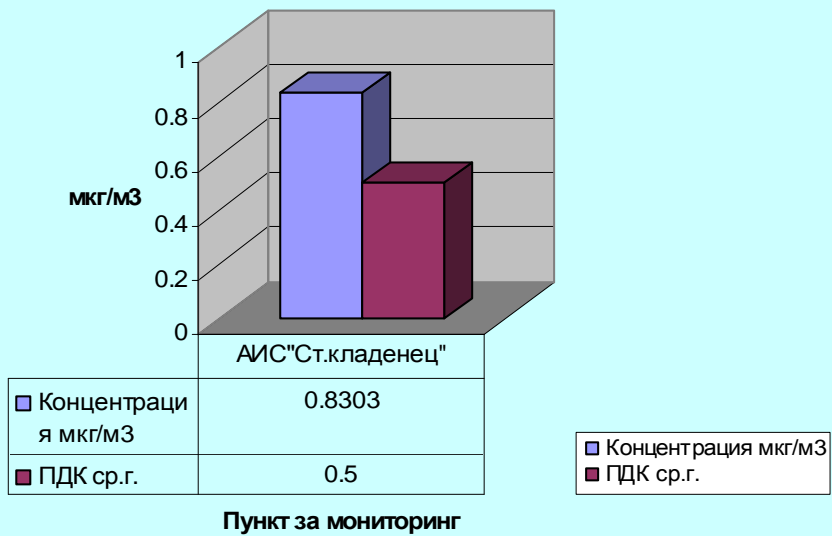
През 2009г. в гр.Кърджали от общо 54 регистрирани средноденонощни стойности за полициклични ароматни въглеводороди, 17 броя превишават допустимата норма от 0,1 µg/100m³ или 31.5 % от общия брой регистрирани средноденонощни стойности. Най-голям брой превишения на СДН са регистрирани през първото и четвъртото тримесечие на годината, като максималната средноденонощна стойност е 1,7 µg/100m³.

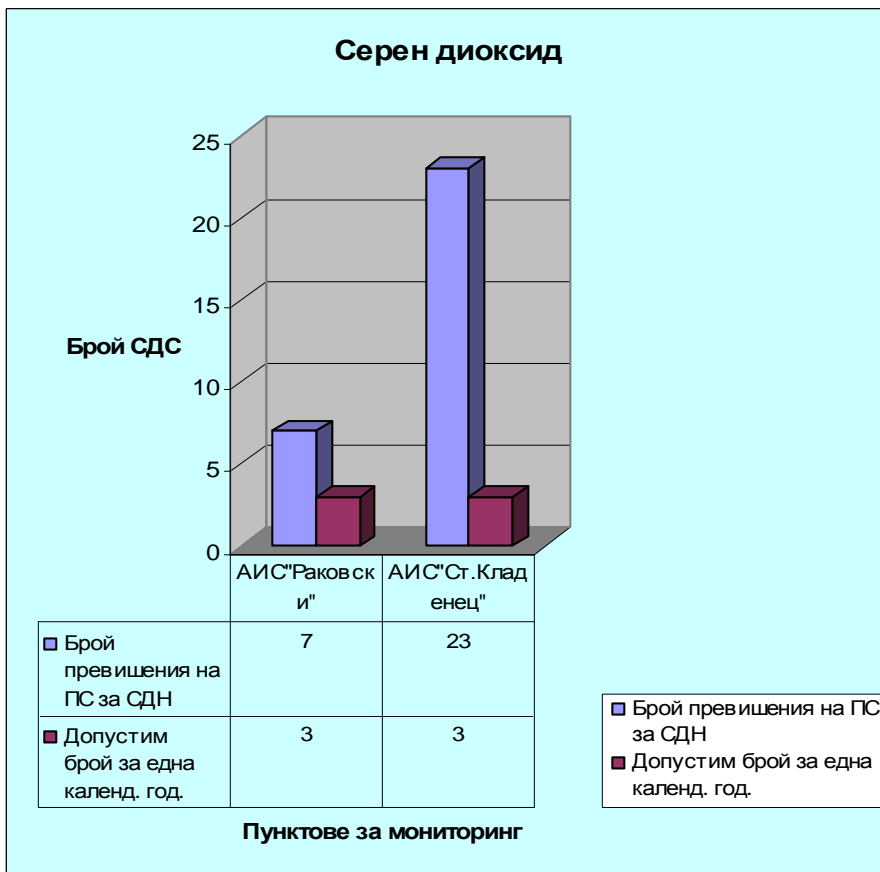
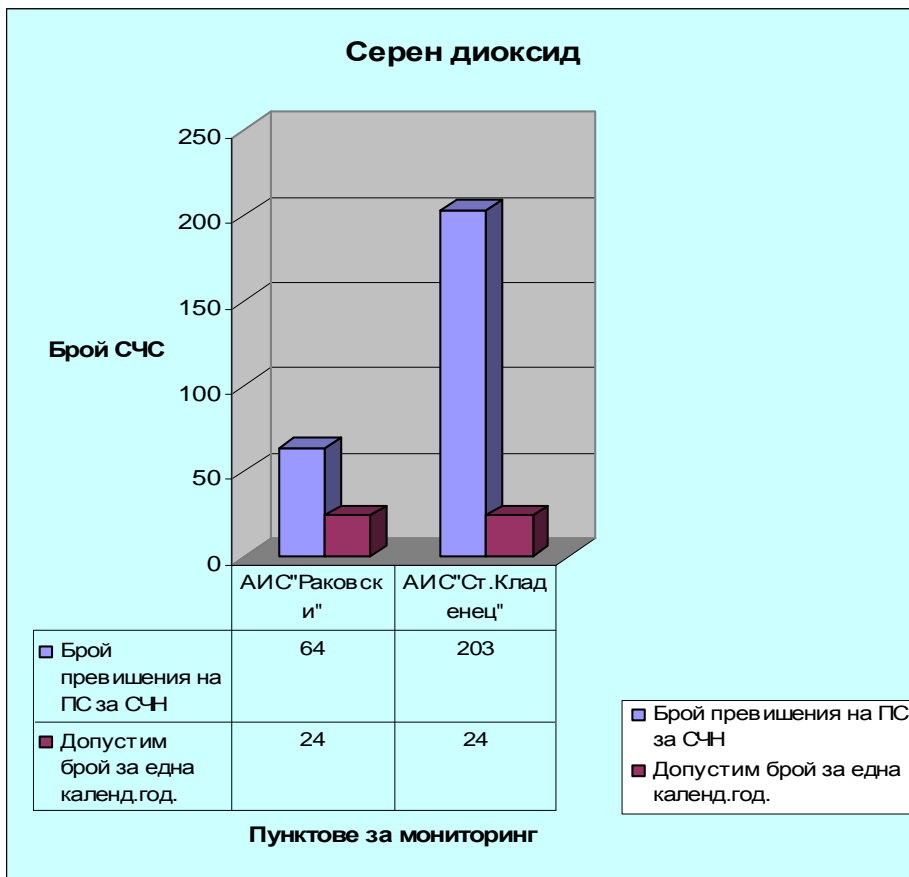

Кадмий

Олово

Замърсяването на атмосферния въздух на територията на двете области Кърджали и Хасково се дължи основно на големите неподвижни източници на емисии: "ОЦК" АД и "Ес енд Би Индастриъл Минералс" АД, гр. Кърджали, "Неохим" АД, "Вулкан Цимент" АД и ТЕЦ "Марица 3" АД, гр. Димитровград; автомобилния транспорт и горивните процеси в търговския, административния и битов сектор с употребата на твърдо гориво.

През 2009г. продължава тенденцията за наднормено замърсяване на атмосферния въздух в градовете Кърджали, Хасково и Димитровград с ФПЧ10. Превишава се средногодишната концентрация от $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, а също и броя на регистрираните превишения на СДН от $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ през 2009г. надхвърля допустимия брой превишения за една календарна година /35 броя/.

В гр. Кърджали продължава замърсяването на атмосферния въздух със серен диоксид, олово и кадмий над пределно допустимите норми. Превишени са средногодишните норми за олово от $0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ и кадмий от $0,00001 \text{mg}/\text{m}^3$. За серния диоксид са регистрирани превишения на средночасовата норма от $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$, на средноденонощната норма от $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$ и на алармения праг от $500 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Основен производствен източник на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух е "ОЦК" АД, гр. Кърджали. Резултатите от емисионния контрол през 2009г., показват, че не са спазени нормите за допустими емисии на серен диоксид, кадмий и олово в отпадъчните газове от оловно производство, определени в Комплексно разрешително №124/2006г. Дейностите и мерките, заложи в инвестиционната програма на "ОЦК" АД гр. Кърджали, за осигуряване спазването на нормите за допустими емисии, не са изпълнени и до момента, въпреки, че срокът за това бе 31.10.2007г.. На предприятието са наложени 30874 лв текущи месечни санкции за замърсяване на атмосферния въздух с прах, серен диоксид, олово и кадмий, както и еднократни санкции за неизпълнение на условия от Комплексното разрешително.

От значение за разпространението и разсейването на замърсителите на атмосферния въздух в гр. Кърджали са и особеностите на релефа и надморската височина, наклон и изложение на скатове, които определят разпределението на топлината, светлината, количеството на валежите и влагата, ветровата картина. Тихото време (скорост на вятъра под $1 \text{m}/\text{sek}$.) е с висок относителен дял в годината – средно 58,7% от дните в годината. То преобладава през зимните месеци (63-66%), когато могат да се очакват и инверсионни състояния на атмосферата. Наличието на локален приземен пренос на въздушни маси по поречието на р. Арда в посоките изток-запад, също съдейства за натрупване на замърсители в атмосферния басейн на града през определени периоди от годината. При определени метеорологични условия /продължително безветрие, мъгла, ниска облачност/ се натрупват замърсители в приземния слой от ФПЧ10, серен диоксид, олово и кадмий, превишаващи пределно допустимите норми.

В гр. Димитровград продължава замърсяването на атмосферния въздух със серен диоксид. Регистрирани са превишения на средночасовата норма от $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$, на средноденонощната норма от $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$ и на алармения праг от $500 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Замърсяването със серен диоксид се дължи основно на дейността на ТЕЦ "Марица 3" АД и пренос на емисии от Комплекс "Марица Изток", гр. Стара Загора. Регистрирани са превишения на нормите за сероводород в атмосферния въздух.

Резултатите от собствените непрекъснати измервания в ТЕЦ "Марица 3" АД показват, че не са спазени нормите за допустими емисии на прах в отпадъчните

газове, определени в Комплексно разрешително № 41/2007г. Наложена е еднократна санкция.

В "Неохим" АД резултатите от емисионния контрол през 2009г. показват, че не са спазени нормите за допустими емисии на прах в отпадъчните газове от инсталацията за производство на амониева селитра, определени в Комплексно разрешително №8/2006г.

Дейностите и мерките, заложиени в инвестиционната програма на "Неохим" АД гр.Димитровград, за осигуряване спазването на нормите за допустими емисии, не са изпълнени в пълен обем и до момента. На предприятието са наложени текущи месечни санкции за замърсяване на атмосферния въздух с прах и неизпълнение на условия от Комплексното разрешително.

Затрудненото разсейване на замърсителите в приземния слой на атмосферния въздух, вследствие на неблагоприятни метеорологични условия: ниска скорост на вятъра (0 – 1 м/сек), температурна инверсия и мъгли допринася за нарушаване качеството на атмосферния въздух в гр.Димитровград.

Допълнителен фактор за влошеното качество на атмосферния въздух в населените места са: емисиите от транспорта, локални горивни източници, битовото отопление, както и вторично замърсяване на въздуха с прах, поради нередовно почистване и миене на уличната мрежа.

Усилията на местните власти са насочени към рехабилитация на пътната мрежа и подобряване организацията на движението. В Общините Кърджали, Димитровград и Хасково са разработени програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества в районите за оценка и управление на КАВ (РОУКАВ) - Кърджали, Димитровград и Хасково.

Райони (агломерации) за оценка и управление качеството на атмосферния въздух /РОУКАВ/

Със Заповед №РД – 580/17.07.2007г. на Министъра на околната среда и водите е утвърден нов списък на районите (агломерациите) за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ), считано от 31.12.2007г.

Новият списък е в изпълнение на Плана за действие във връзка с развитието и изграждането на националната система за мониторинг на КАВ и необходимостта от окрупняване на районите за оценка и управление качеството на атмосферния въздух на основание на чл.12 и чл.30 от Наредба №7 за оценка и управление качеството на атмосферния въздух /ДВ бр.45/1999г.

Югозападен район

Община Кърджали попада в зони (те), в които са превишени нормите и/или нормите с допустими отклонения на Югозападен район по показатели: ФПЧ10, серен диоксид, кадмий и олово.

Южен/Тракийски

Община Хасково попада в зони (те), в които са превишени нормите и/или нормите с допустими отклонения на Южен/Тракийски район по показатели: ФПЧ10.

Южен/Тракийски

Община Димитровград попада в зони (те), в които са превишени нормите и/или нормите с допустими отклонения на Южен/Тракийски район по показатели: ФПЧ10 и серен диоксид.

Във връзка с изпълнението разпоредбите на чл.27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух и чл.31 и чл.32 от Наредба №7 за оценка и управление качеството на атмосферния въздух в общините Кърджали, Димитровград и Хасково са изготвени общински програми за намаляване нивата на замърсителите и достигане на установените норми за вредни вещества в атмосферния въздух в районите на Кърджали, Димитровград и Хасково. През 2009г. са актуализирани и приети от общинските съвети планове за действие към общинските програми за подобряване качеството на атмосферния въздух в община Кърджали " План за действие 2009– 2013г. " и община Димитровград " План за действие 2009– 2013г. " Приета от общинския съвет е програмата на община Хасково за намаляване нивото на фини прахови частици (ФПЧ10) в атмосферния въздух на територията на общината и план на действие 2009-2011г..

Съгласно чл.30 от ЗЧАВ и чл.31 ал.(5) на Наредба №7/1999г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух Община Димитровград и Община Кърджали имат изготвени и съгласувани с РИОСВ - Хасково "Оперативен план за действие при превишаване на установените норми или алармени прагове на замърсители на атмосферния въздух при неблагоприятни метеорологични условия и други фактори."

В районите по чл.30, т.3 и 4 общинските органи, съгласувано със съответните РИОСВ, предприемат мерки за ограничаване на емисиите при условията и по реда на ЗООС и ЗЧАВ, включително чрез издаване на разрешителни за експлоатация и чрез решенията по ОВОС, с оглед поддържане нивата на замърсителите под оценъчните прагове и запазване възможно най-доброто качество на въздуха в тях, съвместно с устойчивото им развитие.

Представени са годишни доклади за изпълнение на Програмите за оценка и управление качеството на атмосферния въздух, намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества в районите на Кърджали, Димитровград и Хасково.

Община Димитровград в съответствие с плана за действие 2003 – 2010г.е изпълнила следните мероприятия и дейности през 2009г.:

1. Своевременно се извършват ремонтни работи и поддържане в техническа изправност на настилките на уличната мрежа в града.

2. Община Димитровград възлага на фирма "Нео-Титан" ООД дейности и мероприятия насочени към повишаване качеството и честотата на комплексно почистване на уличната мрежа и обществените места, включително и редовно измиване на уличните платна на главните улици и булеварди с цел недопускане на разпрашаване от тях и съответно повишаване стоностите на РМ10 в приземния слой на атмосферния въздух.

3. Действия за намаляване емисиите в атмосферния въздух от площните източници:

- Извършва се постоянен контрол върху предоставено ползване на "тротоарно право"

при строителни дейности;

- Всяка година се изготвя програма за поетапно озеленяване на свободни площи, възстановяване на съществуващи такива и изпълнение на настилки на пешеходни алеи и паркинги с изработване на механизми за тяхното поддържане;

4. Мероприятия за подобряване на системата за наблюдение на КАВ и засилване на контрола и отчетността:

- Автоматизирана система за информиране на населението за качеството на атмосферния въздух – на входа на сградата на общинска администрация е поставен дисплей, свързан с компютърната система за пренос на данни, на който в реално време се изобразяват в цифров и графичен вид стойностите на всички замърсители на атмосферния въздух, които се измерват от АИС "Раковски" към ИАОС, включена в Националната система за мониторинг (НСМ);
- Проучват се възможностите за включване на общината в система за ранно предизвестяване на очаквано замърсяване на атмосферния въздух при РИОСВ – гр.Стара Загора, чрез инсталиране на автоматична станция, представителна за района на гр. Димитровград с периодичност на измерваните метеорологични параметри, съвпадащи с периодичността на измерване на атмосферните замърсители;

5. Създаване на Общинска база данни за състоянието на атмосферния въздух и източниците на замърсяване:

- Чрез автоматизираната система се осъществява и поставената в програмата цел за създаване на общинска база данни за състоянието на атмосферния въздух, обхващаща всички измервани от АИС "Раковски" концентрации на вредни вещества и метеорологични данни.
- С цел осъществяване на контрол върху качеството на използваните от стопанските субекти горива, ежегодно до 30 май всички стопански единици с котелни инсталации с мощност над 500 KW, представят информация за изразходваните през изминалия отоплителен сезон количества горива;
- Ежегодно до 30 март всички стопански единици, търгуващи с горива, представят информация за продадените през изминалата календарна година количества горива по видове с копия от сертификатите за качество;

6. Община Димитровград осъществява контрол по изпълнение на мерките, касаещи "Неохим" АД, "Вулкан Цимент" АД и ТЕЦ "Марица 3" АД заложен в Плана за действие 2003-2010г. от Програмата за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Димитровград.

От "Неохим" АД са заложен пет мероприятия, които се изпълняват, както следва:

- **Генерална реконструкция на реформинговата пещ.** Мероприятието е изпълнено към месец ноември 2004г. Постигнат е желания екологичен ефект. Изразходвани са 11 498 лв.

- **Цех за Техническа и суспендирана сяра. Въвеждане на ефективна**

технология за прахоулавяне. Цехът е преустановил окончателно производствена дейност през юни 2006г. В РИОСВ-Хасково са предоставени протоколно решение на Борда на директорите за спиране на цеха и Програма за окончателно прекратяване на дейността, съгласно Условие 16.2 на КРН[№] 8/2006г.

- **Ремонтно - механичено звено, участък "Леярен". Усвършенстване на обезпрашителните съоръжения.** Мероприятието е изпълнено към декември 2006г. Заложени са нови филтри, проведени са 72 часови проби. Резултатите показват добра работа (96% пречистване на отпадъчните газове от прах). От направените измервания през 2009г. се вижда, че емисиите на прах от 370 мг/нм³, намалява след филтрите до 0,37 мг/нм³ при норма 30мг/нм³.
- **Азотна киселина – нов цех. Подгревател на отпадъчни газове. По – пълно използване на ниско потенциалната топлина на отпадъчните газове.** Направени са предварителни проучвания по темата. Започнато е проектиране . До края на 2004г. са изразходвани 52 300 лв. През 2009г.е изготвен работен проект и предстои реализацията му след спиране на инсталацията за годишен ремонт през 2010г.
- **Неорганизираните емисии. Ограничаване на неорганизираните емисии чрез решения, специфични за всеки източник.** Мероприятието е с постоянен срок на изпълнение и е свързано с намаляване на неорганизираните емисии, свеждане до минимум на възможностите за възникване на аварии и работа при аномални условия. Ежегодно се усвояват големи по размер финансови средства. През 2006- 2008г. са изразходвани общо над 800 хил.лв., а през 2009г. – над 250 хил.лв.

Във "Вулкан Цимент" АД мерките са изпълнени. За намаляване емисиите на прах от пещ №4 и изпълнение на мероприятие от инвестиционната програма, заложена в комплексно разрешително №77 от март 2007г. пещ 4 работи с нов електрофилтър, гарантиращ до 30mg/Nm³ емисии на изхода. От август 2008г. пещ3 работи с два последователно свързани електрофилтъра и емисиите на прах са под 50mg/Nm³

От ТЕЦ "Марица 3" до края на 2005г. са изпълнени мероприятията, включени в Програмата за привеждане на дейността на централата в съответствие с нормативните изисквания по околна и работна среда.

През 2006г.е извършена реконструкция на електро филтъра. В резултат емисията от прах е в рамките на законовата норма. Въведена е апаратура за собствени непрекъснати измервания на прах, серен диоксид и азотни оксиди. Системата дава възможност за контрол на работата на електрофилтъра в реално време и предприемане на коригиращи действия при необходимост.

За намаляване на емисиите от прах от стуроотвалите на централата, дружеството изпълнява схема за оросяване на нерекултивирани площи. Този метод за защита от неорганизираните прахови емисии е приет и утвърден с Програмата за привеждане в съответствие с изискванията на Наредба №8 за действащите депа на дружеството.

Община Кърджали в съответствие с "План за действие 2005г.-2010г. е изпълнила следните мерки и дейности през 2009г.:

Община Кърджали осъществява контрол по изпълнение на програмите за привеждане на дейността на "S&V Индастриъл Минералс" АД, "ОЦК" АД и "Горубсо - Кърджали" АД в съответствие с нормативните изисквания по околна и работна среда.

1. От "ОЦК"АД не са изпълнени дейностите включени в програмата за привеждане в съответствие с изискванията на нормативната уредба по околна и работна среда към действащото Комплексно разрешително :

- Привеждане на емисиите от оловно производство в съответствие с нормите заложи в комплексното разрешително. Въвеждане на автоматичен собствен мониторинг на емисиите от точкови източници;
- В началото на 2010г. започна изграждане на съоръжение за десулфоризация на газовете от агломерационната машина, за което няма представена проектна документация, съгласувана с компетентен орган.
- Частично се изпълнява почистване (измиване) на работната площадка на завода;

2. "S&V Индастриъл Минералс" АД :

- Изготвена е програма за поддържане в изправност на прахоуловителните съоръжения и спазване на нормите за емисии.
- Постоянно поддържане чистотата на участъка от пътя Кърджали – Хасково, замърсяван при транспортирането на бентонит;

3. "Горубсо – Кърджали" АД изпълнява предвидените мероприятия за предотвратяване на замърсяването с прах:

- Поддържа в изправност оросителната инсталация на Хвостохранилище „Кърджали 2“
- Частично се изпълнява почистване(измиване) на работната площадка на завода и ул."Заводска" ;

4. За ограничаване вредното въздействие на транспорта върху качеството на атмосферния въздух:

- Предстои разработване на план за управление и автоматизирана система за управление и контрол на трафика(зелена вълна).
- Процедурата по възлагането на проектирането на околновръстен път на гр. Кърджали е стартирана от Министерството на регионалното развитие и благоустройство;
- Изготвен е проект за паркинг с 90 места между УЛ"Вашингтон", ул."Републиканска" и Обреден дом.В проекта за изграждане на парк"Арпезос" Север и Юг се предвижда изграждане на ул."Арпезос"с няколко зони за паркиране. Нови зони за паркиране предостави и пазара на производителите.Подабрена е сигнализацията на уличната мрежа
- Направено е предложение от НПО за маркиране на велосипедна алея по Регионална инспекция по околната среда и водите - Хасково

бул."България" по което има принципно одобрение. Предстои маркиране на велосипедната алея.

- Взето е решение участъка от ул."Републиканска" към ул.Вашингтон" да стане 2-посочен. Предстои изготвяне на проект за организация на движението в района.

5. Ограничаване на вторичното замърсяване на въздуха от неорганизираните източници на емисии

- Получено е финансиране по ОП "Регионално развитие за изграждане и развитие на парк"Арпезос"-север;
- Изготвен е технически проект за реконструкция на парк Простор в частта му – „Алея на здравето“;
- Изготвен е регистър на зелената система на територията на гр.Кърджали и проект за реконструкция на уличната растителност в града. Внася се декоративна растителност целогодишно;
- Не се изпълнява заданието за миене с необходимата честота и качества;

6. Община Кърджали участва ежегодно в кампанията световен ден "Без автомобили", в подкрепа на ограничаването на замърсяването на атмосферния въздух от транспорта;

7. Внесено е второ искане до Министъра на здравеопазването за изготвяне на програмата за опазване здравето на населението от замърсяване на околната среда в района на Община Кърджали;

8. В медицински Център за профилактика на социално значими заболявания, реализиран по проект"Заедно можем да подобрим живота си", на тел.60-277 се правят предварителни заявки за извършване на прегледи;

9. През 2009г. от РИОКОЗ е проведен биологичен мониторинг на 60 деца във възрастова група 7-10г. от селата Островица и Вишеград и контролна група от с.Енчец. Доказано е, че съдържанието на олово и кадмий в кръвта на децата от Островица и Вишеград е статистически значимо по-високо в сравнение с контролната група.В общинския бюджет за 2010г. са предвидени средства за провеждане на скрининг;

10. През 2009г.са провеждани информационни кампании и обучения от РИОКОЗ на ученици от 6 училища. На сайта на РИОКОЗ има информация за замърсяването на атмосферния въздух. На сайта на Община Кърджали е сложена информация „Как да се предпазим от въздействието на оловото“;

11. В Община Кърджали е внесено уведомление за инвестиционно предложение от „Български енергиен холдинг“, гр.София за реализиране на обект"Изграждане на газопровод Комотини(Гърция) – Димитровград – Стара Загора". Проведена е I-ва работна среща с лицензиран оператор"СИТИГАЗ" за изграждане на мрежа и поэтапно включване на обекти в нея;

Община Хасково в съответствие с "План за действие 2009г.-2011г. е изпълнила следните мерки и дейности през 2009г. - в общината няма големи промишлени източници на замърсяване на атмосферния въздух. Основен замърсител на въздуха са ФПЧ10, за намаляването на които са заложили за изпълнение в плана следните мерки:

1. Изготвена е проектната документация и необходимите съгласувания по договор BG161PO001/1.4-02/2008/017 с МРРБ по оперативна програма "Регионално развитие 2007-2013г."

2. Изготвена е тръжната документация за избор на изпълнител на проекта. Документацията е изпратена за съгласуване в Главна Дирекция Програмиране на Регионалното развитие към МРРБ. Договорът е от 21.10.2009г. със срок на изпълнение 24 месеца- подобряване на паркова среда, пешеходни зони за достъпна архитектурна среда в град Хасково, с включени дейности:

- Ремонт на тротоарна настилка на бул."Раковски" и осигуряване на достъп на хора с увреждания;
- Реконструкция, модернизация и преустройство на "Градска градина";
- Благоустрояване озеленена площ източно от ул."Днепър";
- Благоустрояване озеленена площ северно от ул."Гоце Делчев";
- Благоустрояване междублокови пространства кв.201 и 205;
- Преустройство и реконструкция на фонтан;
- Инфраструктура и благоустрояване на паркова среда около монумент "Св.Богородица";
- Велоалеи в лесопарк"Кенана" и кътове за отдих;
- Обновяване на 30 детски площадки;

3. Мерките предложени за прилагане вследствие резултатите от проучванията и оценката на КАВ:

- увеличаване площите и кратността на миене на площите за широко обществено ползване на територията на града;
- увеличаване благоустроените и озеленени площи на територията на града;
- Извършване ремонт на тротоарните настилки по улиците
- Асфалтиране на улични площи

Източници на емисии на територията на РИОСВ – Хасково

РИОСВ - Хасково контролира чрез измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижните източници на емисии в районите на Хасковска и Кърджалийска области.

Също така се извършва контрол на дейности свързани с източници на емисии на летливи органични съединения (ЛОС) във въздуха . Основно тези дейности са :

- дистрибуция на бензини (бензиностанции);
- предприятия, използващи органични разтворители в процеса на производство (дейности по нанасяне на покрития, производство на обувки, химически чистения, извличане и рафиниране на растителни масла, производство на каучук и др.);
- производство, употреба и дистрибуция на определени бои, лакове и авторепаратурни продукти със съдържание на ЛОС по-високо от установените норми ;
- горивните процеси.

Фирмите собственици на инсталации - източници на ЛОС, изготвят ежегодно Планове за управление на разтворителите, с цел доказване спазването на нормите за допустими емисии в отпадъчните газове, нормите за неорганизираните емисии и нормите за общи емисии.

По прилагане на Регламент (ЕО) №2037/2000, Наредба за осъществяване на контрол и управление на веществата, които нарушават озоновия слой и Регламент (ЕО) №842/2006 за определени флуорирани газове и Наредба за установяване на мерки по прилагане на Регламент (ЕО) №842/2006 относно някои флуорирани парникови газове), РИОСВ - Хасково извършва контрол на обекти, осъществяващи дейност с вещества и продукти, нарушаващи озоновия слой. Контролът се извършва с цел да се задържи, предотврати и с това да се намали количеството на емисии на контролираните флуорирани парникови газове(ФПГ) и озоноразрушаващи вещества(ОРВ) , и употребата на забранените такива като хладилни агенти.

Община Хасково

Основни източници на емисии, замърсяващи атмосферния въздух са парокотелната централа на "Каменица" АД и др. За превишаване на нормите за допустими емисии по показатели прах и серен диоксид са наложени санкции. Поради намалена производствена дейност в много от фирмите паровите централи не работят. Бензиностанциите, подлежащи на контрол по Наредба №16/1999г. за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини са приведени в съответствие.

По спазване изискванията на Наредба №7/2003г. за норми за допустими емисии на летливи органични вещества, изпускани в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители се контролират десет обекта, два от които изготвят Планове за управление на разтворителите.

На 19 обекта, използващи озоноразрушаващи вещества в своята дейност в изпълнение изискванията на Регламент (ЕО) № 2037/2000 относно веществата, които нарушават озоновия слой и Регламент (ЕО) № 842/2006 относно някои флуорирани парникови газове са извършени проверки. Това са основно фирми от млеко и месопреобладаващата промишленост, които използват хладилни и климатични инсталации – "Тоска"ООД, "Нолев"ЕООД, "Мони Мес"ЕООД и др.

По одобрения от МОСВ годишен план за 2009г. са извършени 8 проверки на производители и търговци на едро и дребно по прилагане на Наредба за ограничаване емисиите на летливи органични съединения (ЛОС) при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти. По големи производители на бои са "Сидекс"ООД и "Лектра"ООД, а от търговците на едро "Ролинг"ООД и ЕТ"Комфорт". Всички продукти отговарят на изискванията на наредбата.

По одобрения от МОСВ годишен план за 2009г. са извършени проверки на промишлени обекти за контрол на шум в околната среда.

Община Димитровград

Основни източници на емисии, на които през годината са извършени контролни измервания са: "Вулкан Цимент" АД, "Неохим" АД и ТЕЦ "Марица-3" АД. Атмосферният въздух се замърсява с прах, серен диоксид, амоняк и азотни оксиди. За превишаване на нормите за допустими емисии на обектите са наложени санкции. Ръководствата на тези фирми предприеха мерки за намаляване

замърсяването на въздуха. Изпълняват се програми за привеждане дейността им в съответствие на нормативната уредба по околна среда и програми за отстраняване на екологични щети, настъпили от минали действия и бездействия.

Във "Вулкан Цимент" АД е въведена система за непрекъснат мониторинг на емисиите от пещ №3 и пещ №4 по показатели: прах, серен диоксид и азотни оксиди. В "Неохим" АД в цех "151"- за производство на 43% азотна киселина се извършват собствени непрекъснати измервания на азотни оксиди. Предстои въвеждане на система за непрекъснат мониторинг на емисиите от инсталацията за производство на амониева селитра. В ТЕЦ "Марица-3" АД се извършват собствени непрекъснати измервания на прах, серен диоксид и азотни оксиди.

Община Димитровград актуализира плана за действие към Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух. Мероприятията заложи в плана за действие се изпълняват.

На обектите подлежащи на контрол по Наредба №16/1999г. за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини са извършени проверки. На всички бензиностанции в общината са изградени системи за обратно връщане на газовите пари, които не позволяват отделянето на вредни емисии в атмосферния въздух.

По спазване изискванията на Наредба №7/2003г. за норми за допустими емисии на летливи органични вещества, изпускани в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители се контролират четири обекта, един изготвя план за управление на разтворителите –химическо чистене "Фреш"ЕООД.

По изпълнение изискванията на Регламент (ЕО) №2037/2000 относно веществата, които нарушават озоновия слой и Регламент (ЕО) №842/2006 за определени флуорирани газове са извършени проверки на фирми, които използват хладилни и климатични инсталации – "Лотос"ООД, "Монита" ООД, комплекс"Планета Пайнер", " Билла България" ЕООД и др..

Извършени са 3 проверки по одобрения план за 2009г. на производители и търговци на едро и дребно по прилагане на Наредба за ограничаване емисиите на летливи органични съединения (ЛОС) при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти. Производител на бои в общината е " Интериор" ЕООД, а по – голям търговец на едро е "Волта – С" ООД. Всички продукти отговарят на изискванията на наредбата.

Община Харманли

Замърсители на въздуха са: "Харманлийска керамика" ООД, "Голд ойл" ООД и "Златна тракия" АД. В "Голд ойл" ООД се контролират две парокотелни централи. За превишаване на нормите за допустими емисии на прах са наложени санкции. В "Златна тракия" АД бяха монтирани допълнителни циклони с цел улавяне на финния прах при изгарянето на слънчогледовата люспа. В момента дружеството е преустановило дейността си.

Бензиностанциите на територията на общината са приведени в съответствие с изискванията на Наредба №16/1999г. за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини.

По спазване изискванията на Наредба №7/2003г. за норми за допустими емисии на летливи органични вещества, изпускани в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители се контролират четири обекта.

Извършени са 4 проверки на обекти използващи озоноразрушаващи вещества по изпълнение изискванията на Регламент (ЕО) № 2037/2000 и Регламент (ЕО)№842/2006. Това са винарски изби и месопреработващи фирми с хладилни инсталации.

Извършени са 4 проверки на търговци на дребно по прилагане на Наредба за ограничаване емисиите на летливи органични съединения (ЛОС) при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти. По големи търговци на едро са "Ковег"ООД и "Баневстрой"ЕООД.

Всички продукти отговарят на изискванията на наредбата.

По одобрения от МОСВ годишен план за 2009г. са извършени проверки на промишлени обекти за контрол на шум в околната среда.

Община Свиленград

Незначителни източници на емисии в атмосферния въздух в общината са: "Марица ФЗ" ООД, "Сакар"ООД и "Коприна" ЕАД.

Бензиностанциите на територията на общината са приведени в съответствие с изискванията на Наредба №16/1999г. за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини .

По спазването изискванията на Наредба №7/2003г. за норми за допустими емисии на летливи органични вещества, изпускани в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители се контролира едно химическо чистене, което е представило План за управление на разтворителите.

Извършени са 8 проверки на обекти използващи озоноразрушаващи вещества по изпълнение изискванията на Регламент (ЕО) № 2037/2000 и Регламент (ЕО)№842/2006. Това са месопреработващи фирми с хладилни и климатични инсталации като " Бурденис93"ООД, ЕТ" Ангел Саръндиев" и "Витта фуудс"АД.

Община Любимец

Обектите: "Винарска къща-Сакар" АД , "Бъдеще" ЕООД, "Детелина" ЕООД са незначителни източници на емисии.

Съгласно изискванията на чл.11, ал.5 от ЗЧАВ и на основание §32 от преходните и заключителни разпоредби са извършени проверки на фирми производители на дървени въглища, разположени в землищата на с.Дъбовец и с.Вълче поле. Дадени са предписания за почистване и рекултивация на площадките за дървени въглища.

Община Ивайловград

"ЗКД" АД и "Фибротекс" ООД са малки емисионни източници и замърсяването на атмосферния въздух е незначително.

Съгласно изискванията на чл.11, ал.5 от ЗЧАВ и на основание §32 от преходните и заключителни разпоредби са извършени проверки на фирми производители на дървени въглища, разположени в землищата на с.Покрован, с. Белополянци и с. Мандрица. Дадени са предписания за почистване и рекултивация на площадките за дървени въглища.

Община Симеоновград

Замърсяването на въздуха в населените места се дължи основно на автотранспорта, горивните процеси в търговския, административния и битов сектор с употребата на твърдо гориво и селскостопански дейности.

Община Стамболово

Замърсяването на въздуха в населените места се дължи основно на автотранспорта, горивните процеси в търговския, административния и битов сектор с употребата на твърдо гориво и селскостопански дейности

Община Минерални бани

Замърсяването на въздуха в населените места се дължи основно на автотранспорта, горивните процеси в търговския, административния и битов сектор с употребата на твърдо гориво и селскостопански дейности

Община Маджарово

Замърсяването на въздуха в населените места се дължи основно на автотранспорта, горивните процеси в търговския, административния и битов сектор с употребата на твърдо гориво и селскостопански дейности

Съгласно изискванията на чл.11, ал.5 от ЗЧАВ и на основание §32 от преходните и заключителни разпоредби са извършени проверки на фирми производители на дървени въглища. Съставени са актове и наложени наказателни постановления на два обекта, разположени в землищата на с.Златоустово и с. Долни Главанак. Въпреки това и двата обекта продължават дейността си.

Община Кърджали

Основен производствен източник на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух е "ОЦК" АД, гр. Кърджали. Резултатите от емисионния контрол и собствените периодични измервания през 2009г., показват, че не са спазени нормите за допустими емисии на серен диоксид, кадмий и олово в отпадъчните газове от оловно производство, определени в Комплексно разрешително №124/2006г. Дейностите и мерките, заложи в инвестиционната програма на "ОЦК" АД гр.Кърджали, за осигуряване спазването на нормите за допустими емисии, не са изпълнени и до момента, въпреки, че срокът за това бе 31.10.2007г. На предприятието са наложени текущи месечни санкции за замърсяване на атмосферния въздух с прах, серен диоксид, олово и кадмий, както и еднократни санкции за неизпълнение на условия от Комплексното разрешително.

"ОЦК" АД изпълнява програма за отстраняване на екологични щети, настъпили от минали действия и бездействия. Изграден е автоматичен пункт за мониторинг на нивата на серен диоксид и фини прахови частици (ФПЧ10 и ФПЧ2,5) и тежки метали в атмосферния въздух.

Друг източник замърсител на въздуха с прах е "Ес енд Би Индастриъл Минералс" АД – фабрика "Бентонит и зеолит". Дружеството монтира нови пречиствателни съоразения – Ръкавни филтри "МЕТЕКО" в двата цеха. Извършените контролни измервания показват преустановяване на замърсяването с прах на атмосферния въздух при преработката на бентонитови глини.

На обектите подлежащи на контрол по Наредба №16/1999г. за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини са извършени проверки.

По спазването изискванията на Наредба №7/2003г. за норми за допустими емисии на летливи органични вещества, изпускани в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители се контролират четири обекта, два от които

изготвят Планове за управление на разтворителите. Това са химическо чистение "Суси" и "Пневматика Серта" АД.

По изпълнение изискванията на Регламент (ЕО) №2037/2000 относно веществата, които нарушават озоновия слой и Регламент (ЕО) №842/2006 за определени флуорирани газове са извършени проверки на фирми, които използват хладилни и климатични инсталации – "Кипс" ООД, "Маргос" ЕООД, "Билла България" ЕООД и др.

По одобрения от МОСВ годишен план за 2009г. са извършени 6 проверки на търговци на едро и дребно по прилагане на Наредба за ограничаване емисиите на летливи органични съединения (ЛОС) при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти. Въведени са в съответствие с изискванията на наредбата етикетите на вносителя на бои "Юзгюн" ООД в с.Мост и търговците на едро – "Караман" ООД, "Семат" ООД и др.

По одобрения от МОСВ годишен план за 2009г. са извършени проверки на промишлени обекти за контрол на шум в околната среда.

Община Момчилград

Замърсители на въздуха са: Фабрика "Перлит" АД - преработка на перлит към "Ес енд Би Индастриъл Минералс" АД и асфалтовите бази на "Пътстройинженеринг" АД и "Строителство и ремонт" ЕООД гр. Кърджали намиращи се на спирка Джебел. Атмосферният въздух се замърсява с прах, серен диоксид. Наложени са санкции за замърсяване на атмосферния въздух на Фабрика "Перлит" АД и "Строителство и ремонт" ЕООД. За намаляване на емисиите от прах във фабриката за преработка на перлит е извършен ремонт на пречиствателните съоръжения. На асфалтовата база собственост на "Пътстройинженеринг" АД са монтирани нови пречиствателни съоръжения. Останалите обекти са малки емисионни източници.

Бензиностанциите на територията на общината са приведени в съответствие с изискванията на Наредба №16/1999г. за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини. Изградени системи за обратно връщане на газовите пари, които не позволяват отделянето на вредни емисии в атмосферния въздух.

По изпълнение изискванията на Регламент (ЕО) №2037/2000 относно веществата, които нарушават озоновия слой и Регламент (ЕО) №842/2006 за определени флуорирани газове са извършени проверки на фирми, които използват хладилни и климатични инсталации – "Байдано Младост" ЕООД, "Наталия" АД Стара Загора – цех в Момчилград и др.

Община Крумовград

Незначителни замърсители на въздуха са парокотелните инсталации на: "Хан Крум" ЕООД и "Крумица" ЕАД.

По изпълнение изискванията на Регламент (ЕО) №2037/2000 относно веществата, които нарушават озоновия слой и Регламент (ЕО) №842/2006 за определени флуорирани газове са извършени проверки на фирми, които използват климатични инсталации – "Крумица" АД, "Клант" ООД и др.

Всички бензиностанции на територията на общината са приведени в съответствие с изискванията на Наредба №16/1999г. за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини.

Община Кирково

“Мандра-Деникер”, “Кирково” ООД и “Пневматика” ООД са малки емисионни източници и замърсяването на въздуха е незначително.

Замърсяването на въздуха в населените места се дължи основно на автотранспорта, горивните процеси в търговския, административния и битов сектор с употребата на твърдо гориво и селскостопански дейности.

Всички бензиностанции на територията на общината са приведени в съответствие с изискванията на Наредба №16/1999г. за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини.

Община Ардино

Замърсяването на въздуха в населените места се дължи основно на автотранспорта, горивните процеси в търговския, административния и битов сектор с употребата на твърдо гориво и селскостопански дейности

По изпълнение изискванията на Регламент (ЕО) №2037/2000 относно веществата, които нарушават озоновия слой и Регламент (ЕО) №842/2006 за определени флуорирани газове са извършени проверки на фирми, които използват хладилни и климатични инсталации – ЕТ“Алада Мохамед Банашак”АД, “Родопчанка”ООД, “Анмар ” ООД , СД”Салик – В.А. и сие” и др.

Бензиностанциите на територията на общината са приведени в съответствие с изискванията на Наредба №16/1999г. за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини.

По одобрения от МОСВ годишен план за 2009г. са извършени 3 проверки на търговци на едро и дребно по прилагане на Наредба за ограничаване емисиите на летливи органични съединения (ЛОС) при употребата на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти.

Община Джебел

Замърсяването на въздуха в населените места се дължи основно на автотранспорта, горивните процеси в търговския, административния и битов сектор с употребата на твърдо гориво и селскостопански дейности.

Бензиностанциите на територията на общината са приведени в съответствие с изискванията на Наредба №16/1999г. за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини.

По изпълнение изискванията на Регламент (ЕО) №2037/2000 относно веществата, които нарушават озоновия слой и Регламент (ЕО) №842/2006 за определени флуорирани газове са извършени проверки на фирми, които използват климатични инсталации – “Мусан”АД, “Флаш Текстил”ООД, “Евромес - М” ЕООД и др.

Община Черноочене

Замърсяването на въздуха в населените места се дължи основно на автотранспорта, горивните процеси в търговския, административния и битов сектор с употребата на твърдо гориво и селскостопански дейности

Бензиностанциите на територията на общината са приведени в съответствие с изискванията на Наредба №16/1999г. за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини.

Кратка обобщена оценка за качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ - Хасково

От изложеното до тук могат да се направят следните заключения за състоянието на атмосферния въздух:

Замърсяването на атмосферния въздух на територията на двете области Кърджали и Хасково се дължи основно на големите неподвижни източници на емисии: "ОЦК" АД и "Ес енд Би Индастриъл Минералс" АД, гр.Кърджали, "Неохим" АД, "Вулкан Цимент" АД и ТЕЦ "Марица3" АД, гр.Димитровград; автомобилния транспорт и горивните процеси в търговския, административния и битов сектор с употребата на твърдо гориво.

През 2009г. продължава тенденцията за наднормено замърсяване на атмосферния въздух в градовете Кърджали, Хасково и Димитровград с ФПЧ10. Превишава се средногодишната концентрация от $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, а също и броя на регистрираните превишения на СДН от $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ през 2009г. надхвърля допустимия брой превишения за една календарна година /35 броя/.

В гр.Кърджали продължава замърсяването на атмосферния въздух със серен диоксид, олово и кадмий над пределно допустимите норми. Превишени са средногодишните норми за олово от $0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ и кадмий от $0,00001 \text{mg}/\text{m}^3$. За серния диоксид са регистрирани превишения на средночасовата норма от $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$, на средноденонощната норма от $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$ и на алармения праг от $500 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

От значение за разпространението и разсейването на замърсителите на атмосферния въздух в гр. Кърджали са и особеностите на релефа и надморската височина, наклон и изложение на скатове, които определят разпределението на топлината, светлината, количеството на валежите и влагата, ветровата картина. Тихото време (скорост на вятъра под $1\text{m}/\text{sek}.$) е с висок относителен дял в годината – средно 58,7% от дните в годината. То преобладава през зимните месеци (63-66%), когато могат да се очакват и инверсионни състояния на атмосферата. Наличието на локален приземен пренос на въздушни маси по поречието на р.Арда в посоките изток-запад, също съдейства за натрупване на замърсители в атмосферния басейн на града през определени периоди от годината. При определени метеорологични условия /продължително безветрие, мъгла, ниска облачност/ се натрупват замърсители в приземния слой от ФПЧ10, серен диоксид, олово и кадмий, превишаващи пределно допустимите норми.

В гр.Димитровград продължава замърсяването на атмосферния въздух със серен диоксид. Регистрирани са превишения на средночасовата норма от $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$, на средноденонощната норма от $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$ и на алармения праг от $500 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Замърсяването със серен диоксид се дължи основно на дейността на ТЕЦ "Марица3" АД и пренос на емисии от енергиен комплекс "Марица Изток", гр.Стара Загора. Регистрирани са превишения на нормите за сероводород в атмосферния въздух.

Затрудненото разсейване на замърсителите в приземния слой на атмосферния въздух, вследствие на неблагоприятни метеорологични условия: ниска скорост на

вятъра (0 – 1 м/сек), температурна инверсия и мъгли допринася за нарушаване качеството на атмосферния въздух в гр.Димитровград.

Допълнителен фактор за влошеното качество на атмосферния въздух в населените места са: емисиите от транспорта, локални горивни източници, битовото отопление, както и вторично замърсяване на въздуха с прах, поради нередовно почистване и миене на уличната мрежа.

Усилията на местните власти са насочени към рехабилитация на пътната мрежа и подобряване организацията на движението. В Общините Кърджали, Хасково и Димитровград са разработени програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества в районите за оценка и управление на КАВ (РОУКАВ) - Кърджали, Хасково и Димитровград.

Контрол на шума в околната среда

Законът за защита от шума в околната среда (ДВ бр. 74/2005 г.) е приет през 2005 г. Чрез него се урежда начинът за оценка, управление и контрол на шума в околната среда, причинен от автомобилния, железопътния, въздушния и водния транспорт, както и от промишлените инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда и от локални източници на шум.

Този закон се прилага за шума в околната среда, на който хората са изложени в урбанизираните територии, в парковете и градините или в други тихи зони в урбанизираните и извън урбанизираните територии, в районите в близост до детски и лечебни заведения, училища и научноизследователски организации. Той не се прилага за шума, предизвикан от домашни дейности, от съседни жилищни сгради, на работните места, в транспортните средства, в зони на военни действия.

Законът влезе в сила на 01.01.2006 г. За осъществяване ефективен контрол на шума, излъчван от промишлени инсталации и съоръжения от РИОСВ – Хасково съгласно разпоредбите на Закона за защита на шума в околната среда е изготвен списък за всички действащи промишлени източници на територията на инспекцията. РИОСВ – Хасково осъществява превантивен, текущ и последващ контрол върху инсталациите и съоръженията от промишлеността, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл.117, ал.1 от Закона за опазване на околната среда. По утвърден график през 2009 г. са извършени 10 контролни измервания на шум в промишлени обекти, съгласно методиката за *"Определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне на нивото на шума в мястото на въздействие"*. Превишения на граничните стойности на нивото на шум са установени по границите на контурите от производствената площадка на "Неохим" АД гр.Димитровград и „Арда строй“ ООД гр.Кърджали. От оператора са набелязани и са в процес на изпълнение мерки за намаляване на шумовите нива. Контролните измервания на останалите промишлени инсталации не показаха наднормени нива на шум от дейността им.

Основните промишлени източници на шум са разположени в отдалечени от жилищните райони промишлени зони, като се предприемат мерки за обезшумяване на производствата и съоръженията. Предприятията, попадащи в обхвата на комплексния разрешителен режим, извършват собствен периодичен мониторинг на шума, излъчван в околната среда.

Доклад за състоянието на околната среда за 2009 година

№	Наименование на обекта	Предмет на дейност	Местоположение на източника		Гранична стойност на показателите за шум, в мястото на въздействие dB(A)	Въздействие на източника		
			съгласно Наредба №6 /26.06.2006г. за показателите за шум в околната среда /жилищни зони, централни градски части, производствено-складови зони или др./	Разстояние до най-близко разположената жилищна или обществена сграда, в метри		Описание на режима на работа /в часове/	Ниво на шума по границата на промишления източник dB(A)	Ниво на шума в мястото на въздействие dB(A)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	“Харманлийска керамика” АД гр. Харманли	Производство на керамични продукти	Производствено-складови територии и зони	-	-	24 часа в денонощието/ с прекъсване на дейност	44,0	-
2.	“Къванч текс” ООД гр. Харманли	Производство на текстилни изделия	Производствено-складови територии и зони	-	-	8 часа на ден/ с прекъсване на дейност	55,3	-
3.	“Универс - Ком” ООД, с. Бял Извор Община Ардино	Производство на фасониран дървен материал	Производствено-складови територии и зони	8м	55	8 часа на ден/ 5 дни в седмицата	67,6	50,3
4.	“Крис Мастер” ЕООД, с. Бял Извор Община Ардино	Производство на дървена дограма	Производствено-складови територии и зони	-	-	8 часа на ден/ 5 дни в седмицата	67,4	-
5.	“Юзгюн” ООД, с. Мост Община Кърджали	База за бои, лакове и ламиниран паркет	Производствено-складови територии и зони	-	-	8 часа на ден/ 5 дни в седмицата	42,6	-

6.	“Марин Батуров” ЕООД, гр. Кърджали	Производство на настилки и облицовки	Производствено- складови територии и зони	-	-	8 часа на ден/ 5 дни в седмицата	68,1	-
7.	“Химремонт Волга Срандарт” ООД гр. Димитровград	Производство на метални конструкции	Производствено- складови територии и зони	-	-	8 часа на ден/ 5 дни в седмицата	56,7	-
8.	“Монолит” АД гр. Хасково	Производство на бетонови и варови разтвори	Производствено- складови територии и зони	-	-	8 часа на ден/ 5 дни в седмицата	68,2	-
9.	“S&V Индастриъл Минералс” АД гр. Кърджали	Производство на зеолит	Производствено- складови територии и зони	-	-	8 часа на ден/ 5 дни в седмицата	65,5	-
10	“Пътстрой- инженеринг” АД гр. Кърджали сп. Джебел	Производство на асфалтови смеси	Производствено- складови територии и зони	-	-	8 часа на ден/ 5 дни в седмицата	68,1	-

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ПОВЪРХНОСТНИ И ПОДЗЕМНИ ВОДИ НА ТЕРИТОРИЯТА КОНТРОЛИРАНА ОТ РИОСВ – ХАСКОВО

Най - значителен замърсител на повърхностните водни обекти в региона на РИОСВ – Хасково са канализационните системи на населените места. Стопанисваните от водоснабдителните и канализационни дружества канализационни мрежи на територията на РИОСВ – Хасково са 12 – в Хасково, Димитровград, Харманли, Свиленград, Любимец, Ивайловград, Симеоновград, Кърджали, Крумовград, Момчилград, Ардино и Джебел. Веднъж годишно се вземат и анализират проби от заустванията на всички колектори. В региона все още няма действаща градска пречиствателна станция за отпадъчни води. Почти напълно завършено е изграждането на ГПСОВ на Димитровград и на ГПСОВ – Хасково, като се очаква през 2010г. и двете пречиствателни станции да бъдат въведени в експлоатация.

Най - големите емитери на замърсени производствени отпадъчни води са „Неохим“ АД, Димитровград, „ОЦК“ АД, Кърджали, Северна индустриална зона - Хасково, (включваща Пивоварен завод на „Каменица“ АД, „Българска млечна компания - Хасково“ ООД, „НИК“ АД, Хасково), мандри в с.Бял извор, с.Жълтуша, с.Падина, с.Вълкович и др., птицеферма на „Про Агро 2000“ ЕООД и др. Опасни вещества се съдържат и в изтичащите руднични води от действащите и ликвидирани рудници в региона: ликвидираните рудници в Маджарово, „Саже“, „Пчелояд“, „Звездел“.

Почти всички обекти притежават разрешителни за заустване на отпадъчните води или Комплексно разрешително, в които са определени индивидуални емисионни ограничения (ИЕО) за изпусканите води.

През 2009г. на „Неохим“ АД, Димитровград са съставени три акта и издадени Наказателно постановления за 1000, 1000 и 3000лв за изпускане при аварийни ситуации във водния обект на отпадъчни води в нарушение на емисионните норми, залегнали в условията на КР №8/2006г. Наложена е и текуща месечна санкция в размер на 1866 лв. за неспазване на определените индивидуални емисионни ограничения.

Въпреки че бяха финансирани редица мерки за снижаване на замърсяването в производството и подобряване на пречиствателния процес, пречиствателната станция на „Каменица“ АД, която пречиства отпадните води от Северна индустриална зона на града, и през 2009г. не успява да постигне определените в разрешителното за заустване ИЕО и при всяка проверка текущата санкция на дружеството се актуализира. През месец юли, във връзка с получен сигнал за замърсяване на р.Банска, е извършена проверка на пречиствателната станция и текущата санкцията на „Каменица“ АД е увеличена от 1072 лв. на 9711 лв., след което през месец август по искане на Пивоварния завод е извършена нова проверка и санкцията е намалена на 4931 лв., и двете наложени от Министъра на околната среда и водите.

През 2009г. при извършена проверка на маслodobивна фабрика „Голд ойл“ ООД, гр.Харманли е увеличена текущата ежемесечна санкция от 68 лв. на 87 лв. На обектът е съставен и акт за 500 лв., тъй като при извършена проверка през месец октомври е установено, че пречиствателното съоръжение не се поддържа в техническа и експлоатационна изправност.

Най - голям брой сигнали и жалби за замърсяване на водите в РИОСВ – Хасково са постъпили за дейността на ракиени казани и животновъдни ферми, разположени

както в града, така и в околните села. За констатираните нарушения на фирмите ЕТ“Роал - Р.Мусов” и ЕТ“Оригинал – Янко Бахчеванов” в гр.Хасково са съставени актове съответно за 1000 лв. и 500 лв. На всички останали проверени казани и животновъдни ферми са дадени предписания с мерки за изграждане на пречиствателни съоръжения, подобряване на пречиствателния процес и получаване на разрешителни за заустване от БДУВ ИБР - Пловдив.

При текущ контрол в края на месец септември бяха проверени и винарските изби на “Тера Тангра”ООД, гр.Харманли и “Катаржина естейт”ЕООД, гр.Свиленград. За констатираните нарушения, неподдръжка на пречиствателните съоръжения и неспазване на ИЕО в разрешителното за заустване, на посочените обекти бяха съставени актове съответно за 500 лв. и 1000 лв.

При извършване на периодичен контрол бяха проверени обори за гушене на патици мюлари. Дейността се извършва в землището на с.Войводово, общ.Хасково от “Про Агро 2000”ЕООД. За наднормени стойности на изследваните показатели на дружеството е наложена текуща месечна санкция в размер на 761 лв. От 10.07 до 20.08.09г. огушването е преустановено и санкцията е спряна. С изтичане на този срок санкцията е подновена. На 20.10.09г. дружеството е проверено отново и е извършено ново пробонабиране от отпадните води. За наднормени стойности текущата месечна санкция е увеличена на 779 лв. От 11.12.09г. е влязло в сила Комплексно разрешително № 226-Н1/2009г за дейността на инсталацията. Разрешителното е на името на „Галус” АД.

При проверка и периодично пробонабиране на отпадъчни води от месопреработвателно предприятие собственост на „Мусан”ООД, гр.Джебел също са установени наднормени стойности. Наложена е текуща месечна санкция в размер на 305 лв.

Проверена е дейността и на винарските изби „Малката звезда”ООД и „Телиш” АД. Поради недостатъчен ефект на пречиствателните съоръжения на дружествата са съставени актове и издадени наказателни постановления на стойност 500 лв.

През 2008г. е установено, че битовите отпадъчни води на „ОЦК”АД, Кърджали се заустват в яз.„Студен кладенец” без разрешително. След планова проверка през 2009г. на дружеството е наложена текуща месечна санкция в размер на 861 лв. за изпускане на отпадъчни води, които превишават нормите за категорията на приемника, в който се заустват. През септември 2009г. санкцията е намалена на 112 лв.

При проверка на завода за каучукови изделия на „Теклас България”АД, Кърджали отново са установени превишения на индивидуалните емисионни ограничения в разрешителното за заустване. За нарушението е наложена ежемесечна санкция в размер на 321 лв., която след нова проверка е намалена на 170 лв.

Открит остава проблемът със заустваните замърсени руднични води в региона. В ПУРБ за р.Марица е заложено изграждането на ПСОВ за Маджаровското рудно поле. Два пъти годишно се извършва мониторинг на изпусканите води от ликвидиранияте рудници „Маджарово”, „Саже” и „Звездел”.

Една от причините за замърсяване на водите в поречие Арда е заустването на непречистени отпадъчни води и цвик от млекопреработвателната промишленост, особено в района на Родопите.

След извършени проверка и пробовземане от „Родопчанка”ООД, с.Бял извор през месец май е установено минимално превишение на ИЕО в разрешителното за

заустване на обекта. Наложената ежемесечна санкция е намалена от 222 лв. на 86 лв.

По идентичен начин, след извършване на текущ контрол през месец юли, е намалена текущата ежемесечна санкция от 147 лв. на 119 лв., наложена на мандрата, собственост на фирма "Дельо войвода – милк"ООД, с.Добромирци, общ.Кирково.

За нарушения на екологичното законодателство по отношение опазване и управление на водните ресурси през 2009г. са издадени 45 предписания, съставени са 11 акта за установяване на административни нарушения, наложени са 18 ежемесечни санкции.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДИ

1. Типология на повърхностните води.

Водните обекти на територията на области Хасково и Кърджали се отнасят към две категории повърхностни води – "РЕКИ" и "ЕЗЕРА".

За определяне на типовете повърхностни води и свързаните с тях екосистеми се използва Типология Система „Б“, въведена пред 2006 г. съгласно Приложение II на Рамковата Директива за водите 2000/60/ЕС (РДВ). През 2009 г. като резултат от реализирането на проект „Разработване на Планове за управление на речните басейни“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда“, е извършена актуализация на Типология Система Б, което е отразено в настоящия доклад.

1.1. Типология на категория „РЕКИ“

Използвани са следните показатели:

Използвани са следните показатели:

- задължителни фактори – екорегиян, надморска височина, геология, размер,
- незадължителни – характер на водното течение, размер и геология. субстрат на речното дъно, наклон (енергия на потока) . При определяне на височинното разделяне е взето в предвид и смяната на растителността.

На база на тези показатели на територията на област Хасково са идентифицирани 4 типа води категория „реки“. Те са изброени в Таблица 1-1

Карта №1-1 Типология категория "РЕКИ" в области Хасково и Кърджали

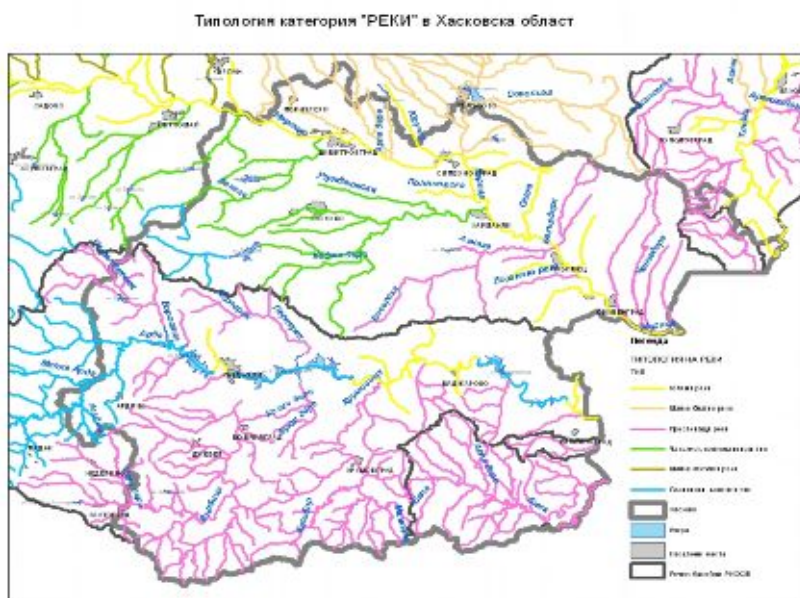

Таблица №1-1 Типология категория “РЕКИ” в области Хасково и Кърджали

№	Тип	Име на типа		Водосбор
1	R3	Планински реки	<p>Задължителни фактори <u>Екорегиян:</u> 7-Източни Балкани; <u>Надморска височина:</u> > (600) 800 m, варира; <u>Геология:</u> смесен тип, силикати, варовик; <u>Размер:</u> <150 km², малки реки (рядко средни <500 km²);</p> <p>Допълнителни фактори <u>Разстояние до извора:</u> <80 km; <u>Наклон / енергия на потока</u> <4 – 10 %, тръмни; или 2-4% средно стръмни; голяма E на потока; <u>Форма на долината:</u> V, тясно U; <u>Доминиращ дънен субстрат:</u> Едри камъни (>256 mm), камъни (64 – 256 mm);</p>	р.Арда преди яз.Кърджали, р.Харманлийска до яз.Тракиец
2	R5	Полупланински реки	<p>Задължителни фактори <u>Екорегиян:</u> 7-Източни Балкани; <u>Надморска височина:</u> Силно варира, полупланинска зона; <u>Геология:</u> смесен тип, силикати, варовик; <u>Размер:</u> <1300 km², малки и средни (рядко големи)</p> <p>Допълнителни фактори <u>Обикновено значително:</u> <u>Наклон / енергия на потока</u> <2% слаб наклон; Средна E на потока; <u>Форма на долината:</u> U с по-широка долина; <u>Доминиращ дънен субстрат:</u> Едър чакъл (16 – 64 mm), дребен чакъл (2-16); <u>Соленост:</u> сладководни, <0.5‰; <u>Коментари:</u> Голяма транспортираща способност;</p>	р.Арда – след яз.Кърджали, р.Банска, р.Харманлийска след яз.Тракиец
3	R12	Големи равнинни	<p>Задължителни фактори <u>Екорегиян:</u> 7-Източни</p>	р. Марица

		реки	<p>Балкани; <u>Надморска височина:</u> <150 (200) m варира; <u>Геология:</u> смесен тип, силикати <u>Размер:</u> >7000 km², големи и много големи;</p> <p>Допълнителни фактори <u>Разстояние до извора:</u> > 60 km; <u>Наклон / енергия на</u> <u>потока</u> <1% слаб наклон, бавно течение; <u>Форма на долината:</u> широка речна долина <u>Доминиращ дънен</u> <u>субстрат:</u> Пясъци (0.064 - 2), често чакълести примеси; Зони на акумулация на седименти; <u>Соленост:</u> сладководни, <0.5‰;</p>	
4	R13 (R13a)	Малки и средни равнинни реки (Малки блатни реки)	<p>Задължителни фактори <u>Екорегия:</u> 7-Източни Балкани; <u>Надморска височина:</u> < 150 (350) м – варира; <u>Геология:</u> смесен тип, силикати <u>Размер:</u> притоци на основните реки с водосбор < 1300 km², средни и малки</p> <p>Допълнителни фактори <u>Разстояние до извора:</u> варира силно; <u>Наклон / енергия на</u> <u>потока</u> <1% слаб наклон, бавно течение; <u>Форма на долината:</u> широка речна долина <u>Доминиращ дънен</u> <u>субстрат:</u> пясъци (0.064- 2), тиня (<0.064), чакъли, зони на акумулация на седименти; <u>Соленост:</u> сладководни, <0.5‰;</p>	р.Меричлерска, р.Мартинка, р.Златополска
5	R14	Субсредиземномор ски реки (пресъхва щи)	<p>Задължителни фактори <u>Екорегия:</u> 7-Източни Балкани; <u>Надморска височина:</u> <500 (650) m силно варира; <u>Геология:</u> смесен тип,</p>	Всички притоци: - на р.Марица, след р.Харманлийска - на р.Арда след яз.Кърджали - р.Бяла - р.Атеринска

	<p>силикати, варовик; <u>Размер:</u> <1100 km², средни и малки;</p> <p>Допълнителни фактори <u>Разстояние до извора:</u> Варира силно; <u>Наклон / енергия на</u> <u>потока</u> Варират силно; <u>Форма на долината:</u> Могат да включват всички форми; <u>Доминиращ дънен</u> <u>субстрат:</u> Варира силно; <u>Соленост:</u> сладководни, <0.5‰; <u>Коментари:</u> Типичен пресъхващ характер; Често поройни реки със висока амплитуда на оттока</p>	- р.Фишера
--	---	------------

За всеки тип повърхностни води категория „река“ е изготвен паспорт, в който са представени характеристиките на съответния тип, а именно:

- Описание и разпространение на типа;
- Кратко описание на морфологията;
- Абиотичен профил;
- Физико-химични условия на водата;
- Воден режим и хидрология;
- Характеристика на макробезгръбначните съобщества;
- Характеристика на макрофитните и фитобентностните съобщества;
- Характеристика на рибната фауна;
- Типични хабитати;

На територията, контролирана от РИОСВ-Хасково в рамките на посочените типове реки са определени 45 водни тела от категория „река“. Всяко водно тяло е речен участък с еднакво екологично и химично състояние, който има важна роля при управлението на водите. При подготовката на Планове за управление на речните басейни (ПУРБ), които ще влезнат сила през декември, 2009 г., за водните тела се подготвят конкретни програми от мерки, чрез които трябва до края на 2015 г. да се достигне добро състояние на водите.

1.2. Типология на категория „ЕЗЕРА“

Въз основа на тях в ИБР са определени 7 типа езера (язовири), 4 от които се срещат на територията, контролирана от РИОСВ-Хасково. Всяко езеро (язовир) с площ > 500 ха се определя като самостоятелно водно тяло. В области Хасково и Крджали са определени 8 самостоятелни водни тела, посочени в Таблица № 1-

Таблица № 1-2. Типове категория "ЕЗЕРА" в области Хасково и Кърджали

№	ТИПОВЕ	Характеристики	Язовири	Брой ВТ
1	L11 Големи дълбоки язовири	<p>Задължителни фактори <u>Екорегиян:</u> 7-Източни Балкани; <u>Надморска височина:</u> Силно варира; <u>Средна дълбочина:</u> >15 m <u>Геология:</u> смесен тип, силикати, варовик <u>Размер:</u> >10 km², големи;</p> <p>Допълнителни фактори <u>Дълбочина (max):</u> <120 m добре развит профундал; <u>Време за престой:</u> Многогодишни; <u>Смесване / миктичност:</u> оимиктични; <u>Соленост:</u> <0.5‰, сладководни; <u>Коментари:</u> Силно развита дълбочинна зона (профундал), с напълно различни условия от литорала; Наличие на термоклин през лятото</p>	<p>яз.Кърджали яз.Студен кладенец яз.Ивайловград</p>	3
2	L13 Средни и малки полупланински язовири в ЕР 7	<p>Задължителни фактори <u>Екорегиян:</u> 7-Източни Балкани; <u>Надморска височина:</u> 150 (350) – 600 (800) m, варира; <u>Средна дълбочина:</u> варира силно; <u>Геология:</u> смесен тип, силикати, варовик <u>Размер:</u> 1-10 km², средни; или 0.5 – 1 km², малки Допълнителни фактори <u>Дълбочина (max):</u> <80 m; <u>Време за престой:</u> едногодишни, месечни или по-кратко; <u>Смесване / миктичност:</u> димиктични, полимиктични; <u>Соленост:</u> <0.5‰, сладководни; <u>Коментари:</u> обикновено олиготрофни до мезотрофни условия;</p>	яз.Боровица	1
3	L15 Големи равнинни плитки до средно дълбоки язовири в ЕР 7	<p>Задължителни фактори <u>Екорегиян:</u> 7-Източни Балкани; <u>Надморска височина:</u> < 200 m, варира; <u>Средна дълбочина:</u> <15 m <u>Геология:</u> смесен тип, силикати, варовик <u>Размер:</u> >10 km², големи;</p> <p>Допълнителни фактори</p>	яз.Тракиец,	1

2. Програми за мониторинг на повърхностни води – контролен и оперативен мониторинг.

2.1. Контролен мониторинг

При проектиране на мрежата за контролен мониторинг на повърхностни води на територията на ИБР са избрани представителни мониторингови пунктове за съответните речни басейни и типовете водни тела. Общият брой на пунктовете за контролен мониторинг на територията, контролирана от РИОСВ-Хасково през 2009 г. е 10 – 7 пункта на реки и 3 на язовири. От тях пред Европейската Комисия се докладват резултатите от 5 пункта (4 на реки и 1 на язовири).

Подборът на показателите и честота на анализ в пунктовете за контролен мониторинг е съобразена с изискванията на Приложение V на РДВ. В тях е заложено да се наблюдават всички биологични и хидроморфологични елементи. През 2009 г. като резултат от реализирането на проект „Разработване на Планове за управление на речните басейни“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда“, е извършен мониторинг на биологични елементи в докладваните пред ЕК пунктове за контролен мониторинг. Подборът на показателите и честота на анализ в пунктовете за контролен мониторинг е съобразена с изискванията на Приложение V на РДВ. В тях е заложено да се наблюдават всички биологични и хидроморфологични елементи. През 2009 г. като резултат от реализирането на проект „Разработване на Планове за управление на речните басейни“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда“, е извършен мониторинг на биологични елементи в докладваните пред ЕК пунктове за контролен мониторинг. Анализът на планираните физикохимични показатели - общи, приоритетни и специфични (Приложение 1) се извършва от Регионална лаборатория-Хасково към ИАОС, а на част от приоритетните вещества (пестициди) – от външна лаборатория.

Карта № 2-1 Мрежа за контролен мониторинг на повърхностни води на територията на област Хасково и Кърджали (чл.8 на РДВ)

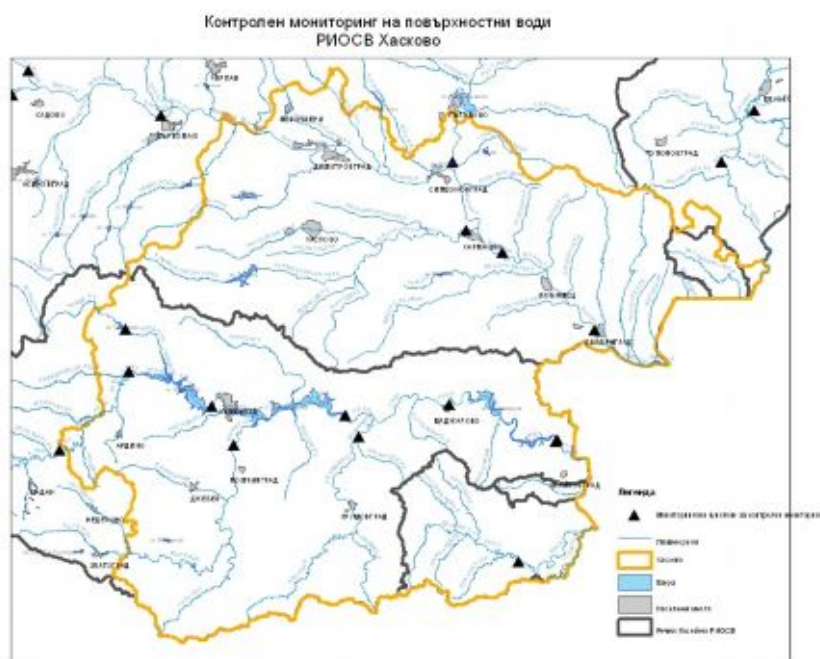

Таблица № 2-1 Програма за Контролен мониторинг на повърхностни води през 2009 г. на територията на области Хасково и Кърджали.

1. Категория Реки

№ по ред	Код на пункта	Вид на пункта	№ по номенклатурата на ИАОС	Наименование на пункта	РЛ	Географски координати		Код на водно тяло	Тип на водното тяло	Физикохимични елементи за качество					
						N	E			Основни физикохимични показатели		Приоритетни вещества		Специфични замърсители	
										показател	честота	показател	честота	показател	честота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	BG3MA00017MS0020		30060096	р. Марица след гр. Харманли (ХМС)	Хасково	41°53'53,28"	25°59'02,16"	BG3MA100R001	002110			6, 20, 21, 23	4 (II,V, VIII,XI)	I- 1,12 II- 1,2,3,4,5 III- 1,2	4 (II,V, VIII,XI)
2	BG3MA01191MS0010	F _{cb}	30060272	р. Марица - гр. Свиленград	Хасково	41°46'08,52"	26°11'30,66"	BG3MA100R001	002110			6, 21, 23	4 (II,V, VIII,XI)	I- 12 II- 1,2,3,4,5 III- 1,2	4 (II,V, VIII,XI)
3	BG3AR00071MS0220	I _{g/m}	30061113	Арда – преди яз. Кърджали	Хасково	41°41'14"	25°09'09"	BG3AR700R028	002110	I,II*	4 (II,V, VIII,XI)	6, 20, 23	4 (II,V, VIII,XI)	I- 2, II- 1,2,3,4 III- 1,2	4 (II,V, VIII,XI)
4	BG3AR00133MS0010	F _{cb}	30061115	р. Арда - след яз. "Ивайловград"	Хасково	41°34'52,2"	26°06'26,1"	BG3AR100R002	002110			6, 20, 21, 23	4 (II,V, VIII,XI)	I- 1,12 II- 1,2,3,4,5 III- 1,2	4 (II,V, VIII,XI)
5	BG3AR00471MS0130	EWN*	30061540	р. Върбица при с. Върли дол	Хасково	41°21'22"	25°21'08"	BG3AR350L010	011011	I,II*	4 (II,V, VIII,XI)	6, 20, 23	4 (II,V, VIII,XI)	I- 2, II- 1,2,3,4 III- 1,2	4 (II,V, VIII,XI)
6	BG3AR00041MS0110	I _{g/m}	30061281	р. Върбица - преди язовир "Студен кладенец"	Хасково	41°34'04"	25°23'22"	BG3AR400R014	011011	I,II*	4 (II,V, VIII,XI)	6, 20, 23	4 (II,V, VIII,XI)	I- 2 II- 1,2,3,4 III- 1,2	4 (II,V, VIII,XI)

7	BG3MA00035MS1620	R		р.Бяла – с.Меден бук	Хасково	41°22'49"	26°01'41"	BG3MA100R2 10	011011	I,II*	4 (II,V, VIII,XI)	20	4 (II,V, VIII,XI)	I-2 II-2 III-1	4 (II,V, VIII,XI)
---	------------------	---	--	-------------------------	---------	-----------	-----------	------------------	--------	-------	----------------------	----	----------------------	----------------------	----------------------

* I група - 1,2,3,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17

II група - 1,2,3,4,5,6,7

EWN* Пункт за докладване пред ЕАОС

2. Категория Езера

№ по ред	Код на пункта	Вид на пункта	Наименование на пункта	РЛ	Географски координати		Код на водно тяло	Тип на водното тяло	Физикохимични елементи за качество					
					N	E			Основни физикохимични показатели		Приоритетни вещества		Специфични замърсители	
									показател	честота	показател	честота	показател	честота
1	2	3	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	BG3MA01243MS0015		яз.Иваново	Хасково	42°0'34,0"	24°1'50,9"	BG3MA100L009	11020	I,II*	4 (II,V,VIII,XI)				
2	BG3MA02121MS0082		яз.Троян	Хасково	41°59'16,9"	25°25'36,3"	BG3MA200L015	10020			20	2 (V,XI)	I-2, II-1,2	2 (V,XI)
3	BG3AR00055MS0200	P	яз. Кърджали	Хасково	41°37'915"	25°20'391"	BG3AR570L021	11000			6, 20, 23	4 (II,V,VIII,XI)	I-2, II-1,2	4 (II,V,VIII,XI)

I група 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14

I група* 16

II група 1,2,3,4,5,6,7

2.2. Оперативен мониторинг.

При подготовката на програмата за оперативен мониторинг на повърхностните води в ИБР е използвана информация за състоянието на определените водни тела и се прилагат критериите, посочени в т.1.3.2. на Анекс V на РДВ.

Пунктове за оперативен мониторинг се поставят в онези водни тела, които са в лошо състояние и съществува риск да не постигнат добър статус към 2015 г. На територията, контролирана от РИОСВ-Хасково през 2009 г. са определени 23 пункта за оперативен мониторинг - 14 на реки и 9 на язовири.

При подбора на показатели за оперативен мониторинг се използват биологичните елементи, индикативни за степента на антропогенно въздействие върху качеството на водите - макрозообентос в реки и фитопланктон в течащи води. С оглед оперативното установяване на промените във фитопланктонните съобщества се използва показателят Хлорофил А в съчетание с други индикативни физикохимични показатели – прозрачност (SD), разтворен кислород, температура и електропроводимост.

Предвижда се мониторинг на всички физикохимични показатели, превишаващи стандартите за качество (за приоритетни вещества) или приетите норми за добро екологично състояние на химичните елементи. Предвижда се и мониторинг на други физикохимични показатели, които са свързани с тези, по които се наблюдават отклонения.

Честотата на оперативния мониторинг е съобразена с минималната честота, която се препоръчва в Приложение V на РДВ за отделните показатели:

Карта № 2-2 Мрежа за Оперативен мониторинг на повърхностни води на територията на области Хасково и Кърджали (чл.8 на РДВ)

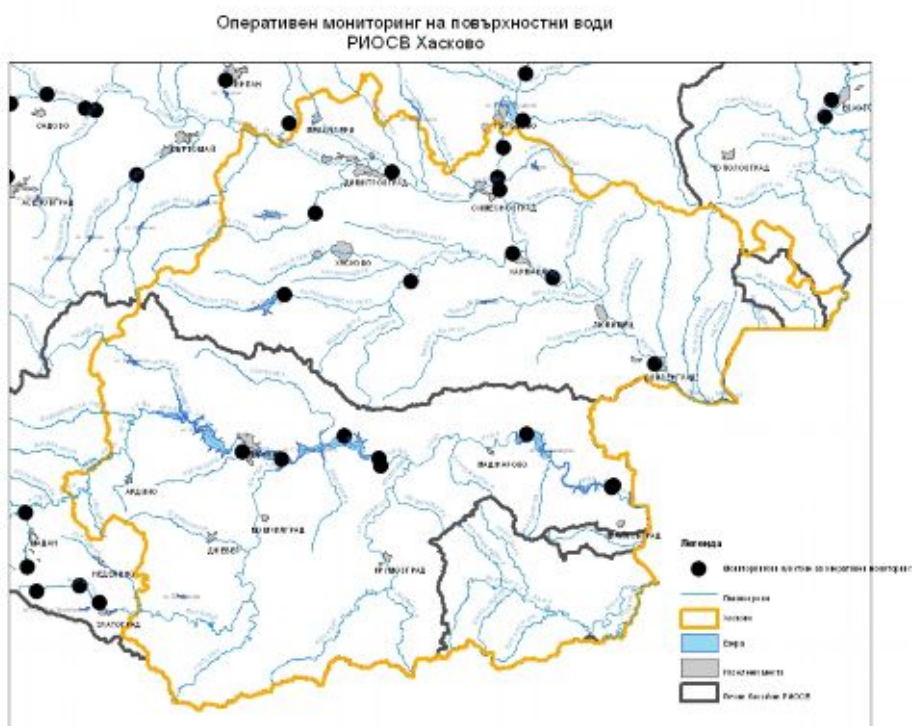

Таблица № 2-2 Програма за Оперативен мониторинг на повърхностни води през 2009 г. на територията на области Хасково и Кърджали.

1. Категория Реки

№ по ред	Код на пункта	Вид на пункта	Наименование на пункта	РЛ	Географски координати		Код на водно тяло	Тип на водното тяло	Физикохимични елементи					
					N	E			Основни физико-химични показатели		Приоритетни вещества		Специфични замърсители	
									показател	честота	показател	честота	показател	честота
					16	17			18	19	20	21		
1	BG3MA00317MS0230		р. Марица – след Димитровград	Хасково	42°03'12,54"	25°39'17,94"	BG3MA350R039	002110	I- 1,2,3,6,7,8,9,10,12,13,14,15,16, II-1,2,6,7	4 (II, V, VIII, XI)			I-2,12	4 (II, V, VIII, XI)
2	BG3MA00199MS0080		р. Марица - след гр. Симеоновград	Хасково	42°01'47,88"	25°52'28,44"	BG3MA100R001	002110	I-1,2,3,6,7,8,9,10,13,14,15,16, II-1,2,6,7	4 (II, V, VIII, XI)			I- 2	4 (II, V, VIII, XI)
3	BG3MA00017MS0020		р. Марица след гр. Харманли(ХМС)	Хасково	41°53'53,28"	25°59'02,16"	BG3MA100R001	002110	I,II*	4 (II, V, VIII, XI)			I- 2	4 (II, V, VIII, XI)
4	BG3MA01191MS0010	Fcb	р. Марица - гр. Свиленград	Хасково	41°46'08,52"	26°11'30,66"	BG3MA100R001	002110	I,II*	4 (II, V, VIII, XI)	20	12	I- 1,2	4 (II, V, VIII, XI)
5	BG3MA00325MS0240		р. Банска - с. Клокотница	Хасково	41°59'21,00"	25°30'00,18"	BG3MA300R044	011111	I- 1,2,3,6,7,8,9,10,11,12,13,14 II-1,2	4 (II, V, VIII, XI)			I- 1,2	4 (II, V, VIII, XI)
6	BG3MA01873MS0070		р. Харманлийска - с. Тракиец	Хасково	41°51'56,94"	25°26'25,86"	BG3MA100R011	011111	I- 1,2,3,6,7,8,9,10,13	4 (II, V, VIII, XI)				

7	BG3MA00181MS0030		р.Харманлийска - устие, гр.Харманли	Хасково	41°56'01,08"	25°54'04,02"	BG3MA100R011	011111	I- 1,2,3,6,7,8,9,10,11,12,13,14 II-1,2	4 (II, V, VIII, XI)	20,23	12	I- 1,2	4 (II, V, VIII, XI)
8	BG3MA00185MS0060		р.Хасковска - с.Динево, мост преди селото	Хасково	41°53'20,88"	25°41'49,68"	BG3MA100R011	011111	I- 1,2,3,6,7,8,9,10,11,12,13,14 II-1,2	4 (II, V, VIII, XI)	20	12	I- 1,2,12	4 (II, V, VIII, XI)
9	BG3AR00053MS0190		р.Арда - след гр.Кърджали	Хасково	41°37'35,46"	25°21'47,58"	BG3AR500R020	002110	I- 1,2,3,6,7,8,9,10,11,12,13,14 II-1,2	4 (II, V, VIII, XI)	20	12	I- 2	4 (II, V, VIII, XI)
10	BG3AR00031MS0060		р.Арда– след яз.Студен Кладенец (мост с.Поточница-с.Рабово)	Хасково	41°36' 36,36"	25°38' 30,78"	BG3AR100R008	002110	I- 1,2,3,6,7,8,9,10 II-5,6,7	4 (II, V, VIII, XI)	20	12		
11	BG3AR00133MS0010	Fcb	р.Арда - след яз. "Ивайловград"	Хасково	41°34'52,2"	26°06'26,1"	BG3AR100R002	002110	I,II*	4 (II, V, VIII, XI)			I- 2	4 (II, V, VIII, XI)
12	BG3AR00159MS0040		р.Арда–след гр.Маджарово	Хасково	41° 38' 30"	25° 52' 09"	BG3AR100R006	002110	I- 1,2,3,6,7,8,9,10 II-5,6,7	4 (II, V, VIII, XI)	6,20, 23	12	II- 1,2, 5 III-2	4 (II, V, VIII, XI)
13	BG3MA00035MS1620	R	р.Бяла – преди границата	Хасково	41°23'61,9"	26°07'68,7"	BG3MA100R210	011011	I-1,2,6,7,8	12	20, 23	12		
14	BG3AR00021MS0050		р.Крумвица - преди устие	Хасково	41°35'08"	25°40'09"	BG3AR200R009	011011	I- 1,2,3,6,7,8,9,10,11,12,13,14 II-1,2	4 (II, V, VIII, XI)				

I група - 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14

I група* -
1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,16

II група - 1,2,3,4,5,6,7

2. Категория Езера.

№ по ред	Код на пункта	Вид на пункта	Наименование на пункта	РЛ	Географски координати		Код на водно тяло	Тип на водното тяло	Физикохимични елементи					
					N	E			Основни физикохимични показатели		Приоритетни вещества		Специфични замърсители	
									показател	честота	показател	честота	показател	честота
1	BG3AR00055MS0200	P	яз. Кърджали	Хасково	41°37'915"	25°20'391"	BG3AR570L021	011000	I,II	4 (II,V,VIII,XI)			II-5	4 (II,V,VIII,XI)
2	BG3MA18739MS0071	P	яз.Тракиец	Хасково	41°51'48,0"	25°51'56,4"	BG3MA100L012	011010	I,II	4 (II,V,VIII,XI)				
3	BG3MA00324MS1239	P	яз.Гарваново	Хасково	41°51'49,5"	25°26'1,5"	BG3MA300L045	011010	I,II	4 (II,V,VIII,XI)				
4	BG3MA02121MS0082		яз.Троян	Хасково	41°59'16,9"	25°25'36,3"	BG3MA200L015	010020	I,II	4 (II,V,VIII,XI)				
5	BG3AR00133MS0020	P	яз.Ивайловград-стена	Хасково	41°35'05,7"	26°06'42,5"	BG3AR100L004	011000	I, II-1,2,5	4 (II,V,VIII,XI)	20	12	I- 2	4 (II,V,VIII,XI)
6	BG3AR00157MS0030	P	яз.Ивайловград – опашка с.Бориславци	Хасково	41°39'39"	25°56'05"	BG3AR100L004	011000	I, II-1,2,5	4 (II,V,VIII,XI)	6,20,23	12	I- 2, II-1,2,3	4 (II,V,VIII,XI)
7	BG3AR00031MS0070	P	яз.Студен кладенец - стена	Хасково	41°37'14'	25°38'18"	BG3AR350L010	011000	I,II-1,2,5	4 (II,V,VIII,XI)	6,20,23	12	I- 2	4 (II,V,VIII,XI)

8	BG3AR00033MS0080	P	яз.Студен кладенец – средна част	Хасково	41°39'13"	25°34'05"	BG3AR350L010	011000	I,II-1,2,5	4 (II,V,VIII,XI)	6,20,	12	I- 2	4 (II,V,VIII,XI)
9	BG3AR00039MS0100	P	яз.Студен кладенец - опашка	Хасково	41°37'41"	25°20'24"	BG3AR350L010	011000	I,II-1,2,5	4 (II,V,VIII,XI)	6,20,23	12	I- 2, II- 1,2,3	4 (II,V,VIII,XI)

I група - 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14

I група* - 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,16

II група - 1,2,3,4,5,6,7

физикохимични показатели – р.Марица при гр.свиленград, ъз.Студен кладенец и ъз.Боровица.

3. Определяне на екологичното и химично състояние на повърхностните води.

3.1.Химично състояние

3.1.1. Подход за определяне на химичното състояние

Химично състояние	
добро	лошо

Химичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в два класа – добро и лошо, които се изобразяват на картите съответно със син и червен цвят. Тези водни тела, които отговарят на химичните стандарти за качество са в добро състояние, а водните тела, които са над съответните определени стойности са в лошо състояние. При оценката на химичното състояние на повърхностните водни тела са разглеждани т.нар. приоритетни вещества като са съпоставяни с предвидените стойности за екологично качество в проекта на Директивата за екологичните стандарти. За водните тела, в които не са идентифицирани източници на замърсяване с приоритетни вещества по експертна преценка е определено добро състояние.

3.1.2. Резултати от определяне на химичното състояние

Таблица № 3-1 Брой повърхностни ВТ по химично състояние на територията на Пловдивска област

	ВТ	Марица	Тунджа	Арда	Общо
Химично състояние	Добро	27	1	20	47
	Лошо	2	0	3	6
	общо ВТ	39	1	23	53

Списък на водните тела в лошо химично състояние

BG3MA100R001	Река Марица,от р.Сазлийка до граница	Pb
BG3MA100R011	Река Харманлийска и притоци до устие	Pb, Ni
BG3AR500R020	р. Арда между ъз. Кърджали и ъз. Студен кладенец	Pb
BG3AR350L010	Ъз. Студен кладенец	Pb
BG3AR100R008	р. Арда между ъз. Студен кладенец и р. Крумовица	Pb

3.2. Екологично състояние

3.2.1. Подход за определяне на екологичното състояние

Екологично състояние				
много добро	добро	умерено	лошо	много лошо

Екологичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в пет класа: много добро, добро, умерено, лошо и много лошо, които се изобразяват с показаните в таблицата цветове.

ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ		
хидроморфологични показатели	биологични показатели	химични показатели

За оценка на екологичното състояние се разглеждат следните групи елементи: биологични, хидроморфологични и физико-химични елементи. Водещи за определяне на състоянието са биологичните елементи.

Таблица № 3-2 Показатели за определяне на екологичното състояние

хидроморфологични показатели	хидроложки режим
	морфологични условия
	непрекъснатост на реката
биологични показатели	фитопланктон
	фитобентос
	макрофити
	дънни безгръбначни
	риби
химични показатели	обща показатели
	биогеенни вещества
	специфични вещества

В Таблица № 3-2 за отделните групи елементи са посочени показателите, които се използват при определяне на екологичното състояние.

От провеждания мониторинг на биологичните елементи са налични само данни за дънни безгръбначни (за реки), които се оценяват по т.нар. Ирландски биотичен индекс (БИ). Използвани са също данни, получени при реализирането на външни проекти, за определени водни тела.

За оценка на биологичното състояние за реки са използвани мониторинговите данни за дънни безгръбначни (биотичен индекс) по следната Таблица 3-3:

Състояние/Тип	Планински	Чакълест	Средно големи реки	Блатни реки	Пресъхващи реки	Малки пясъчни реки
мн. добро	4-5; 5	4-5; 5	4-5; 5	4.5; 5	4.5; 5	4.5; 5
добро	3-4; 4	3-4; 4	3-4; 4	3, 3.5; 4	3, 3.5; 4	3, 3.5; 4
умерено	3	3	3	2.5	2.5	2.5
лошо	2; 2-3	2; 2-3	2; 2-3	2	2	2
много лошо	1; 1-2	1; 1-2	1; 1-2	1; 1.5	1; 1.5	1; 1.5

Хидроморфологичните показатели са оценявани по експертна оценка въз основа значимостта на въздействието от определените натоварвания върху водните тела и повлияването на екосистемата.

За оценка на физико-химичните показатели е използвана категоризацията по Наредба № 7, както е дадено в Таблица 3-4.

Таблица № 3-4 Разделяне по категории на физико – химичните показатели за оценка на екологичното състояние

Категория по Наредба № 7	Клас за показателите в екологичното състояние	Забележка
I категория	Много добро	
I-II категория (с преобладаване на стойности за I категория)	Добро	По експертно преценка в зависимост от степента на превишенията и честотата им
II-I категория (с преобладаване на стойности за II категория) II категория	Умерено	По експертно преценка в зависимост от степента на превишенията и честотата им
III категория	Лошо	
Извън трета	Много лошо	

3.2.2. Резултати за екологичното състояние

В Таблица № 3-5 са дадени резултатите от оценката на екологичното състояние на повърхностните водни тела за Източнобеломорски район и по басейни

Таблица № 3-5 Брой водни тела разпределени по екологично състояние в области Хасково и Кърджали

	Общо ВТ	Марица	Тунджа	Арда	Общо
ЕКОЛОГИНО СЪСТОЯНИЕ	мн.добро	1	0	0	1
	добро	4	0	11	15
	умерено	13	1	3	17
	лошо	5	0	4	9
	мн.лошо	6	0	5	11
	ВТ	29	1	23	53

Таблица 3-6 Екологичен статус на водните тела на територията в области Хасково и Кърджали

ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ НА ВТ В БАСЕЙНА НА р. МАРИЦА

Обща част			ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ 2009			
№	Код	Водно тяло	Общо	ХМ	Б	ФХ
1	BG3MA100L009	яз. Иваново				
2	BG3MA100L012	яз. Тракиец				
3	BG3MA100R001	Река Марица, от р. Сазлийка до граница				
4	BG3MA100R002	р. Каламица				
5	BG3MA100R003	р. Ченгене дере				
6	BG3MA100R004	р. Левченска				
7	BG3MA100R005	р. Голямата (Пъстрогорска)				
8	BG3MA100R006	Лозенска река, десен приток на река Марица				
9	BG3MA100R007	р. Бисерска и притоци до устие				
10	BG3MA100R008	р. Азмака, приток на р. Бисерска				
11	BG3MA100R010	р. Бакър дере (Йерусалимовска)				
12	BG3MA100R011	Река Харманлийска и притоци до устие				ХПК, разтворен кислород, наситеност с кислород, БПК
13	BG3MA100R013	Горно течение на Харманлийска река до язовир Тракиец				
14	BG3MA100R270	р. Бяла река и нейните притоци				
15	BG3MA100R220	Луда река				
16	BG3MA200L015	яз. Троян				
17	BG3MA200R014	Река Сазлийка от река Овчарица до устие				сулфати, нерзтворени в-ва, електропроводи мост, р-рен O ₂ , наситеност с O ₂ , азот нитритен, амониев азот, фосфати, общ фосфор, общ азот
18	BG3MA300L045	яз. Гарваново				
19	BG3MA300R040	Арпа дере (Златополска река) от язовир Бяло поле до устие				
20	BG3MA300R042	р. Мартинка				
21	BG3MA300R043	р. Меричлерска				
22	BG3MA300R044	Река Банска средно и долно течение и Горскоизворска река				фосфати, азот нитритен, общ фосфор, амониев азот, общ азот
23	BG3MA300R046	Река Банска горно течение				
24	BG3MA300R047	Старата река				
25	BG3MA300R048	Река Каялийка от яз. Езерово до вливането в река Марица				
26	BG3MA300R062	Река Омуровска средно и долно течение				

27	BG3MA350R039	Река Марица от река Чепеларска до река Сазлийка				
----	--------------	---	--	--	--	--

ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ НА ВТ В БАСЕЙНА НА Р. ТУНДЖА

Обща част			ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ 2009			
№	Код	Водно тяло	Общо	ХМ	Б	ФХ
30	BG3TU100R001	р. Фишера				

ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ НА ВТ В БАСЕЙНА НА Р.АРДА

Обща част			ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ 2009			
№	Код	Водно тяло	Общо	ХМ	Б	ФХ
31	BG3AR700R028	р. Арда между вливане на Черна река до яз.Кърджали и р. Ардинска				
32	BG3AR600R026	Извор на река Боровица до яз. Боровица				
33	BG3AR600R024	р. Боровица и притоци от яз.Боровица до вливане в яз. Кърджали				
34	BG3AR600L025	яз. Боровица				
35	BG3AR570L021	яз. Кърджали				
36	BG3AR500R023	Яйлъ дере до яз. Кърджали				
37	BG3AR500R022	Оваджик дере до яз. Кърджали				
38	BG3AR500R020	р. Арда между яз. Кърджали и яз. Студен кладенец				
39	BG3AR500R019	Кюшедере-приток на Арда в частта ѝ между яз. Кърджали и яз. Студен кладенец				
40	BG3AR400R074	р. Върбица и притоците от гр. Златоград до устие				
41	BG3AR350L010	Яз. Студен кладенец				рН, нефтепродукти
42	BG3AR300R013	р. Козма дере (приток на Буюк дере) до водохващане за ПБВ				
43	BG3AR300R012	Буюкдере (Големица) до вливането в яз. Студен кладенец				
44	BG3AR300R011	р. Перперек до вливането ѝ в яз. Студен кладенец				
45	BG3AR200R009	Река Крумовица и притоци				
46	BG3AR100R008	р. Арда между яз. Студен кладенец и р. Крумовица				
47	BG3AR100R007	Кулиджийска река до вливането ѝ в р. Арда				
48	BG3AR100R006	р. Арда от вливането на р. Крумовица до яз. Ивайловград				
49	BG3AR100R005	р. Маришница до вливането ѝ в р. Арда				
50	BG3AR100R003	р. Рибарица (Балък дере)				
51	BG3AR100R002	р. Арда между яз. Ивайловград и държавната граница				

52	BG3AR100R001	р. Атеринска				
53	BG3AR100L004	яз. Ивайловград				рН, нефтепродукти

Участъци с лошо състояние на водните тела:

Басейн на р.Марица:

- **Река Банска средно и долно течение** – отпадъчни води от населени места и промишлена зона на гр. Хасково
- **устие на р.Сазлийка** – отпадъчни води от гр.Раднево, гр.Гълъбово и дейността на ТЕЦ–овете в района на тези населени места
- **Река Харманлийска и притоци до устие** – отпадъчни води от гр.Хасково и други населени места. Периодично замърсяване с тежки метали (олово) от гр.Хасково.
- **Река Марица от гр.Димитровград до граница** – отпадъчни води от поголемите населени места (Димитровград, Симеоновград, Харманли и др.) и НЕОХИМ-Димитровград. Установяват се единични случаи на наднормени концентрации на тежки метали (олово) след вливане на р.Харманлийска.

Басейн на р.Арда:

- р. Арда след гр.Маджарово и яз. Ивайловград – замърсяване с тежки метали от мини „Маджарово“ в ликвидация

В басейна на р.Бяла (преди границата с РГърция) също се констатира единични случаи на замърсяване с тежки метали без да е установен конкретен източник, затова е предвиден проучвателен мониторинг.

Във връзка с констатираното лошо състояние на водните тела са предвидени следните по-важни мерки в ПУРБ:

1. Доизграждане на канализация и изграждане на ГПСОВ за гр.Хасково, гр. Димитровград и гр.Кърджали – проектите за гр.Димитровград и гр.Хасково са стартирали, но на този етап не могат да се посочат конкретни срокове за тяхното завършване.
2. Доизграждане на канализационна мрежа и изграждане на ГПСОВ за всички населени места над 2000 еквивалентни жители съгласно изискванията на Директива 91/271/ЕС
3. Изграждане и модернизиране на индустриални ПСОВ на "Феро - фос Илински и сие" СД,галванично,гр. Хасково, Каменица - Хасково, п-во бира, Кланица ЕТ"Тоска-Т.Тонева" - гр.Хасково, "Нова индустриална компания" АД,с. Стамболово, "Брикел" ЕАД- ,гр.Гълъбово, "ИЗВОР-АМ" ООД с. Горски извор, "Елис" ООД-Свинеферма, с.Клокотница, ОЦК - АД ,гр. Кърджали, Обогатителна фабрика на"Горубсо-Кърджали"АД-гр.Кърджали, хвостохранилище на"Горубсо-Кърджали"АД, Фабрика"Бентонит" АД -гр.Кърджали, "ТЕКЛАС БЪЛГАРИЯ"АД,с.Пепелище
4. Проектиране и изграждане на ПСОВ за мини „Маджарово“ (басейна на р.Арда).
5. Мерки за съхраняване и подобряване състоянието на определените зони по Натура 2000 и др.

3.3. Състояние на питейните води

3.3.1. Подход при оценката на повърхностните питейни водни тела.

Оценката на състоянието на повърхностните водни тела е в зависимост от категоризацията на водоизточниците в тях. Категоризацията на водоизточниците е в зависимост от резултатите от извършвания мониторинг на питейните повърхностни води и категориите определени в Наредба № 12 към Закона за водите. Съгласно тази наредба водоизточниците се класифицират в три категории в зависимост от качеството на водите – А1, А2, Аз, като А1 е за най-доброто качество.

3.3.2. Резултати от определяне на състоянието на повърхностните водни тела

На територията на Пловдивска област се намират 2 водохващания за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води в басейна на р. Арда – яз. Боровица и р. Козма дере. В Таблица № 3-7 са дадени резултатите от определяне категорията на водоизточниците и определяне състоянието на повърхностните питейни водни тела по данни от мониторинга за 2008г.

Таблица № 3-7 Състояние на повърхностните питейни водни тела в ИБР

№	Код на защитената територия	Код на водното тяло	Име на водното тяло		Водоизточник	Категория водоизточник	Състояние водно тяло
50	BG3DSWAR04	BG3AR600L025	Яз. Боровица - ПБВ	85	яз. Боровица	A2	A2
51	BG3DSWAR06	BG3AR300R013	р. Козма дере (приток на Буюк дере) до водохващане за ПБВ	87	р. Козма дере	A2	A2

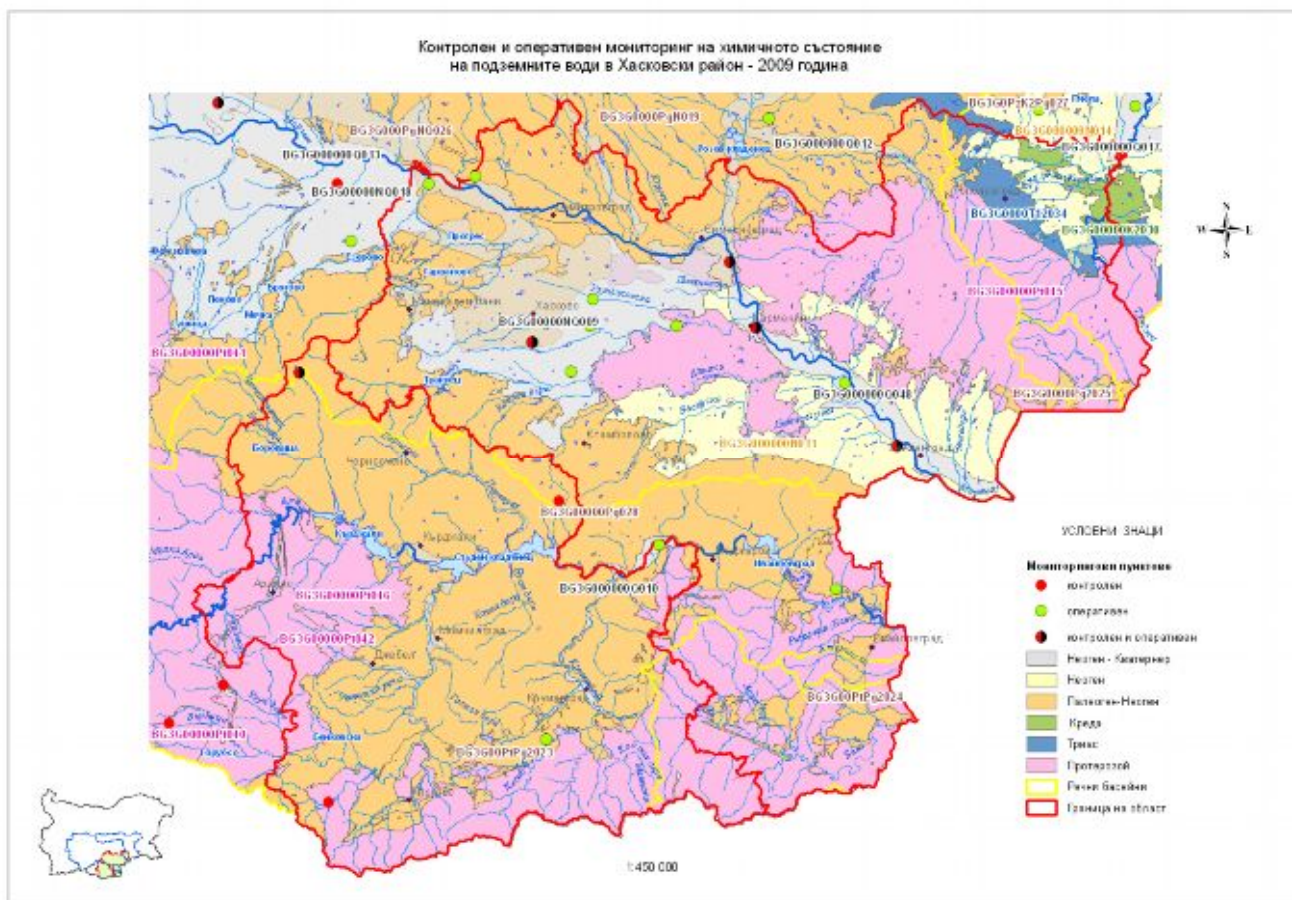
Данните от 2008 г. Показват, че двете водохващания са в категория А2 съгласно Приложение 1 на Наредба 12, което определя доброто състояние на водните тела.

ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

Националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води в Хасковски район през 2009 година обхваща 20 хидрогеоложки пункта :

1. BG3G0ahN1-2MPO19 - Сондаж № 3, гр. Хасково - 1, общ. Хасково (Оперативен мониторинг)
2. BG3G0ahN1-2MPO20 - Кладенец, с. Малевево, общ. Хасково (Оперативен мониторинг)
3. BG3G0ahN1-2MPO21 - ПС - ПБВ - 15 Сондажа, гр. Хасково-Източна зона, общ. Хасково (Оперативен мониторинг)
4. BG3G0000aQhMPO22 - ПС - 3 Кладенеца + 6 Сондажа, с. Брягово, общ. Хасково (Оперативен мониторинг)
5. BG3G000000NMP023 - ПС-нова, с. Узунджово, общ. Хасково (Оперативен мониторинг)
6. BG3G0000aQhMPO24 - Кладенец, с. Странджево, общ. Крумовград (Контролен мониторинг)
7. BG3G0000aQhMPO25 - Дренаж, с. Странджево, общ. Крумовград (Оперативен мониторинг)
8. BG3G000000NMP026 - Сондаж, Винарска къща "Сакар", гр. Любимец, общ. Любимец (Оперативен мониторинг)

9. BG3G0000aQ2MP027 - Кладенец ПС, гр. Симеоновград, общ. Симеоновград (Контролен+Оперативен мониторинг)
10. BG3G0000aQhMP053 - Кладенец - ПС-ПБВ, с. Момково, общ. Свиленград (Контролен +Оперативен мониторинг)
11. BG3G0000aQhMP054 - Кладенец, гр. Харманли, общ. Харманли (Контролен+Оперативен мониторинг)
12. BG3G000PtPgMP079 - Извор в ПС "Кандилка", с. Кандилка, общ. Крумовград (Оперативен мониторинг)
13. BG3G000A+PtMP063 - Извор в ПС, с. Камилски дол, общ. Ивайловград (Оперативен мониторинг)
14. BG3G0000Pg2MP088 - Сондажи на КГМР, гр. Хасково, общ. Хасково (Контролен+ Оперативен мониторинг)
15. BG3G00000PgMP067 - Извор, с. Миладиново, общ. Кърджали (Контролен мониторинг)
16. BG3G00000PgMP092 - Извор, с. Паничково, общ. Черноочене (Контролен+ Оперативен мониторинг)
17. BG3G00000PtMP080 - Извор (Чешма), с. Дрангово, общ. Кирково (Контролен мониторинг)
18. BG3G0000aQ3MP035 - Кладенец - ПС, с. Скобелево, общ. Минерални бани (Оперативен мониторинг)
19. BG3G00000PgMP117 - Кладенец - дом Ангел Тенев, с. Великан, общ. Димитровград(Оперативен мониторинг)
20. BG3G00000T2MP074 - Извор "Славков извор", с. Кап. Петко войвода, общ. Тополовград(Оперативен мониторинг)

В 8 мониторингови пункта се извършва контролен, в 17 – оперативен, а в 5 – контролен и оперативен мониторинг.

Оперативен мониторинг се извършва всяка година, а контролен мониторинг само една година в рамките на един план за управление на речен басейн, който е шест годишен.

Мониторингови пунктове №№ BG3G0ahN1-2MP019, BG3G0ahN1-2MP020, BG3G0ahN1-2MP021, BG3G0000aQhMP022 и BG3G000000NMP023 следят химичното състояние на подземните води в подземно водно тяло BG3G00000NQ009, мониторингови пунктове №№ BG3G0000aQhMP024 и BG3G0000aQhMP025 - в подземно водно тяло BG3G000000Q010, мониторингов пункт № BG3G000000NMP026 - в подземно водно тяло BG3G000000N011. Мониторингов пункт № BG3G0000aQ2MP027 - в подземно водно тяло BG3G000000Q012, мониторингов пункт BG3G0000aQ3MP035 - в подземно водно тяло BG3G000000Q013, мониторингови пунктове №№ BG3G0000aQhMP053 и BG3G0000aQhMP054 - в подземно водно тяло BG3G000000Q048, мониторингов пункт № BG3G000PtPgMP079 - в подземно водно тяло BG3G00PtPg2023, мониторингов пункт № BG3G000A+PtMP063 - в подземно водно тяло BG3G00PtPg2024, мониторингови пунктове №№ BG3G0000Pg2MP088 и BG3G00000PgMP117 - в подземно водно тяло BG3G0000PgN026. Мониторингови пунктове №№ BG3G00000PgMP067 и BG3G00000PgMP092 следят химичното състояние на подземните води в подземно водно тяло BG3G00000Pg028, мониторингов пункт № BG3G00000PtMP080 - в подземно водно тяло BG3G00000Pt046 и мониторингов пункт № BG3G00000T2MP074 - в подземно водно тяло BG3G0000T12034.

Подземните води се оценяват въз основа на информация, която ИАОС изпраща на Басейнова Дирекция за управление на водите в Източнореломорски басейн - център Пловдив. Пробите са анализирани в Районна химическа лаборатория – Хасково. За всеки отделен мониторингов пункт има определена схема за пробонабиране и анализирание, както следва:

- I група - основни физико-химични показатели** - разтворен кислород, окислително-възстановителен потенциал, рН, електропроводимост, нитратни йони, амониевы йони, температура, перманганатна окисляемост, обща твърдост, калций, магнезий, хлориди, натрий, калий, сулфати, хидрокарбонати, карбонати, сух остатък – анализират се всички или отделни показатели във всички пунктовете за подземни води сезонно (четири пъти в годината).
- II група - допълнителни физико-химични показатели** – нитритни йони, фосфати, общо желязо, манган – анализират се всички или отделни показатели в голяма част от мониторинговите пунктове сезонно (четири пъти в годината) или на полугодие (два пъти годишно).
- III група – метали и металоиди** – олово, кадмий, арсен, живак, мед, цинк, никел, хром – тривалентен, хром – шествалентен, обща α – активност и обща β – активност – анализират се отделни показатели само в част от мониторинговите пунктове веднъж годишно през трето тримесечие.
- IV група – органични вещества** – пестициди – в два мониторингови пункта (при гр. Симеоновград и с. Момково) - еднократно през годината са извършени анализи.

Резултатите се сравняват с прагови стойности (ПС) на отделните показатели, а също и със стандарта според Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 от 10.10.2007г. (измен. ДВ, бр.2 от 2010 год.) за проучване, ползване и опазване на подземните води. Оценка на химическото състояние на отделен мониторингов пункт се извърши чрез сравнение на т.н. базови стойности (средногодишна стойност) и праговите стойности (ПС) на отделните показатели.

Високото съдържание на желязо е следствие на корозия на обсадната колона на водоземното съоръжение и по-малко стои в тясна връзка с химико-минералогичния състав на водоносните скали /колекторите/, на фосфати – се дължи главно на използването на торове, на амоний свидетелствува за пряко замърсяване, главно от отпадни води, на нитрати – е свързано главно с пренаторияване на насажденията, животновъдството (лагуни, течни отпадъци).

BG3G000000N0009 /Порови води в Неоген - Кватернер – Хасково/

Разположено в северозападната част на Хасковски район, заема Хасковската котловина (северната част на Източни Родопи). Водоносния хоризонт е изграден основно от пясъци, гравелити, песъкливи глини с неоген-кватернерна възраст. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са глинести пясъци. Цялото ПВТ има площ – 622 кв.км. Средна дебелина на водоносния хоризонт - 8 – 38 м. Среден коеф. на филтрация на ПВТ – 7 м/ден. Среден модул на подзем. отток – 0,8 л/сек/км².

От извършените наблюдения на отделните показатели се установи :

1. Мониторингов пункт при гр. Хасково (ВС „Хасково 1“) - средногодишното съдържание на желязо и манган е над ПС – съответно 0,627 mg/l и 0,22 mg/l.
2. Мониторингов пункт при с. Малево - средногодишното съдържание на натрий, сулфати и манган е над ПС – съответно 195,02 mg/l, 294,15 mg/l и 0,077 mg/l. Електропроводимост, калций и Твърдост (обща) показват отклонение от ПС само в една проба, но средногодишното съдържание е под ПС за тези показатели.
3. Мониторингов пункт при гр. Хасково (ВС „Източна зона“) – фосфати показват леко отклонение от ПС само през второ тримесечие, но средногодишното съдържание е под ПС за този показател.
4. Мониторингов пункт при с. Брягово - средногодишното съдържание на амоний, желязо и манган е над ПС – съответно 0,99 mg/l, 0,739 mg/l и 1,45 mg/l.

BG3G0000000010 /Порови води в Кватернер - река Арда/

Разположено в южната част на Хасковски район. Алувиалните отложения са образувани от р. Арда и нейните притоци – р. Върбица и р. Перперек. Водоносния хоризонт е изграден от пясъци, гравелити, глини, валуни с кватернерна възраст. ПВТ има площ - 101 кв. км. Средна дебелина на водоносния хоризонт – 5 м. Среден коеф. на филтрация на ПВТ – 90 м/ден. Среден модул на подзем. отток – 2 л/сек/км².

Желязо показва завишение над ПС само в една проба през четвърто тримесечие (над 2 пъти от ПС) в МП при с. Странджево (Кладенец), но средногодишното съдържание е под ПС.

BG3G0000000048 /Порови води в Кватернер - Свиленград-Стамболово/

Заема терсата на р. Марица, в нейното долно течение. Водоносния хоризонт е изграден от пясъци, глини, гравелити с кватернерна възраст. ПВТ има площ 145 кв.км. Средна дебелина на водоносния хоризонт - 8 – 12 м. Среден модул на подзем. отток – 4 л/сек/км².

В МП не се установяват отклонения от ПС на наблюдаваните показатели.

BG3G000000N011 /Порови води в Неоген - Свиленград-Стамболово/

Разположено е в източната част на Хасковски район. ПВТ заема т.н Свиленградско понижение, което е западната, стеснена част на Долнотракийската низина (наложена депресия), от север и североизток се огражда от Сакар, от юг е източната част на Ибредженската хорст антиклинала. Водоносния хоризонт е изграден от пясъци, гравелити, песъкливи глини. ПВТ има площ 712 кв.км. Средна дебелина на водоносния хоризонт - 8 – 45 м. Среден коеф. на филтрация на ПВТ - 1 – 140 м/ден. Подхранва се основно от инфилтриралите се валежи, по-слабо от реките и деретата и водите от подложката. Среден модул на подзем. отток – 1 л/сек/км².

Калций и фосфати показват леко завишение над ПС съответно през първо и трето тримесечие, но средногодишното съдържание е под ПС.

BG3G000000Q012 /Порови води в Кватернер - Марица Изток/

В Хасковски район попада една съвсем малка част /тясна ивица по поречието на р. Сазлийка/. Цялото ПВТ има площ 752 кв.км. Водоносния хоризонт е изграден от чакъли, пясъци, глини с кватернерна възраст. Средна дебелина на водоносния хоризонт - 40 м. Среден коеф. на филтрация на ПВТ - 0,075 – 110 м/ден. Подхранването става от реките, валежите и поливните води. Среден модул на подзем. отток – 3 л/сек/км².

Средногодишното съдържание на амоний, манган и фосфати е над ПС – съответно 0,44 mg/l, 1,80 mg/l и 0,45 mg/l. Перманганатна окисляемост показва отклонение от ПС през второ и четвърто тримесечие, но средногодишното съдържание е под ПС за този показател.

BG3G000000Q013 /Порови води в Кватернер - Горнотракийска низина/

В Хасковски район е съвсем малка част от него /най-югоизточните му части/. Като цяло водоносния хоризонт е изграден основно от пясъци, песъкливи глини, песъкливи гравелити с кватернерна възраст. Цялото ПВТ има площ 2727 кв.км, средна дебелина на водоносния хоризонт 1-20 м. Среден коеф. на филтрация на ПВТ – 75 м/ден. Подхранва се от реките и деретата притоци на р. Марица, от инфилтриралите се валежи и поливни води, от карстовите води на южната оградна верига, които подземно се изливат в алувия. Среден модул на подзем. отток - 4,1 л/сек/км²

Фосфати – продължава тенденцията от предходната година на съдържания 3 - 3,5 пъти над ПС (средногодишното съдържание – 1,36 mg/l). Перманганатна окисляемост показва отклонение от ПС през второ тримесечие, но средногодишното съдържание е под ПС за този показател.

BG3G00PtPg2023 /Пукнатинни води - Крумовград - Кирковска зона/

ПВТ е разположено в Източните Родопи, заема южната част на Хасковски район. Водоносния хоризонт е изграден от органогенни варовици - кавернозни, варовити пясъчници, мергели, мрамори, калкошисти с протерозойска и палеогенска възраст. ПВТ има площ - 217 кв. км. Среден коеф. на филтрация на ПВТ - 0,016 - 0,08 м/ден. Среден модул на подзем. отток – 0,5 л/сек/км².

Средногодишното съдържание на желязо е над ПС – 0,374 mg/l. Перманганатна окисляемост показва отклонение от ПС през четвърто тримесечие, но средногодишното съдържание е под ПС за този показател.

BG3G00PtPg2024 /Пукнатинни води - Ивайловградски масив/

ПВТ е разположено в югоизточната част на Хасковски район. Водоносния хоризонт е изграден от мрамори, варовици, калкошисти, варовити пясъчници, мергели с протерозойска и палеогенска възраст. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са изградени от пясъци, пясъчници, конгломерати, туфи, туфити, туфозни пясъчници, рифови варовици, метаседименти и метавулкани. ПВТ има площ - 191 кв. км. Среден модул на подзем. отток – 0,4 л/сек/км².

Калций показва завишение спрямо ПС през първо и трето тримесечие, но средногодишното съдържание е под ПС.

BG3G0000Pg2025 /Пукнатинни води - Свиленградски масив/

ПВТ се разкрива в северната страна на западната, стеснена част на Долнотракийската низина. Разположено е в източната част на Хасковски район. Водоносния хоризонт е изграден от мергели, пясъкливи мергели, варовици, пясъкливи варовици, пясъчници, конгломерати - напукани, брекчоконгломерати с палеогенска възраст. ПВТ има площ - 48 кв. км. Среден модул на подзем. отток – 0,3 л/сек/км².

През 2009 год. няма наблюдение върху химичното състояние на подземните води на това тяло.

BG3G0000PgN026 /Карстови води - Чирпан – Димитровград/

В Хасковски район е само югоизточната част от ПВТ, заема северозападната му част. Водоносния хоризонт е изграден от пясъкливи, глинести и органогенни варовици, мергели с палеогенска /еоцен/ възраст. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са пясъци, чакъли, глини, конгломерати, туфи, туфити, туфозни пясъчници, рифови варовици. Цялото ПВТ има площ 1066 кв.км. Среден модул на подзем. отток – 1,5 л/сек/км².

В МП при с. Великан средногодишното съдържание на калций, нитрати, Твърдост (обща) и сулфати е над ПС – съответно 207 mg/l, 231,85 mg/l, 12,7 mgeqv/dm³ и 190,88 mg/l. Електропроводимост показва отклонение от ПС през второ тримесечие, но средногодишното съдържание е под ПС.

В МП при гр. Хасково се фиксира завишение над ПС в една проба на калций (през първо тримесечие) и фосфати (през трето тримесечие).

BG3G00000Pg028 /Пукнатинни води - Източно Родопски комплекс/

ПВТ е разположено в централната и южна част на Хасковски район, обхваща палеогенските отложения в Източни Родопи. Водоносния хоризонт е изграден от риолити, латити, андезити, базалти, туфи, туфити, пясъчници, алевролити, гравелити, конгломерати, брекчи, брекчо-конгломерати, мергели, органогенни варовици. ПВТ има площ - 3228 кв. км. Среден модул на подзем. отток – 0,3 л/сек/км².

В МП при с. Паничково показателя рН показва постоянна тенденция на стойности под стандарта 6,5. Фиксира се и съдържание на цинк около 3,5 пъти над ПС.

В МП при с. Миладиново се наблюдава завишение в отделни проби на калций и нитрати, но средногодишното съдържание за тези два показателя е под ПС.

BG3G0000T12034 - / Карстови води - Тополовградски масив/

В североизточния край на Хасковски район е само западната част на това ПВТ. Водоносния хоризонт е изграден от варовици-кавернозни, мраморизирани варовици и доломити. Цялото ПВТ има площ 315 кв.км.

Средногодишното съдържание на нитрати и Твърдост (обща) е над ПС – съответно 61,56 mg/l и 9,8 mgеqv/dm³. Магнезий показва отклонение от ПС през първо тримесечие, но средногодишното съдържание е под ПС.

BG3G00000Pt042 /Карстови води - Ардино - Неделински басейн/

ПВТ заема най-югозападната част на Хасковски район, има меридионално разположение. Водоносния хоризонт е изграден от мрамори, калкошисти, амфиболити, кварцити с протерозойска възраст. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са изградени от гнайси, мигматити, гранитогнайси, шисти. ПВТ има площ - 68 кв. км. Среден модул на подзем. отток – 1 л/сек/км².

През 2009 год. не е предвидено наблюдение върху химичното състояние на това ПВТ.

BG3G00000Pt045 /Пукнатинни води - Шишманово – Устремски масив/

ПВТ е разположено в източната част на Хасковски район. Водоносния хоризонт е изграден от гранити, амфиболити, мусковитови и двуслюдени гнайсошисти, шисти, лептинити. ПВТ има площ - 1462 кв. км Среден модул на подзем. отток – 0,3 л/сек/км².

ПВТ е в слабо населен район, черпенето е малко, не е добре изучено, на този етап няма мониторингови точки за наблюдение на химичното състояние на подземните води.

BG3G00000Pt046 /Пукнатинни води - Централно Родопски комплекс/

ПВТ е разположено в югозападната и южна част на Хасковски район, обхваща части от Централни и Източни Родопи. Водоносния хоризонт е изграден от гнайсошисти, гранитизирани биотитови и двуслюдени гнайси, мигматити, шисти. ПВТ има площ - 4367 кв. км. Среден модул на подзем. отток – 1 л/сек/км².

От извършените наблюдения се установява отклонение от ПС на перманганатна окисляемост само през четвърто тримесечие, но средногодишното съдържание е под ПС.

Приложение 1. Показатели и честота на мониторинг на повърхностни води.

1. Биологичните елементи за качество на повърхностните водни тела – реки, езера/язовири и крайбрежни води

Биологичен елемент за качество	Нормативно дефинирани показатели	Метрика	Честота
Реки			
Фитопланктон (само за река Дунав)	Видов състав	Съотношение на главните таксономични групи Дял на синьо-зелените водорасли	На 6 месеца в една от годините на ПУРБ
	Честота на цъфтежа	Броя годишно	
	Обилие	Биомаса Хлорофил А	
		Трофичен индекс	
Макрофити	Видов състав	Дял на чувствителни/индикаторни видове	Еднократно в една от годините на ПУРБ
	(относително) обилие	Площ на покритие	
	Степен на трофност	Макрофитен индекс	
Фитобентос	Видов състав, обилие	Биотичен диатомеен индекс (ILD)	Еднократно в една от годините на ПУРБ
	Бактериални туфи	Наличие/отсъствие	
Дънни безгръбначни	Видов състав, обилие	Съотношение на основни трофични групи (ИндексIt)	Еднократно в една от годините на ПУРБ
	Видов състав, обилие	Биотичен индекс	
	Разнообразие	Видово разнообразие (H)	
Риби	Видов състав	Дял на чувствителни/индикаторни видове	Еднократно в една от годините на ПУРБ
	Обилие	Численост, Биомаса, Плътност	
	Здравен статус	Дял на рибите с признаци на заболяване	
	Размерна структура на индикаторни видове	Видово-специфичен брой на размерните класове	
Езера/язовири			
Фитопланктон	Видов състав	Съотношение между главните таксономични групи Дял на синьо-зелените водорасли	На 6 месеца в една от годините на ПУРБ
	Честота на цъфтежа	Броя годишно	
	Обилие	Биомаса Хлорофил А	
		Трофични индекси	
Макрофити	видов състав	Дял на чувствителни видове	Еднократно в една от годините на
	Относително обилие	Площ на покритие	

	Степен на трофност	Макрофитен индекс	ПУРБ
Дънни безгръбначни	Видов състав, обилие	Съотношение на индикаторни групи	Еднократно в една от годините на ПУРБ
Риби	Видов състав	Съотношение между главните екологични групи	Еднократно в една от годините на ПУРБ
	Обилие	Численост, биомаса, плътност	
	Здравен статус	Дял на рибите с признаци на заболяване	
	Размерна структура на индикаторни видове	Видово-специфичен брой на размерните класове	

2. Основни физикохимични показатели

№	I група	№	II група
1	pH	1	Азот общ
2	Температура	2	Фосфор общ
3	Неразтворени вещества	3	Калций
4	Прозрачност (Диск на Секки)**	4	Магнезий
5	Хлорофил "А" **	5	Обща твърдост
6	Електропроводимост	6	Желязо общо
7	Разтворен кислород	7	Манган
8	Наситеност с кислород в %	8	Калциево карбонатна твърдост***
9	БПК ₅	9	Сероводород***
10	ХПК	10	Силиций
11	Азот амониев N – NH ₄	11	Общ органичен въглерод
12	Азот нитратен N – NO ₃	12	
13	Азот нитритен N – NO ₂	13	
14	Ортофосфати P – PO ₄	14	
15	Хлориди	15	
16	Сулфати		

* Честота на мониторинга – 1 път на тримесечие

** За езера, крайбрежни морски води и р. Дунав

*** Анализират се при необходимост и по преценка на БД

3. Приоритетни вещества

No	CAS number	EU number	Name of priority substance
1	15972-60-8	240-110-8	Alachlor
2	120-12-7	204-371-1	Anthracene
3	1912-24-9	217-617-8	Atrazine
4	71-43-2	200-753-7	Benzene
5	n.a.	n.a.	Brominated diphenylethers
6	7440-43-9	231-152-8	Cadmium and its compounds

7	85535-84-8	287-476-5	C ₁₀₋₁₃ chloralkanes
8	470-90-6	207-432-0	Chlorfenvinphos
9	2921-88-2	220-864-4	Chlorpyrifos
10	107-06-2	203-458-1	1,2-Dichloroethane
11	75-09-2	200-838-9	Dichloromethane
12	117-81-7	204-211-0	Di(2-ethylhexyl) phthalate (DEHP)
13	330-54-1	206-354-4	Diuron
14	115-29-7	204-079-4	Endosulfan
	959-98-8	n.a.	alpha-endosulfan
15	206-44-0	205-912-4	Flouranthene
16	118-74-1	204-273-9	Hexachlorobenzene
17	87-68-3	201-765-5	Hexachlorobutadiene
18	608-73-1	210-158-9	Hexachlorocyclohexane
	58-89-9	200-401-2	(gamma-isomer, Lindane)
19	34123-59-6	251-835-4	Isoproturon
20	7439-92-1	231-100-4	Lead and its compounds
21	7439-97-6	231-106-7	Mercury and its compounds
22	91-20-3	202-049-5	Naphthalene
23	7440-02-0	231-111-4	Nickel and its compounds
24	25154-52-3	246-672-0	Nonylphenols
	104-40-5	203-199-4	(4-(para)-nonylphenol)
25	1806-26-4	217-302-5	Octylphenols
	140-66-9	n.a.	(para-tert-octylphenol)
26	608-93-5	210-172-5	Pentachlorobenzene
27	87-86-5	201-778-6	Pentachlorophenol
28	n.a.	n.a.	Polyaromatic hydrocarbons
	50-32-8	200-028-5	(Benzo(a)pyrene)
	205-99-2	205-911-9	(Benzo(b)fluoroanthene)
	191-24-2	205-883-8	(Benzo(g,h,i)perylene)
	207-08-9	205-916-6	(Benzo(k)fluoroanthene)
	206-44-0	205-912-4	(Fluoroanthene)
	193-39-5	205-893-2	(Indeno(1,2,3-cd)pyrene)
29	122-34-9	204-535-2	Simazine
30	688-73-3	211-704-4	Tributyltin compounds
	36643-28-4	n.a.	(Tributyltin-cation)
31	12002-48-1	234-413-4	Trichlorobenzenes
	120-82-1	204-428-0	(1,2,4-Trichlorobenzene)
32	67-66-3	200-663-8	Trichloromethane (Chloroform)
33	1582-09-8	216-428-8	Trifluralin

* Честота на мониторинга – всеки месец

4. Специфични замърсители

№ по ред	Органични вещества	№ по ред	Тежки метали и металоиди	№ по ред	Други
	I група		II група		III група
1	Феноли	1	Цинк	1	СПАВ анионактивни
2	Нефтопродукти	2	Мед	2	Цианиди
3	Aldrin	3	Хром 6 валентен	3	Сулфиди
4	Dieldrin	4	Хром 3 валентен	4	Карбонати
5	Endrin	5	Арсен	5	Бикарбонати
6	Isodrin	6	Селен	6	Растителни масла и мазнини
7	Carbontetrachloride	7	Сребро	7	Флуороводород
8	Tetrachloroethylene	8	Калий	8	Lithium
9	Trichloroethylene	9	Натрий	9	Xylenes (p+m Xylene)
10	Polychlorinated biphenyiles (PCB 28, PCB 52, PCB 101, PCB 105, PCB 118, PCB 138, PCB 153, PCB 156, PCB 180)	10	Флуор	10	Bisphenol A
11	EOX (extractable)	11	Антимон		
12	AOX (absorbable)	12	Магнезий		
13	o,p - DDE	13	Алуминий		
14	p,p- DDE	14	Ванадий		
15	o,p - DDD	15	Кобалт		
16	p,p - DDD + o,p DDT	16	Уран (естествен)		
17	p,p - DDT	17	Радий		
18	Prometon	18	Обща β радиоактивност		
19	Prometryn				
20	Propazine				
21	Ametrin				
22	Simetryn				
23	Terbutryn				

24	Dichlorodifluoromethane				
25	Chloromethane				
26	Bromomethane				
27	Bromodichloromethane				
28	1,4 - dichlorobenzene				
29	1,2 - dichlorobenzene				
30	Bromoform				
31	Dichloromethane				
32	Trans-1,2-dichloroethene				
33	Tetrachloroethane				
34	Етилен				
35	O, m, p-xylene				
36	Толуен				
37	Бензо(а)антрацен				
38	Пирен				
39	Фенантрен				
40	Хризен				
41	Етилбензен				
42	Стирен				
43	Ацетон				

*Честота на мониторинг – на 3 месеца

Честотата на мониторинг на отделни показатели може да се променя, в зависимост от получените данни за тяхната величина и динамика във времето

5. Хидроморфологични елементи за качество

№	Елемент за качество	Показател	Реки	Езера	Крайбрежни води
1	Непрекъснатост на реката	Непрекъснатост на реката	На 6 години		
2	Хидрологичен режим	Количество и динамика на дебита	Непрекъснато На 1 месец	На 1 месец	
		Връзка с подземни водни тела	Непрекъснато На 1 месец	На 1 месец	
		Време на задържане		На 1 месец	
3	Морфологични условия	Изменение на дълбочината и широчината на реката	На 6 години		
		Структура и субстрат на речното легло	На 6 години		
		Структура на крайбрежната зона	На 6 години		
		Изменение на дълбочината на езерото		На 6 години	
		Количество, структура и субстрат на леглото на езерото		На 6 години	
		Структура на бреговете на езерото		На 6 години	
		Изменение на дълбочината			На 6 години
		Структура и субстрат на крайбрежното легло			На 6 години
		Структура на преходната зона			На 6 години
4	Приливен режим	Посока на преобладаващите течения			
		Сила на вълните			

Информацията и данните за състоянието на повърхностните и подземните води на територията на област Хасково и област Кърджали са ни предоставени от БДУВ ИБП-Пловдив.

ЗЕМИ И ПОЧВИ

1. Баланс на земите по основни фондове на територията на РИОСВ

Общата територия на РИОСВ-Хасково (Хасковска и Кърджалийска области) възлиза на 826344 ха. Земеделските земи са 477506 ха, а обработваемите 325349 ха. Размерът на горският фонд е 348838 ха.

В района на РИОСВ-Хасково е създадена организация на контролната дейност в пунктовете за наблюдение и контрол на НАСЕМ, с цел провеждането на мониторинговата дейност в под система „Земни и почви“. Пунктовете, от които се извършва пробонабирането на почвени проби са определени от ИАОС, гр. София. Те са разположени на цялата територия на РИОСВ и са в зависимост от източниците на замърсяване.

2. Замърсяване на почвите с тежки метали и металоиди.

Източник - промишленост.

Пробонабирането се извършва в следните пунктове:

- Пункт № 101, землище на с. Добрич, общ. Димитровград
- Пункт № 102, землище на с. Крум, общ. Димитровград
- Пункт № 103, землище на гр. Димитровград
- Пункт № 104, землище на с. Опалченско, общ. Кърджали
- Пункт № 105, землище на с. Вишеград, общ. Кърджали
- Пункт № 106, землище на с. Доброволец, общ. Кърджали
- Пункт № 107, землище на с. Вишеград, общ. Кърджали
- Пункт № 108, землище на с. Гледка, общ. Кърджали
- Пункт № 109, землище на с. Орешница, общ. Кърджали
- Пункт № 110, землище на с. Звездалина,, общ. Кърджали

Източник – напояване

Пробонабирането се извършва в следните пунктове:

- Пункт № 301, землище на с. Черногорово, общ. Димитровград
- Пункт № 302, землище на с. Перперек, общ. Кърджали
- Пункт № 303, землище на с. Широко поле, общ. Кърджали
- Пункт № 304, землище на с.Боровица, общ. Кърджали

Източник - химизация на селското стопанство

Пробонабирането се извършва в следните пунктове:

- Пункт № 201, землище на с. Изворово, общ. Харманли
- Пункт № 202, землище на с. Орлово, общ. Хасково
- Пункт № 203, землище на гр. Свиленград
- Пункт № 204, землище на с. Тънково, общ. Стамболво
- Пункт № 205, землище на с. Ново село, общ. Свиленград
- Пункт № 206, землище на гр. Момчилград
- Пункт № 207, землище на с. Звезден, общ. Кърджали
- Пункт № 208, землище на с. Орешница, общ. Кърджали
- Пункт № 209, землище на с. Скърбино, общ. Кърджали
- Пункт № 210, землище на с. Глухар, общ. Кърджали

Източник – автотранспорт

Пробонабирането се извършва в следните пунктове:

- Пункт № 401, землище на гр. Хасково
- Пункт № 402, землище на гр. Димитровград

Пункт № 403, землище на с. Горски извор, общ. Димитровград
Пункт № 404, землище на с. Горски извор, общ. Димитровград
Пункт № 405, землище на с. Черноочене, общ. Черноочене
Пункт № 406, землище на с. Черноочене, общ. Черноочене

Забележка: През 2009 г., съгласно указания на ИАОС - гр. София е извършено пробонабиране и анализ на почви за замърсяване с тежки метали и металоиди по източници - промишленост, напояване, автотранспорт и химизация на селското стопанство.

През есента на 2009 г. е извършено пробонабиране от пунктовете от новия почвен мониторинг съгласно планграфика на ИАОС – гр. София

Пункт № 250, землище на с. Сираково, общ. Хасково
Пункт № 251, землище на с. Горски извор, общ. Димитровград
Пункт № 252, землище на гр. Меричлери, общ. Димитровград
Пункт № 268, землище на с. Манастир, общ. Хасково
Пункт № 269, землище на с. Узунджово, общ. Хасково
Пункт № 270, землище на с. Голямо Асеново, общ. Димитровград
Пункт № 286, землище на с. Ръженово, общ. Маджарово
Пункт № 287, землище на с. Славяново, общ. Харманли
Пункт № 288, землище на с. Поляново, общ. Харманли
Пункт № 289, землище на с. Калугерово, общ. Симеоновград
Пункт № 305, землище на с. Пашкул, общ. Ивайловград
Пункт № 306, землище на с. Бориславци, общ. Маджарово
Пункт № 307, землище на с. Черна могила, общ. Харманли
Пункт № 308, землище на с. Рогозиново, общ. Харманли
Пункт № 324, землище на с. Свирачи, общ. Ивайловград
Пункт № 325, землище на гр. Свиленград
Пункт № 326, землище на с. Васково, общ. Любимец
Пункт № 343, землище на с. Равна, общ. Любимец
Пункт № 230, землище на с. Богатино, общ. Ардино
Пункт № 231, землище на с. Куцово, общ. Черноочене
Пункт № 232, землище на с. Ночево, общ. Черноочене
Пункт № 246, землище на с. Яковица, общ. Крумовград
Пункт № 247, землище на с. Овчево, общ. Джебел
Пункт № 248, землище на с. Петлино, общ. Момчилград
Пункт № 249, землище на с. Патица, общ. Черноочене
Пункт № 265, землище на с. Ралци, общ. Момчилград
Пункт № 266, землище на с. Татул, общ. Момчилград
Пункт № 267, землище на с. Кокиче, общ. Кърджали
Пункт № 284, землище на с. Гулия, общ. Крумовград
Пункт № 285, землище на с. Джанка, общ. Крумовград
Пункт № 304, землище на с. Стражец, общ. Кърджали

Пунктовете са определяни, като са съобразени с типа на почвите, начина на трайно ползуване и културите които се използват. Определени са им географски координати, които образуват мрежа от 16x16 км един от друг. Пробите са анализирани от РЛ Хасково към ИАОС по следните показатели: РН, олово, кадмий, мед, цинк, арсен въглерод, азот, фосфор и пестициди, обемна плътност, никел и хром.

3. Замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители /пестициди/.

През последните години на територията на Хасковска и Кърджалийска област залежават около 861079 кг. в твърдо състояние и 122511 л.в течено състояние забранени за употреба пестициди. От направените проверки се установи, че те се съхраняват в 24 бр.складове разположени в 8 общини. До момента със средства от МОСВ-ПУДООС са изградени и отремонтирани централизирани складове за съхранение на растително-защитни препарати в 8 общини. Решени са проблемите за общ. Хасково, общ. Харманли, общ. Любимец, общ. Димитровград, общ. Ардино, общ. Кирково, общ. Крумовград, общ. Кърджали и общ. Черноочене

Характерно за тях е че те са собственост на съответните общини, а всички пестициди които се съхраняват в тях са обезопасени и преупаковани. Все още не са решени окончателно проблемите със складовете в общ. Маджарово, общ. Симеоновград, общ. Ивайловград, общ. Джебел и общ. Момчилград. По голямата част от тях са собственост на бивши земеделски кооперации а някои от тях са и частна собственост, те са в лошо състояние неохраняеми и наличните в тях растително-защитни препарати създават потенциална опасност от инциденти и замърсяване на околната среда.

На територията на РИОСВ се извършва почвен мониторинг за замърсяване на почвите с пестициди. Пунктовете се определят от ИАОС – София. Анализите се извършват в РЛ – Хасково към ИАОС. През 2009 г. не са констатирани замърсяване на почвите с пестициди.

4.Увреждане на почвата и земите от добивната промишленост

През последните години преустановиха работа някои от големите минно-добивни мощности в района, като например оловно-цинковите рудници в района на гр.Маджарово и въгледобива около Димитровград. От друга страна след приемането на Закона за подземните богатства се забелязва тенденция за узаконяване на по-малки и стари, и нови площи за търсене и проучване и добив, основно на строителни и скалооблицовъчни материали.

Силен интерес от страна на чуждестранни и български инвеститори представлява района на Източни Родопи, където са обособени няколко големи лицензионни площи за търсене и проучване на метални полезни изкопаеми.

По отношение опазване и екологосъобразно използване на почвите и земните недра се контролират над 110 обекта кариери и подземни рудници. Контролът обхваща и ликвидиранияте минни обекти, на които предстои или вече се извършва техническа и биологична рекултивация като например "Маджарово-в ликвидация" ЕАД, Мина "Маришки басейн" ЕООД-в ликвидация и др. За региона на РИОСВ-Хасково общия размер на нарушените от миннодобивни дейности до момента терени е около 1700 ха. По-голяма част от тях /около 1200 ха/ са пропадания на земи над стари минни изработки на "Мини Маришки басейн" ЕООД-Димитровград. Времетраенето на предстоящата им рекултивация в голяма степен е свързано с темповете на финансиране на предвидените мероприятия.

Общо нарушени терени в резултат на минно-добивните дейности в района през 2009 г. – 6.5 ха. Общо рекултивирани площи през годината – 11.5 ха.

5. Ерозия на почвите.

Ерозията е процес, който механично уврежда почвите, като унищожава хумусния слой, което води до намаляване на почвеното плодородие ежегодно. През 2009 г. година не са финансирани проекти против ерозията и не са известни такива, които се изпълняват на контролираната от РИОСВ - Хасково територия. Дейностите по предотвратяване на почвената ерозия основно се финансират от МЗГ.

6. Засоляване и вкисляване на почвите.

Вкисляване - изградени са опорни пунктове за мониторинг от НАСМОС.

Пробонабрани и анализирани са 32 броя почвени проби в пунктове Любимец, общ. Любимец и с. Глухар, общ. Кърджали, с. Крепост, общ. Димитровград и Регионална инспекция по околната среда и водите - Хасково

с. Узунджово, общ. Хасково. Пробонабирането се извършва от 4 точки за всеки пункт в две дълбочини – 0 – 20 см и 20 – 40 см – веднъж годишно – есен. От извършените анализи за вкисляване на почвите не са установени стойности застрашаващи почвеното плодородие.

7. Замърсяване на почвите със строителни и битови отпадъци.

На територията контролирана от РИОСВ – Хасково има образувани множество нерегламентирани и криминални сметища със строителни и битови отпадъци, които замърсяват и увреждат почвите на региона. На площ от 85 дка са разположени съществуващи сметища, които предстои да бъдат ликвидирани поетапно, във връзка с изпълнението на Националната програма по управление на отпадъците.

8. Увреждане на почвите от опожаряването на растителност

Във връзка с категоричната забрана за палене на стърнища, крайпътни ивици и слокове и други растителни отпадъци, с цел недопускане увреждане на околната среда и предотвратяване вредната практика от масово палене на стърнища, са изпратени до всички Общини и ОД "З" Хасково и Кърджали писма за стриктно изпълнение на нормативната база, забраняваща паленето на стърнища и други растителни остатъци и уведомяването на всички кметства, земеделски кооперации и сдружения, относно забраната. Трябва да се отбележи, че сравнение с предишни години пожарите в земеделските земи намаляха. Не се констатираха големи пожари. Намаляването на броя на пожарите се дължи на популяризиране на забраната от медиите и общините и убеждаването, че полза от палене на стърнище няма, а само вреди на почвите, въздуха и биологичното разнообразие.

9. Кратка обобщена оценка за състоянието на почвите на територията на РИОСВ - Хасково

Почвата е повърхностният рохкав слой от земната кора на сушата, образуван под действието на много фактори, която притежава свойството плодородие. На контролираната от РИОСВ - Хасково територия са разположени едни от най-плодородните почви в страната. Затова дълг на всеки, който използва почвата, като средство за производство или и действа по друг начин да я опазва от увреждане и замърсяване, като по този начин гарантира ефективна защита на човешкото здраве и естествените почвени функции. През последните години се наблюдава тенденция към намаляване замърсяването на почвите. Това се отнася основно за земеделските земи и се дължи на кризата в земеделието, а от тук ограниченото ползване на пестициди и торове.

Съществуващите процедури по промяна предназначението на земеделските земи с участието на РИОСВ са гаранция, че няма да се изземват плодородни земи за строителство и за не земеделски нужди. За 2009г. РИОСВ-Хасково има участие в 11 бр.комисии за смяна предназначението на земята. В това отношение бяха предложени 1850 дка.селскостопанска земя предимно за изграждане на складове, жилищни сгради за собствени нужди, заведение за обществено хранене бензиностанции и др. С процедурите на ОВОС се осъществява превантивна дейност по опазване на почвите от замърсяване, както на действащи обекти, така и на инвестиционните проекти.

По отношение опазване на почвите през 2009 г. трябва да се отбележи значителното намаляване палежите на стърнища; обезвреждане на по-голяма част от складовете, съхраняващи стари и негодни за употреба пестициди.

1. Биологично разнообразие

Територията, за която отговаря Инспекцията е в югоизточната част на България, обхваща Хасковска и Кърджалийска области. От декември 2009г. община Ардино е изключена от териториалния обхват на РИОСВ-Хасково и е прехвърлена към РИОСВ-Смолян, с което контролираната от нас площ намалява от 8046 км² на приблизително 7707 км².

Районът на Инспекцията включва източна Тракийска низина, Източни Родопи и югоизточен Сакар. Релефът е преобладаващо хълмист и нископланински, със заоблени била, стръмни склонове прорязани от сухи дерета, с основна надморска височина между 180 и 750 м. Климатът е преходноконтинентален с изразено средиземноморско влияние по поречията на р. Арда и р. Бяла.

Тук са водосборните райони и долните течения на трите основни за южна България реки – Арда, Марица и Тунджа. Другите повърхностни водни обекти на територията на област Хасково са част от Източнороманския район и принадлежат към поречие Марица, поречие Арда и поречие Бяла река.

Към момента на територията на РИОСВ–Хасково има 81 защитени територии /ЗТ/, от които 52 природни забележителности /ПЗ/, 4 поддържани, 1 строг резерват и 24 защитени местности /ЗМ/ на обща площ 9641,476 ха. В региона официално са обявени 96 бр. вековни дървета - предимно летен дъб, най-възрастните от които са на над 500 години.

По-голямата част от територията, за която отговаря РИОСВ–Хасково попада в Източни Родопи. Като място с изключително високо биологично разнообразие ще посочим някои обобщени характеристики.

Източните Родопи заемат малка част от общата площ на България, едва 5,4 % /6005 км²/, но тук са установени множество ендемични редки и защитени растителни и животински видове.

Установени са 1 950 вида растения от 122 семейства, 350 вида пеперуди, 21 вида риби, 10 вида земноводни, 26 вида влечуги, 273 вида птици и 59 вида бозайници.

Преобладаващите флорни елементи са субмедитеранските и евро-азиатските, следвани от медитеранските. Ендемичният флорен елемент е представен от 85 балкански, 20 български и 7 родопски ендемични вида растения. Разпространени са 28 реликтни вида. За 25 вида единствените за страната находища са тук, 23 са включени в Европейския списък на редките, застрашени и ендемични видове /Женева, 1991г./, 12 са глобално редките европейски видове, 37 вида са включени в приложение 2 на Вашингтонската конвенция (CITES), 5 вида – в Бернската конвенция.

От общо 17 вида земноводни за България, тук са установени 10, като от тях 7 са защитени, 4 включени в Бернската конвенция и 2 вида в Световния Червен Лист на IUSN.

Птиците са представени от 273 вида, като 241 са защитени, 77 включени Червената книга на България, 261 в Бернската конвенция, 7 вида са световно застрашени.

Бозайниците са групата с най-много световно застрашени видове. От 59 вида установени в Източните Родопи, 23 са включени в Световната червена листа на IUSN /Международен съюз за защита на природата /, 12 в категорията " уязвим ", 11 вида в категорията " полузастрашен".

В Националната стратегия за опазване на биологичното разнообразие Източните Родопи са определени като територия с "висока" значимост по отношение на видовото си разнообразие, значимостта по отношение на ендемизма, както и наличие на редките таксони.

Наред с Родопите на територията на област Хасково попада и част от Сакар планина, където се срещат около 600 вида висши растения, 44 от които са включени в Червената книга на България. В Сакар защитените територии обхващат орнитологично важни места, които са от световно природозащитно значение и такива с висока консервационна стойност. Те са от изключителна важност за опазването на световно застрашения от изчезване царски орел.

На територията на областта към настоящия момент, официално със заповеди са обявени следните 10 защитени зони по НАТУРА 2000 – Директива 79/409 ЕЕС за опазване на дивите птици: Бяла река, Злато поле, Крумовица, Маджарово, Марица-Първомай, Мост Арда, Радинчево, Студен кладенец, Харманлийска река, яз. Ивайловград. Беше проведена информационна среща по общини със заинтересованите страни за отложената защитена зона Добростан по Директивата за птиците. Предстои издаването на Заповед за обявяване от Министъра на МОСВ.

2. Защитени територии

Приложение 1.

СПИСЪК на защитените територии на територията на РИОСВ-Хасково (Хасковска и Кърджалийска области)						
№	Наименование	Категория	Собственост и стопанисване	Територия в ha	Попада в териториалния обхват на сл. общини	Приет план за управление
ОБЛАСТ ХАСКОВО						
1. Община Хасково						
1	"Паламудче"	Природна забележителност	ДФФ, ДГС-Хасково	29,5	Хасково	не
2	"Находище на снежно кокиче"	Природна забележителност	ДФФ, ДГС - Хасково	10,4	Хасково	не
3	"Боаза" /Пролома/	Природна забележителност	ССФ, общ. Хасково, общ. Минерални бани	0,3	общ. Хасково, общ. Минерални бани	не
4	ЗМ "Злато поле"	Защитена местност	ССФ, общ. Хасково, общ. Димитровград	84,8	общ. Хасково, общ. Димитровград	да
2. Община Димитровград						
5	"Пропадналото блато "	Защитена местност	ССФ, общ. Димитровград, обл. Хасково и Общ. Опан, обл. Стара Загора	27,29	общ. Димитровград, обл. Хасково и Общ. Опан, обл. Стара Загора	не
	"Злато поле"	Защитена местност	ССФ, общ. Хасково и Димитровград	84,8	общ. Хасково и Димитровград	да
6	„Нощувка на малък корморан“	Защитена местност	ДФФ, ССФ с. Радиено, гр. Димитровград,	12,824	Общ.Димитровград	не
3. Община Минерални бани						
7	"Борака"	Поддържан резерват	ДФФ, МОСВ	11,1	Общ. Минерални бани	не

8	"Орлова скала"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Хасково	1,5	Общ. Минерални бани	не
9	"Пробития камък"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Хасково	1	Общ. Минерални бани	не
10	"Находище на момина сълза и божур" местност Дренака	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Хасково	3	Общ. Минерални бани	не
11	"Изправения камък" - Олу дере (Дикилиташ)	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Хасково	0,2	Общ. Минерални бани	не
12	"Аида"	Защитена местност	ДГФ, ДГС-Хасково	3,5	Общ. Минерални бани	не
13	"Огледната скала"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Хасково	1,5	Общ. Минерални бани	не
4. Община Стамболово						
14	"Шейтан кюпрю" - родопски силивряк	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Хасково	0,5	Общ. Стамболово	не
15	"Скални ниши" - Меден камък (Кован кая)	Природна забележителност	ДГФ ДГС-Хасково	1,5	Общ. Стамболово	не
16	"Големия сипей"	Защитена местност	ДГФ, ДГС-Хасково	653,9	Общ. Стамболово	не
5. Община Харманли						
17	"Дефилето"	Защитена местност	ДГФ, ДГС-Харманли	127,322	Общ. Харманли	Не
18	"Сазлъка" (находище на блатно кокиче)	Природна забележителност	ССФ, ДГС-Харманли	35,8	Общ. Харманли	не
19	"Бакърлия"	Защитена местност	ДГФ, ССФ, ДГС-Харманли и Свиленград	387,15	Общ. Харманли Общ.Любимец	не
20	"Долмен"	Природна забележителност	ССФ, Общ. Харманли	0,1	Общ. Харманли	не
21	"Водопад Корудере"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Харманли	0,4	Общ. Харманли	не
22	"Кюмюрлука"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Харманли	0,4	Общ. Харманли	не
6. Община Маджарово						
23	"Патронка"	Защитена местност	ДГФ, ДГС-Харманли	180	Общ. Маджарово	не
24	"Меден камък"-Кован кая	Защитена местност	ДГФ, ДГС-Харманли	78,9	Общ. Маджарово	не
25	"Гюргена"	Защитена местност	ДГФ, ДГС-Харманли	72,4	Общ. Маджарово	не
26	"Момина скала"	Защитена местност	ДГФ, ССФ, ДГС-Харманли, Крумовград, Общ. Маджарово	782,03	Общ. Маджарово	не
27	"Черната скала"	Защитена местност	ДГФ, ДГС-Харманли	893,7	Общ. Маджарово	не
7. Община Свиленград						
28	"Лозенски път" (находище на блатно кокиче)	Защитена местност	ССФ, Общ. Свиленград	31,99	Общ. Свиленград	не

29	"Дервишка могила"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Свиленград	33	Общ. Свиленград	не
30	"Находище на див божур"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Свиленград	0,5	Общ. Свиленград	не
31	"Калето"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Свиленград	5	Общ. Свиленград	не
8. Община Любимец						
32	"Долната ова"	Защитена местност	ССФ, частни земеделски земи	30	Общ. Любимец	не
33	"Глухите камъни"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Свиленград	2	Общ. Любимец	не
34	"Меден камък" (Кован кая)	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Свиленград	1	Общ. Любимец	не
35	"Птичи камък"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Свиленград	1	Общ. Любимец	не
	"Бакърлия"	Защитена местност	ДГФ, ССФ, ДГС-Свиленград	387,15	Общ. Любимец	не
9. Община Ивайловград						
36	"Дупката"	Защитена местност	ДГФ, ДГС-Ивайловград	6,5	Общ. Ивайловград	не
37	"Ликана"	Защитена местност	ДГФ, ДГС-Ивайловград	3	Общ. Ивайловград	не
38	"Меандри на Бяла река"	Защитена местност	ДГФ, ССФ, ДГС-Ивайловград, Общ. Ив-град	1531,98	Общ. Ивайловград	не
39	"Хамбар дере"	Защитена местност	ДГФ, ДГС-Ивайловград	101,1	Общ. Ивайловград	не
40	"Находище на градински чай" до р. Марешница	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Ивайловград	10	Общ. Ивайловград	не
41	"Находище на градински чай" до р. Луда река	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Ивайловград	80	Общ. Ивайловград	не
42	"Находище на божур" мест. Халка баир (вр. Победа)	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Ивайловград	15	Общ. Ивайловград	не
43	"Находище на божур"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Ивайловград	0,5	Общ. Ивайловград	не
44	"Пещера" мест. Коджа кае	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Ивайловград	0,8	Общ. Ивайловград	не
45	"Находище на снежно кокиче" мест. Петков баир	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Ивайловград	0,1	Общ. Ивайловград	не
46	"Група вековни чинари" под стената на яз. Ивайловград	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Ивайловград	101,5	Общ. Ивайловград	не
Област Кърджали						
1. Община Кърджали						
47	"Каменните гъби"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Кърджали	3	Общ. Кърджали	не
48	"Скални гъби" (Каменната сватба)	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Кърджали	5	Общ. Кърджали	не
49	"Находище на родопски силивряк"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Кърджали	3,4	Общ. Кърджали	не

50	"Находище на родопска горска майка"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Кърджали	1,7	Общ.Кърджали	не
51	"Реджеб тарла"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Кърджали	0,1	Общ.Кърджали	не
52	"Скален прозорец"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Кърджали	0,2	Общ.Кърджали	не
53	"Находище на венерин косъм" - река Кьощдере	Защитена местност	ССФ, Общ.Кърджали	1,5	Общ.Кърджали	не
54	"Юмрук скала"	Защитена местност	ДГФ, ДГС-Кърджали	346	Общ.Кърджали	не
55	"Средна Арда"	Защитена местност	ДГФ, ДГС-Кърджали	420	Общ.Кърджали	не
2. Община Черноочене						
56	"Женда" (Къзъл Чърпъ)	Поддържан резерват	ДГФ, ДС "Женда"	39,9	Общ. Черноочене	не
57	"Елата" м. Келевия дренак	Природна забележителност	ДГФ, ДС "Женда"	0,5	Общ. Черноочене	не
58	"Находище на ела"	Природна забележителност	ДГФ, ДС "Женда"	11,3	Общ. Черноочене	не
59	"Боровете"	Защитена местност	ДГФ, ДС "Женда"	77	Общ. Черноочене	не
3. Община Кирково						
60	"Находище на синя хвойна"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Кирково	0,8	Общ- Кирково	не
61	"Гъбата"	Природна забележителност	ПФ, общ. Кирково?	0,02	Общ- Кирково	не
62	"Лъвът"	Природна забележителност	ССФ, общ. Кирково?	0,03	Общ- Кирково	не
63	"Гюмюрджински снежник"	Защитена местност	ДГФ, ДГС-Кирково	1926,4	Общ- Кирково	не
4. Община Джебел						
64	"Чамлъка"	Поддържан резерват	ДГФ, РИОСВ-Хасково	5,4	Общ. Джебел	не
65	"Скални образувания" мест. Калето	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Джебел	22,4	Общ. Джебел	не
66	Вековните борове	Защитена местност	ДГФ, ДГС-Джебел	6,2	Общ. Джебел	не
5. Община Момчилград						
67	"Боровец"	Поддържан резерват	ДГФ, РИОСВ-Хасково	35,9	Общ. Момчилград	не
68	"Вкаменената гора"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Момчилград	7,5	Общ. Момчилград	не
69	"Равен"	Защитена местност	ДГФ, ДГС-Момчилград	4,3	Общ. Момчилград	не
6. Община Крумовград						
70	"Находище на турска леска-Джелово"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Крумовград	4,9	Общ. Крумовград	не
71	"Находище на градински чай"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Крумовград	5	Общ. Крумовград	не
72	"Водопада"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Крумовград	0,2	Общ. Крумовград	не
73	"Душан"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Крумовград	0,1	Общ. Крумовград	не
74	"Мандрата"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Крумовград	0,2	Общ. Крумовград	не
75	"Буреце"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС-Крумовград	0,2	Общ. Крумовград	не

76	"Вечнозелен тракийски дъб"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС- Крумовград	0,58	Общ. Крумовград	не
77	"Находище на градински чай" м. Дайма	Природна забележителност	ДГФ, ДГС- Крумовград	15	Общ. Крумовград	не
78	"Орешари"	Защитена местност	ДГФ, ССФ, ДГС- Крумовград, общ. Крумовград	55	Общ. Крумовград	не
79	"Рибино"	Защитена местност	ДГФ, ССФ, ДГС- Крумовград общ. Крумовград	66,3	Общ. Крумовград	не
80	"Вълчи дол"	Резерват	ДГФ, ПФ, РИОСВ- Хасково	774,7	Общ. Крумовград	не
	"Момина скала"	Защитена местност	ДГФ, ПФ – ДГС- Крумовград, Община- Крумовград		Общ. Крумовград	не
81	"Шестте пещери"	Природна забележителност	ДГФ, ДГС- Крумовград общ. Крумовград	0,1	Общ. Крумовград	не

Приет бе план за упавление на ЗМ "Злато поле".

Част от плана е и разработената програма и проект за управление, в който са заложени необходимите средства за реализиране на дейности, които ще допринесат за опазване на популациите на редки и защитени видове от флората и фауната в местността.

УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

През изтеклата 2009 г. в сектора са извършени общо 230 бр. проверки на **обекти** по утвърдения план-график за проверки на РИОСВ - Хасково. Това са фирми, общини и кметства на територията на област Хасково и област Кърджали, контролирани от РИОСВ - Хасково по отношение на правилното третиране на битови, строителни, производствени и опасни отпадъци.

За периода са **издадени 95 броя предписания** при извършени текущи контролни проверки и във връзка с постъпили жалби.

Издадени **28 разрешения** по реда на чл.37 от Закона за управление на отпадъците за дейности, включващи събиране, транспортиране и/или временно съхраняване, предварително третиране, разкомплектоване, оползотворяване и /или

обезвреждане на отпадъци. Изготвени са **6 регистрационни** документа за дейности по събиране, транспортиране и/или временно съхраняване на производствени неопасни отпадъци по чл. 12, ал. 4 от ЗУО. Издаден е и **10 броя удостоверение** за съответствие на площадките за извършване на търговска дейност с отпадъци от черни и цветни метали, с нормативните изисквания по чл. 54, ал. 4, т. 3 от ЗУО.

В съответствие с чл. 30 от ЗУО са издадени **38 решения за утвърждаване или съгласуване** на програми за управление на дейностите по отпадъци.

В съответствие с изискванията на чл.11 и чл. 36 от ЗУО и изготвения график за проверка на лицата, които се явяват производители и вносители на опаковани стоки, за разглежданият период са извършени 23 проверки.

Инспекцията дава предписания за заплащане на продуктовата такса, съгласно чл.36, ал.1 от ЗУО (за фирмите, които нямат договори с организации по оползотворяване), а за тези със сключени договори както и тези заплащащи продуктова такса - да представят попълнени приложенията № 9, 10 и 11 от ПМС № 137/1999г. за количествата на опаковки.

В резултат на извършените проверки по чл. 36 от ЗУО, задължените лица са внесли в ПУДООС, **продуктови такси** в размер на 28 665 лв (**без тези за месец декември**).

За нарушения на екологичното законодателство служителите в сектора са съставили 5 акта и 5 наказателни постановления на обща стойност 25 350 лв.

По важните задачи, към които се насочиха усилията в това направление бяха по отношение на контрола по изпълнение на условията за привеждане на съществуващите депа за производствени и опасни отпадъци, в съответствие с нормативните изисквания, закриване на депата, които не отговарят на изискванията, контрол по третиране на опасните болнични отпадъци и изпълнението на ангажиментите на лицата, които пускат на пазара продукти след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци.

Кратка информация и анализ за разработването, приемането от общинските съвети, актуализирането на общинските програми за управлението на отпадъците и общински наредби

Програми за управление на отпадъците се разработват и изпълняват от лицата, извършващи дейности с отпадъци или при чиято дейност се образуват отпадъци, които се одобряват от РИОСВ.

Кметовете на общини са отговорни за разработването и изпълнението на програми за управление на дейностите по отпадъците за територията на съответната община. Програмите са неразделна част от общинските програми за околна среда и се разработват, приемат и отчитат по реда на Глава пета от Закона за опазване на околната среда. Общините отчитат годишната дейност по управлението на отпадъците и изпълнението на програмите през първото тримесечие на следващата година, като екземпляр от отчета се изпраща в съответната РИОСВ.

Основните цели, които трябва да бъдат предвидени в общинските програми, са няколко, можем да посочим най важните от тях, а именно: Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците; третиране на образуваните количества твърди битови отпадъци – количествата които се увеличава всяка година; предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците; увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и др.

Третиране на отпадъци

Отпадъците са разделени на четири основни класа (битови, строителни, производствени и опасни отпадъци), въз основа на което са определени

правомощията на компетентните органи. Въведена е йерархия за управление на отпадъците с първи приоритет предотвратяване на образуването на отпадъци, следвано от оползотворяването им и на последно място екологосъобразното им обезвреждане. Регламентирани са основните задължения и забрани към притежателите на отпадъци.

В Закона за управление на отпадъците се съдържат важните дефиниции за “отпадък”, “причинител” на отпадъци, “притежател” на отпадъци и операциите по “обезвреждане” и “оползотворяване”. Отпадъкът е определен като “вещество, предмет или част от предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи или е длъжен да се освободи”. От разпоредбите на закона е видно, че притежателят може да се освободи от отпадъка единствено като го предаде на лице, притежаващо необходимите разрешителни документи за дейности по оползотворяване и обезвреждане на отпадъци или за предхождащите ги дейности по временно съхранение, събиране и транспортиране. В приложение към закона са изброени методите на оползотворяване – основно чрез извличане на суровини или енергия от отпадъци и методите на окончателно обезвреждане на отпадъци – главно чрез изгаряне или депониране.

Битови и строителни отпадъци

На територията контролирана от инспекцията същесуват две депа проектирани и експлоатирани съгласно изискванията на Наредба №8, това са депата за твърди битови отпадъци (ТБО) в гр. Харманли и с. Гарваново (общ. Хасково). Към настоящия момент се реализира проект финансиран по програма ИСПА за изграждане на регионален център за третиране на отпадъци, с.Вишеград, обл.Кърджали. Предвид Националната програма за управление на отпадъците (2003 – 2007г.) общините в област Хасково трябва да депонират генерираните ТБО на вече изградените и влезли в експлоатация регионални депа за битови отпадъци - Хасково и Харманли. През изминалата година тези съоръжения започна приема отпадъци не само на община Хасково, но тези на общините Минерални бани и Димитровград. Имайки предвид, че юли 2009 г. беше крайния срок, след който се прекратява експлоатацията на депата, които не съответстват на изискванията на закона за управление на отпадъците.

РИОСВ Хасково издаде заповеди с които се забрани обезвреждането на битови отпадъци на общинските депа на Димитровград, Симеоновград, Свиленград, Любимец, Маджарово и Минерални бани. Заповедта не се изпълни от общ. Свиленград, Любимец и Симеоновград.

Общините в област Кърджали, включително община Ивайловград, обл.Хасково прекратиха предсрочно експлоатацията на старите общински депа. Образуваните битови отпадъци се извозват към площадката на старото депо на общ.Кърджали. То ще бъде ползвано до изграждането и пускането в експлоатация на първа клетна на РЦУО-Кърджали, след което старото депо в землището на с.Вишеград ще бъде рекултивирано.

Подобряване организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците

№	Община	Брой жители	Брой населени места в общината	Брой населени места с въведена система за събиране и транспортиране на БО	Населени места в които не е въведена система за събиране и транспортиране на БО (изписват се поименно)	% население, обхванато в организацията на системата за събиране и транспортиране на БО	Брой на обслужваното население
1	2	3	4	5	6	7	8
Област Хасково							
1.	Хасково	100491	36	36	0	100	
2.	Димитровград	60195	26	26	0	100	
3.	Свиленград	25000	24	24	0	100	
4.	Харманли	27428	25	25	0	100	
5.	Любимец	10703	10	10	0	100	
6.	Стамболово	6469	26	26	0	100	
7.	Симеоновград	9558	9	9	0	100	
8.	Ивайловград	7161	51	4	47	>50	
9.	Мин.бани	6678	12	12	0	100	
10.	Маджарово	1926	19	5	14	>65	
Област Кърджали							
11.	Кърджали	75852	117	85	16	>95	
12.	Кирково	22904	73	64	7	>95	
13.	Крумовград	20685	80	18	30	>80	
14.	Момчилград	19508	49	46	0	100	
15.	Черноочене	10177	51	27	24	>70	
16.	Ардино	13912	52	25	27		
17.	Джебел	9077	47	1	46	>50	

Производствени и опасни отпадъци.

През годината са издадени 28 разрешения по реда на чл.37 от Закона за управление на отпадъците за дейности, включващи събиране, транспортиране и/или временно съхраняване, предварително третиране, разкомплектоване, оползотворяване и /или обезвреждане на производствени и/или опасни отпадъци. Издадени са 6 броя регистрационни документа за дейности по събиране, транспортиране и/или временно съхраняване на производствени неопасни отпадъци по чл. 12, ал. 4 от ЗУО. Издадени са и 10 броя удостоверения за съответствие на площадките за извършване на търговска дейност с отпадъци от черни и цветни метали, с нормативните изисквания по чл. 54, ал. 4, т. 3 от ЗУО.

Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци

Непрекъснато нарастващото количество отпадъци, образувани от жизнената дейност на хората, производството и търговията, налага предприемането на мерки за намаляване на общото им количество, повторната им употреба и увеличаването на рециклирането и оползотворяването им.

Управлението на отпадъците, в съответствие с изискванията на европейското законодателство, бяха поставени с приемането на Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда (ЗОВВООС) през 1997 г., като по-голямата част от разпоредбите му са залегнали и в действащия Закон за управление на отпадъците (ЗУО) (ДВ, бр.86 от 2003 г.).

Установен беше разрешителен режим за всички дейности, свързани с управление на отпадъците и бяха определени компетентните органи – Министерството на околната среда и водите (МОСВ) и неговите териториални органи Регионалните инспекции по околна среда и води (РИОСВ) по издаване на разрешенията и контрола над тяхното изпълнение.

Посочените по-долу физически и юридически лица са получили разрешителни за третиране на отпадъци с цел тяхното предварително третиране, оползотворяване или обезвреждане.

№	Наименование на задачата	Брой	Забележки
1	2	3	4
1	Издадени разрешения от директора на РИОСВ по чл.37, т.1 от ЗУО	28 бр.	
1.1	Наименование на физическото или юридическото лице, на което е издаден документа	№ и дата на издадения документ	
1.	„Пътно поддържане- Харманли“	№14-ДО-107-00 / 19.01.2009г.	
2.	„ПСК Детелина’ООД	№14-ДО-108-00 / 22.01.2009г	
3.	„Устра - Бетон“ ООД	№14-ДО-109-00 / 30.01.2009г.	
4.	„БУЛ МАШРУМ“ ЕООД	№14-ДО-110-00 / 17.02.2009 .	
5.	„Медицински център Харманли“	№14-ДО-111-00 / 12.03.2009г.	
6.	„МБАЛ Харманли“ ЕООД	№14-ДО-112–00 / 16.03.2009г.	
7.	„Чавдаров“ ЕООД	№14-ДО-113–00 / 25.03.2009г.	
8.	„Чавдаров“ ЕООД	№ 14-ДО-113-01 / 15.05.2009г.	
1.	ЕТ „Ариас- Билян Илиев“	№ 14-ДО-114-00 / 17.04.2009г.	
2.	„Калипсо – 555“ ЕООД	№ 14-ДО-115-00 / 22.04.2009г.	
3.	„МДОЗС“ ЕООД	№ 14-ДО-116-00 / 28.04.2009г.	
4.	„Керванстрой“ ООД	№ 14-ДО-117-00 / 15.05.2009г.	

5.	„Вита Транс“ ООД	№ 14-ДО-118-00 / 18.05.2009г	
6.	„ЕНЕРГО РЕМОНТ СТРОЙ“ ЕООД	№ 14-ДО-119-00 / 21.05.2009г.	
7.	„Красси“ ЕООД	№ 14-ДО-120-00 / 21.05.2009г.	
9.	„Ивонсметал“ЕООД, Димитровград	№ 14-ДО-65-02 / 29 07 2009г.	
10.	„Ауто - Италия “ ООД, Хасково	№ 14-ДО-121-00 / 14.07.2009г.	
11.	„СБАЛВБ - Любимец“ ЕООД,	№ 14-ДО-122-00 / 27.07.2009 г.	
12.	„Авторитъм 91 “ ООД, Хасково	№ 14-ДО-123-00 / 28.07.2009г.	
13.	„С – Груп 12“ ЕООД, Димитровград	№ 14-ДО-124-00 / 28.07.2009г.	
14.	„Феникс Гама АД, Хаково	№ 14-ДО-53-03 / 17.08.2009г.	
15.	ЕТ“Т&G–Тихомир Гьоков, Хасково	№ 14-ДО-125-00 / 17.08.2009г.	
16.	„ГАБИ ВАЛ“ ЕООД, , Харманли	№ 14-ДО-126-00 / 20.08.2009г.	
17.	„МОНЕК- ЮГ“ АД, Кърджали	№ 14-ДО-127-00 / 21.08.2009г.	
18.	„Герт Груп“ ООД, Пловдив	№ 14-ДО-128-00 / 21.08.2009г.	
19.	„Нек Груп“ ЕООД, Момчилград	№ 14-ДО-129-00 / 21.08.2009г.	
20.	„Пневматика-Серта“АД, Кърджали	№ 14-ДО-130-00 / 27.08.2009г.	
21.	ЕТ“Румяна Маркова“, Хасково	№ 14-ДО-131-00 / 02.09.2009г.	
22.	„Монолит“ АД, Хасково	№ 14-ДО-132-00 / 03.09.2009г.	
23.	„ИИ ДВ“ ООД, Хасково	№ 14-ДО-133-00 / 25.09.2009г.	
24.	"Полпет" ООД Свиленград	№ 14-ДО-66-01 / 09.11.2009г.	
25.	„ПътстройинженерингАД Кърджали	№ 14-ДО-134-00 / 01.10.2009г.	
26.	"Ата-Строй" ЕООД Хасково	№ 14-ДО-135-00 / 14.12.2009г.	
27.	"В и К Бунар" ЕООД Хасково	№ 14-ДО-136-00 / 19.12.2009г.	
28.	„Бул Машрум“ ЕООД Харманли	№ 14-ДО-110–00 / 09.12.2009г.	прекратен о
29.			
2	Издадени регистрационни документи по чл.52, ал.1 от ЗУО	6 бр.	
2.1	Наименование на физическото или юридическото лице, на което е издаден документа	№ и дата на издадения документ	
1.	ЕТ„ЕвроПламСтар-П.Динев“	РД-41 / 09.02.2009г.	
2.	„БУЛТРАНС-ДИНЕВИ“ООД	РД-42 / 10.02.2009г.	
3.	„Саварона“ЕООД,гр.Кърджали	РД-44 / 20.07.2009г.	
4.	«Бъци» ООД	РД-45 / 09.11.2009г.	
5.	„Чистота-Искър“ ЕООД	РД-46 / 01.10.2009г.	
6.	«Строителнопредприемаческихолдинг» ООД	РД-47 / 09.12.2009г.	
3	Издадени удостоверения по чл.55, ал.3 от ЗУО	10 бр.	
3.1	Наименование на физическото или юридическото лице, на което е издаден документа	№ и дата на издадения документ	
1.	„С-груп12“ ЕООД	06.02.2009г.	
2.	„С-груп12“ ЕООД	16.02.2009г.	
3.	„Бари 73“ ЕООД	20.01.2009г.	

4.	„Бари 73“ ЕООД	12.02.2009г.		
5.	ЕТ„Ариас-Билян Илиев“	25.02.2009г.		
6.	„ЕЛ КОМЕРС“ ООД	30.06.2009 г.		
7.	„Мики и Груп“ ЕООД	27.06.2009		
8.	„Бари73“ ЕООД, Димитровград	16.07.2009г.		
9.	„Металмаринженеринг“ ЕООД	15.10.2009г.		
10.	„СТЕФИ 70“ ООД	11.12.2009г.		
4	Утвърдени програми за управление на дейностите по отпадъците		38 бр.	
	Наименование на лицето, отговорно за изпълнението на програмата (уточнява се задълженото физическо или юридическо лице, съгласно чл.29, ал.1, т.2, 3 или 4)	Основание за изготвяне на програмата (чл.29, ал.1, т.2; чл.29, ал.1, т.3; чл.29, ал.1, т.4)	Дата на утвърждаване	
1.	„ПСК Детелина“ ООД	чл.29, ал.1, т.2	14.01.2009г.	
2.	„Чавдаров“ ЕООД	чл.29, ал.1, т.2	16.02.2009г.	
3.	„БУЛ МАШРУМ“ ЕООД	чл.29, ал.1, т.2	17.02.2009г.	
4.	„Ауто-Италия“ ЕООД	чл.29, ал.1, т.2	10.03.2009г.	
5.	„Керванстрой“ ООД	чл.29, ал.1, т.2	25.03.2009г.	
6.	„ВИТА ТРАНС“ ООД	чл.29, ал.1, т.2	24.02.2009г.	
7.	ЕТ „Ариас- Билян Илиев“	чл.29, ал.1, т.2	16.03.2009г.	
8.	„ТЕДИМЕКС“ ООД	чл.29, ал.1, т.2	19.03.2009г.	
9.	„ТОГЕ“ ООД	чл.29, ал.1, т.2	23.02.2009г.	
10.	„999-Ив. Асенов“ ЕООД	чл.29, ал.1, т.2	16.02.2009г.	
11.	„ЗИДА“ ЕООД, с. Крумово,	чл.29, ал.1, т. 2	03.06.2009г.	
12.	„МОНЕК- ЮГ“ АД	чл.29, ал.1, т. 2	17.06.2009г.	
13.	ЕТ„Гарант-Т.Костадинов-П.Петров“	чл.29, ал.1, т. 2	25.05.2009г.	
14.	„Водно строителство- Хасково“ АД	чл.29, ал.1, т. 2	29.06.2009г.	
15.	„Красси“ ЕООД	чл.29, ал.1, т. 2	19.05.2009г.	
16.	ЕТ„Грай – Георги Андонов“	чл.29, ал.1, т. 2	13.04.2009г.	
17.	„Жюлив“ ООД Стара Загора	чл.29, ал.1, т.3	28.05.2009г.	
18.	ЕТ„МиткоЖеков-Д“ гр.Димитровград	чл.29, ал.1, т.3	16.05.2009г.	
19.	„Монолит“ АД	чл.29, ал.1, т.3	08.06.2009г.	
20.	„Ауто Италия“ ЕООД	чл.29, ал.1, т.3	06.04.2009г.	
21.	„С-Груп 12“ ЕООД	чл.29, ал.1, т.3	16.05.2009г.	
22.	ЕВН България АД	чл.29, ал.1, т.3	15.05.2009г.	съгласува
23.	„Герт груп“ ООД, гр. Пловдив	чл.29, ал.1, т.2	21.07.2009г.	
24.	„Нек груп“ ЕООД, Момчилград	чл.29, ал.1, т.2	22.07.2009г.	
25.	„Райковсервиз“ ООД, Димитровград	чл.29, ал.1, т.2	26.08.2009г.	
26.	„Кауфланд България“ ЕООД, София	чл.29, ал.1, т.2	27.07.2009г.	съгласува
27.	ЕТ„Румяна Маркова“, Хасково	чл.29, ал.1, т.2	27.07.2009г.	
28.	„ИИ ДВ“ ООД, Хасково	чл.29, ал.1, т.2	31.07.2009г.	
29.	„Пневматика-Серта“ АД,	чл.29, ал.1, т.2	11.08.2009г.	

	Кърджали			
30.	„ПСОВ“ Димитровград		чл.29, ал.1, т.2	28.08.2009г.
31.	„ОМВ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД		чл.29, ал.1	21.10.2009г. съгласува
32.	„ОХЛ ЖС“ АД		чл.29, ал.1	09.12.2009г. съгласува
33.	„Неохим“ АД		чл.29, ал.1	30.10.2009г.
34.	ДКЦ Св.Георги“		чл.29, ал.1	08.10.2009г.
35.	МЦ РСМ ЕООД		чл.29, ал.1	07.12.2009г.
36.	„Била България“		чл.29, ал.1	14.10.2009г. съгласува
37.	"В и К Бунар" ЕООД		чл.29, ал.1	02.12.2009г.
38.	"Ата-Строй" ЕООД		чл.29, ал.1	16.11.2009г.
5	Общини с приети програми за управление на дейностите по отпадъците			Бр.
5.1	Община	Дата на приемане на програмата	Отговаряща на изискванията на ЗУО да/не	
	
6	Лица, извършили класификация на отпадъците по реда на Наредба №3 за класификация на отпадъците.			26 бр.
6.1	Наименование на физическото или юридическото лице, извършило класификацията, съгласно чл.7, ал.1 от Наредба №3 (ДВ, бр. 44 от 25.05.2004г.)	Брой заверени работни листа	Дата на утвърждаване	
	„Ауто-Италия“ ЕООД Хасково	24	10.03.2009 г.	
2.	ЕВН България АД	84	14.01.2009 г.	
3.	„ПСК Детелина“ ООД Хасково	11	09.01.2009г	
4.	„Чавдаров“ ЕООД Димитровград	1	20.02.2009г.	
5.	„БУЛ МАШРУМ“ ЕООД Харманли	1	15.01.2009г.	
6.	„999-Ив.Асенов“ ЕООД,	5	12.02.2009 г.	
7.	ЕТ „Ариас- Билян Илиев“ Кърджали	9	09.03.2009 г.	
8.	„Пътни строежи“ АД база Любимец	19	15.04.2009 г.	
9.	„Пътни строежи“ АД база Хасково	22	15.04.2009 г.	
10.	„Еко България“ ЕАД, София	6	03.07.2009 г.	
11.	„Герт груп“ ООД, гр. Пловдив	12	10.07.2009 г.	
12.	„Нек груп“ ЕООД, Момчилград	14	10.07.2009г	
13.	„Райков сервиз“ ООД, Димитровград	4	26.08.2009 г.	
14.	„Неохим“ АД, Димитровград	1	03.09.2009 г.	
15.	„БИЛЛА-България“ ЕООД, София	20	09.09.2009 г.	
16.	„Кауфланд България“ ЕООД	21	24.07.2009 г.	
17.	ЕТ „Румяна Маркова“ Хасково	5	09.08.2009 г.	
18.	ЕТ „Тихомир Гьоков“ Хасково	5	31.07.2009 г.	
19.	„ИИ-ДВ“ ООД Хасково	26	30.07.2009 г.	
20.	„ОМВ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД	8	21.10.2009 г.	
21.	„Каолин“ АД	4	06.11.2009 г.	
22.	„ОХЛ ЖС“ АД	7	10.11.2009 г.	
23.	„Горубсо Кърджали“ АД	15	19.12.2009г.	
24.	„В и К Бунар“ ЕООД Хасково	8	15.12.2009г.	
25.	„Ата-Строй“ ЕООД Хасково	9	30.10.2009г.	
26.	ДКЦ Св.Георги“ Хасково	5	09.10.2009г.	

ЕКОЛОГИЧЕН ИНФОРМАЦИОНЕН И ОБРАЗОВАТЕЛЕН ЦЕНТЪР

1. Дейности в екологичният информационен и образователен център

Центърът е създаден през 2005 година с цел:

- улесняване достъпа на гражданите до екологична информация;
- повишаване на екологичната култура и образование;
- насърчаване участието на обществеността в процесите на вземане на решения, касаещи околната среда.

През цялата 2009 година центърът работи за постигане на поставените цели. Достъпът до екологична информация, с която разполага регионалната екоинспекция, е максимално улеснен. Всеки посетител на екологичния информационен и образователен център има пряк достъп до наличната информация. На място е създадена възможност да се ползват материали за справка, както и да се предоставят някои от тях за ползване извън центъра. Част от информационните материали, с които разполага центърът са предназначени за раздаване на заинтересуваните лица или институции. За съжаление от създаването му до момента процеса на събиране на информация в областта на опазване на околната среда е труден. Липсват средства за закупуване на научно- популярна литература, за справочници, определители и други, както и за абонамент на издания специализирани в тази област. Въпреки това всички налични материали като книги, списания, информационни бюлетини, диплянки, брошури, стикери, плакати, видеокасети, CD-та и други се предоставят на посетителите в центъра.

Запазва се тенденцията най-често конкретна информация в областта на природозащита да търсят ученици, учители, студенти, журналисти и представители на НПО. През април 2009 година бе изготвен „Доклад за състоянието на околната среда в Хасковска и Кърджалийска области за 2008 година“. Докладът е издаден на електронен носител и е предназначен за широката общественост и всички заинтересувани лица. Опитът от последните няколко години показва, че с развитието на информационните технологии и по-широкото ползване на компютри от потребителите у нас, предпочитаната форма за получаване на някаква информация е в електронен вид. Затова и РИОСВ – Хасково е избрала да издава и предоставя на всички, които се интересуват изготвяния от експертите доклад в такъв вид. Изданието дава пълна информация за състоянието на околната среда на регионално ниво. Докладът за състоянието на околната среда за 2009 година е изпратен до всяка една от общините в Хасковска и Кърджалийска области.

Освен основните категории посетители през 2009 година в информационния център бяха организирани и проведени няколко експерти екологични съвета за разглеждане на доклади за въздействието на инвестиционни намерения в региона върху компонентите на околната среда, като същият бе посетен и от представители на фирми по кадастъра, отразяващи границите на защитените зони от националната екологична мрежа НАТУРА 2000 в картата на възстановената собственост.

Центърът разполага с няколко образователни програми и пакети, които може да предоставя на желаещите детски градини и училища в Хасковска и Кърджалийска области. Това са актуалните и през 2009 г. образователни програми за деца „С Регионална инспекция по околната среда и водите - Хасково

Флупи за по-добра околна среда”, „Зелен пакет” и „Животните на национален парк „Централен Балкан”. Тези образователни пакети са много добри помощни материали в дългия и сложен процес на работа по изграждане и повишаване на екологичната култура на младите хора.

Образователният център се използва най-често като едно удобно място за изнасяне на открити уроци. Проведени са 14 открити уроци през годината. Центърът разполага с необходимата техника за представяне на презентации, гледане на филми и работа с деца. Темите представяни в него са на различна тематика. Най-голям е интереса към проблемите свързани с опазване на биологичното разнообразие и работата на институциите в тази област.

2. Организиране и провеждане на международни инициативи подкрепяни от Министерството на околната среда и водите

Специални събития по повод международните кампании за 22 април – Международен ден на Земята, 5 юни – Световен ден на околната среда и 22 септември – Европейски ден без автомобили от страна на РИОСВ – Хасково не са организирани.

Подготвена и предоставена е информация за медиите, касаеща целите и темите на тези международни инициативи. Отправена бе покана до всички общини от двете области – Хасково и Кърджали да подкрепят кампанията Европейската седмица на мобилността и Европейския ден без автомобили като се регистрират като поддържащи или участващи градове в тази инициатива.

3. Работа с медиите за популяризиране дейността на регионалната екоинспекция и изграждане на доверие сред обществеността

През 2009 година информационната дейност на РИОСВ – Хасково се развива главно в насока популяризиране контролната дейност на инспекцията сред обществеността. Това се постига с помощта на медиите от областите Хасково и Кърджали, изпълняващи ролята на посредник в този процес. През последните четири години бяха създадени добри взаимоотношения с всички медии, работещи в региона, което от своя страна доведе до постигане на целта ни – да се популяризират резултатите от работата на екоинспекцията на територията на Хасковска и Кърджалийска области. За това съдим по нарастналия брой съобщения подготвени и изпратени през годината до регионалните медии, както и от високия процент на отразяване на работата ни, не само от медиите на местно ниво, но и на национално.

За 2009 година са подготвени и изпратени до регионалните медии **111 съобщения**. По създадена през годините традиция всеки месец на обществеността се предоставя обобщена информация за контролната дейност на екоинспекцията, както и за постъпилите уведомления за инвестиционни предложения за региона. Друга част от информацията предоставяна на обществеността касае резултатите от проверки на екоинспекторите по постъпили сигнали или жалби, като част от дейността на регионалната екоинспекция. Своевременно с посредничеството на регионалните средства за масово осведомяване е информирано засегнатото население при регистрирани превишения на нормите за серен диоксид в градовете Димитровград и Кърджали от автоматичните станции за мониторинг, които са част от Националната система за контрол качеството на атмосферния въздух. Общественоста е информирана и за провежданите в световен мащаб кампании за

опазване на околната среда и приобщаването на световното население към тези проблеми.

От страна на журналисти от регионални и национални медии са постъпили 16 **запитвания** до регионалната екоинспекция през годината. През миналата година допълнителна информация от журналисти е търсена основно във връзка със състоянието на атмосферния въздух в градовете Кърджали и Димитровград. Най-много запитвания са постъпили по повод замърсяването на атмосферния въздух в град Кърджали от дейността на завода за преработка на оловни и цинкови концентрати. Именно информация за наложени санкции и предприети действия от РИОСВ – Хасково срещу този източник на замърсяване е търсена предимно от националните средства за масова комуникация. Не са малко и въпросите на журналистите свързани с резултатите от проверки по постъпили в регионалната екоинспекция сигнали от граждани за нарушения на екологичното законодателство или замърсявания на компонентите на околната среда.

Най- широко информацията за медиите се отразява от двата всекидневника в град Хасково – „Новинар юг“ и „Хасковска Марица“, но през 2009 година и от най-големият ежедневник в Кърджалийска област – „Нов живот“. Голяма част от адресираните до медиите съобщения се публикуват и от седмичника в град Димитровград – „Тракия 21 век“ и от вестник „Старият мост“ - седмичник разпространяван в община Свиленград. Прессъобщенията на РИОСВ – Хасково са отразявани редовно и на електронния информационен сайт– haskovo.info, както и на сайта на националното «Дарик» радио. От 2008 година в Хасково беше открит и друг информационен портал – haskovo.net, където освен новини от Хасково и региона може да бъде намерена и актуална информация от страната и света. Създадени бяха добри връзки и отношения с журналистите от медията, където вече редовно се отразява и информация за контролната дейност на екоинспекцията. Регионални еко новини бяха отразени и в другия нов обзорен е- вестник haskovodnes.com. През 2009 година благодарение на добрата работа с местния кореспондент на информационна агенция «Фокус» всички новини от РИОСВ – Хасково са били своевременно публикувани в портала.

До закриването на клона на ТВ7 в град Хасково през октомври 2009 година широко беше отразявана информацията изпращана до медиите от тази електронна медия.

През миналата година във връзка с горещи теми бяхме потърсени за допълнителна информация и от национални медии, с които не е работено до момента. Това са предимно електронни медии, както и няколко печатни.

4. Посещения на страницата в Интернет на РИОСВ – Хасково на адрес www.riosv-hs.org

8 397 са посетителите на страницата на регионалната екоинспекция в Интернет на адрес: www.riosv-hs.org през 2009 година, което е с 2 827 повече в сравнение с предходната година. По-голямата част от хората потърсили информация на нашата страница са от България. Това са над 8 200 от посетителите.

От началото на годината адреса ни в Интернет е посещаван и от граждани на следните държави в света: Германия, Съединени американски щати, Великобритания, Италия, Русия, Испания, Турция и Гърция. Нови за страницата ни са посещенията от Бразилия.

5. Достъп на обществеността до работата на РИОСВ – Хасково, чрез страницата в Интернет на адрес www.riosv-hs.org

Актуална информация за работата на екоинспекцията присъства на адрес: www.riosv-hs.org. Там се публикуват и всички решения на директора на РИОСВ – Хасково, касаещи инвестиционни намерения, попадащи в границите на защитени зони от националната екологична мрежа НАТУРА 2000 по Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони. За 2009 година на страницата в Интернет са публикувани 77 решения на директора на регионалната екоинспекция по тази наредба. Достъпни за обществеността на адреса на инспекцията в Интернет пространството са и двата **доклада** за оценка на степента на въздействие върху защитена зона Сакар за опазване на дивите птици и защитена зона Сакар за опазване на местообитанията.

От началото на годината на адрес www.riosv-hs.org се публикуват и всички постъпващи в инспекцията уведомления за инвестиционни намерения за областите Хасково и Кърджали.

През годината на електронната поща на регионалната екоинспекция са постъпили 9 запитвания и 3 сигнала от граждани. Запитванията касаят дейността на инспекцията и на тях е отговорено с обратна връзка на посочения електронен адрес. След извършени проверки по постъпилите сигнали на подателите също е отговорено по електронен път за резултатите и предприетите действия от страна на екоинспекцията. През 2009 година се наблюдава увеличаване на броя на постъпващите запитвания и сигнали от предоставена за тази цел форма на страницата на екоинспекцията в Интернет на адрес: www.riosv-hs.org.

През месец декември бяха проведени в две населени места от Хасковска и Кърджалийска области обществени обсъждания, свързани с обявяване на защитени територии и зони, разработване и приемане на планове за управление на защитени територии за представяне и обсъждане на заповедта на ЗЗ „Добростан“ от екологичната мрежа НАТУРА 2000 на територията на РИОСВ – Хасково по Директивата за птиците. Броят на участвалите в обсъжданията е 26.

За тази цел бе подготвена и предоставена информация на медиите, както и бяха публикувани обяви на заповедите за обявяване в регионалния всекидневник «Хасковска Марица». Същите бяха публикувани и на страницата ни в Интернет.

6. Работа с природозащитни неправителствени организации и училища в региона по проекти в областта на опазване на биологичното разнообразие

През 2009 година екологичният, образователен и информационен център към РИОСВ- Хасково бе посетен от ученици и техните учители на ПМГ „Акад. Боян Петканчин“ в град Хасково във връзка с изпълнението на проект за развитие на извънкласни и извънучилищни дейности към Министерството на науката и образованието.

През цялата година клубът по „Екология“, създаден в рамките на осъществявания проект, посещава центъра с цел презентиране на лекции на екологична тематика. Една от основните дейности на екологичния, образователен и информационен център е привличане на младите хора към работата по опазване на околната среда. Затова и в него се организират и провеждат лекции и

презентации с участието на ученици от училища предимно от град Хасково. Лектори най-често са експерти от регионалната екоинспекция, но също така покани са отправяни и до външни лектори. Такива са предимно специалисти в опазването на конкретни видове от различни природозащитни неправителствени организации или научни работници от Българска академия на науките.

През 2009 г. са проведени 6 броя срещи за обществени обсъждания на доклади по ОВОС, не са проведени консултации с обществеността на екологични оценки на планове и програми, информационно-образователни кампании, обучителни семинари и изложби.

Проведен е един конкурс за младши експерт „ОВОС и ЕО“ в сектор Превантивна дейност.

**ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ПО ЗАКОНА ЗА ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА
ИНФОРМАЦИЯ**

Заявление №	Вид на исканата информация	Заявител				Решение за предоставяне на информация	Отказ за предоставяне на информация	Мотиви за отказа	Обжалване	Друго
		Журналисти	Граждани	НПО	Други					
1. вх.№3286/29.12.2008г.	Нива на вредни емисии от производство на торове, амоняк, нитрокселина на "Неохим" АД - Д-град	не	V	не	не	не	Да Решение № 1/20.01.2009г	Категорично несъгласие на «Неохим» АД	-не	не
2. вх.№27/06.01.2009г.	Решения за преценка необходимостта от ОВОС за ветроенерг. парк Свиленград	не	не	V	не	не	не		не	Уточняващо писмо
3. вх.№191/21.01.2009г.	На какъв етап е процедурата относно инв.намерение «Изграждане база в м.»Момковски път»	не	не	не	V	Решение №2/28.01.2009г.	не	не	не	не
4. вх.№172/20.01.2009г.	Решения №ХА-90-ПР/2006г.; №ХА-44-ПР/ 2007г.; №ХА-45-ПР/2007г. и др.	не	не	V	не	Да Решение № 3/02.02.2009г за частичен достъп	не	не	не	не
5. вх.№388/09.02.2009г.	Качество на атм. Въздух през 2007 и 2008г. в Кърджали	не	не	не	V	Да Решение №4/11.02.2009г.	не	не	не	не
6. вх.№525/20.02.2009г.	Решения №ХА-08-ОС/2009	не	не	V	не	Да Решение №5/25.02.2009г.	не	не	не	Не
7. вх.№665/09.03.2009г	Пълен текст на приключилите оценки за възд. върху околна среда	не	не	V	не	не	не	не	да	Уточняващо писмо
8. вх.№ 684/	Становище на «Вятърни	не	V	не	не	не	Решение №6/20.03.2009г.	Чл.13, ал.2, т.1 ЗДОИ	да	не

11.03.2009г	електроцентрали»АД; протокол от общ.обсъждане									
9. вх.№ 820/ 24.03.2009г.	Решение на ЕЕС относно вятърни генератори в с.Попско и Пашкул; отговори на поставени от БДЗП въпроси	не	не	V	не	не	не	не	не	Уточняващо писмо
10. вх.№ 945/ 01.04.2009г.	Протоколи от анализа на водни проби от отпадните битови води на Симеоновград	не	не	не	V	Решение № 7/08.04.2009г	не	не	не	не
11. вх.№ 962/ 01.04.2009г.	Решения №№ ХА-09- ОС/2009; ХА-05-ОС/ 2009г.	не	не	V	не	Решение № 8 09.04.2009г.	не	не	не	не
12. вх.№ 1013/ 07.04.2009г.	Решение № ХА-02- 01/2009г.	не	не	V	не	Решение № 9 10.04.2009г.	не	не	не	не
13. вх.№ 1138/17.04.2009г.	Решения №№ ХА-34- ОС/2009; ХА-32- ОС/2009г.	не	не	V	не	Решение № 10/27.04.09	не	не	не	не
14. вх.№1111/ 15.04.2009	Местонахождения, инвеститори Мощност ВЕЦ,ФВЦ и ветрени паркове	не	не	не	V	не	Решение № 11/ 27.04.09г.	Чл.17, ал.2 ЗДОИ	не	не
15. вх. № 1179/24.04. 2009г.	Данни за измерените концентрации на олово, кадмий	не	не	не	V	Решение № 12/27.04.09г.	не	не	не	не
16. вх. № 1137 17.04.2009	Списък на инвест. Предложения за ветрогенератори и паркове със сл.колектори	не	не	V	не	Решение № 13/29.04.09г.	не	не	не	не
17. вх. № 1370 19.05.2009	Действащи центрове за разкомплектоване на ИУМПС	не	V	не	не	Решение № 14/20.05.09г.	не	не	не	не

18. вх.№1305 13.05.2009	Решение № ХА-39-ОС/2009г.	не	не	V	не	Решение № 15/26.05.09г	не	не	не	не
19. вх.№1338/ 16.05.09г.	Решения №№ ХА-41-ОС/2009г.;ХА-42-ОС/09г	не	не	V	не	Решение № 16/30.05.09г.	не	не	не	не
20. вх.№1421 25.05.09г.	Решения №№ ХА-45-ОС/2009; ХА-46-ОС/2009	не	не	V	не	Решение № 17/09.06.09г.	не	не	не	не
21. вх.№ 1446 29.05.09г.	Доклад па ОВОС па Решение № ХА-37-ПР/2009	не	не	V	не	не	не	не	не	Уточняващо писмо
22. вх.№ 1510 08.06.09г.	Решение по ДОВОС за фотоволтаичен парк в с.Пашово	не	не	V	не	не	не	не	не	Уточняващо писмо
23. вх.№1726/03.07. 2009г.	Решение по ОВОС за 15 бр. ветрогенератори в с.Перуника, Пелин, Качулка	не	не	не	V	Решение № 19/16.07.2009г.	не	-	-не	не
24. вх.№1805/13.07. 2009г.	Списък на действащите ел. и топлоенергиен сектор	не	не	не	V	Решение № 20/21.07.2009г.	не		не	не
25. вх.№2025/06.08. 2009г.	Датата на влизане в сила на Решение № ХА-59-ПР/2009г.	не	V	не	не	Решение №21/07.08.2009г.	не	не	не	не
26. вх.№2026/ 06.08.2009г.	Датата на влизане в сила на Решение №ХА-48-ПР/2009г.	не	V	не	не	Да Решение № 22/07.08.2009г частичен достъп	не	не	не	не
27. вх.№2027/ 06.08.2009г.	Датата на влизане в сила на Решение № ХА-47-ПР/2009г.	не	V	не	не	Да Решение №23/ 07.08.2009г.	не	не	не	не
28. вх.№2002/ 03.08.2009г.	Инвестиционни намерения и издадени актове по ПНОВОС и ОС с.Щит	не	не	V	не	Да Решение №24/ 13.08.2009г.	не	не	не	Не
29. вх.№2102/17.08. 2009г	Насоки за извършване на преценка на вероятна	не	не	V	не	не	не	не	да	Уточняващо писмо

	степен на въздействие на инв.предл									
30. вх.№ 2061/ 12.08.2009г	Граници на ЗТ в цифров вид, граници на ЗЗ от Natura 2000	не	V	не	не	Решение № 25/26.08.2009г.	не	не	не	не
31. вх.№ 2190/ 27.08.2009г.	Протоколи с анализи на показателите на качеството на водата на яз.Гарваново	не	не	не	V	Решение № 26/02.09.2009г.	не	не	не	не
32. вх.№ 2143/ 24.08.2009г.	Анализи на водни проби от отпадните води на Свиленград	не	не	не	V	Решение № 27/03.09.2009г	не	не	не	не
33. вх.№ 2210/ 31.08.2009г.	Има ли и какви количества отпадък с код 09.01.xx на ЕТ»Тончев»	не	не	не	V	не	не	не	не	Уточняващо писмо
34. вх.№ 2384/ 25.09.2009г.	Брой и местонахождение на работещите кариери за добив на инертни мат. И добито количество.	не	не	не	V	Решение за частичен достъп № 28 02.10.2009г.	не	не	не	не
35. вх.№ 2496/08.10.2009г.	Инвест.предложения в Тополовгради Свиленград за нефтопров. Бургас-Александр.	не	не	не	V	Решение за частичен достъп № 29/14.10.09	не	не	не	не
36. вх.№2507/ 09.10.2009	Регистрирани генератори на излезли от употреба пневм.гуми и реален годишен капацитет	не	не	не	V	Решение за частичен достъп № 30/20.10.2009г.	не	не	не	не
37. вх. № 2549/15.10.2009г.	Решение № ХА-107-ПР/2009г. с писма, съгласувания	не	не	не	V	Решение № 31/21.10.09г.	не	не	не	не
38. вх. № 2571 19.10.2009	Данни за измерените концентрации на олово и кадмий	не	не	не	V	Решение № 32/23.10.09г.	не	не	не	не

39. вх. № 2588 20.10.2009	Налична информация за издадени решения за ОВОС, ЕО, ОС	не	не	не	V	Решение № 33/23.10.09г.	не	не	не	не
40. вх.№ 2616 23.10.2009	Уведомления за инвест. Намерения, Решения за преценка и др.	не	не	не	V	не	не	не	не	Уточняващо писмо
41. вх.№2726/ 06.11.09г.	Доклад по ОВОС и ОС за ветроенергиен парк в с.Груево	не	V	не	не	не	не	не	не	Уточняващо писмо
42. вх.№2780 16.11.09г.	Качество на почвите в района на Димитровград	не	не	не	V	не.	не	не	не	Уточняващо писмо
43. вх.№ 2788 16.11.09г.	Решения ХА-138-ПР/ 2007;ХА-166-ПР/ 2008 и др.	не	не	V	не	не	не	не	не	Уточняващо писмо
44. вх.№ 2787 16.11.09г.	Уведомления за инв.намерения, решения по Прилож.2, т.3 и 1, т.35	не	не	V	не	Решение № 34/27.11.2009г.	не	не	не	не
45. вх.№2920 02.12.2009	Информация по чл.19 от Инструкция за програми за намаляване на емисии	не	не	не	V	Решение № 35/10.12.2009г.	не	не	не	не
46. вх.№ 3017 17.12.2009	Регистър на асфалтови бази	не	не	не	V	не	не	не	не	Уточняващо писмо
47. вх.№3077 29.12.2009г.	Решения на РИОСВ – Благоевград за ПНОВОС за ВЕИ проекти	не	не	не	V	не	не	не	не	Уточняващо писмо
48. вх.№3077 29.12.2009г.	Инвестиционни намерения от 2006г. за фотоволтаични системи	не	не	не	V					

ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И КОНТРОЛ

1. Дейности във връзка с процедурата по Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) за 2009г.

През периода 2009г. Директорът на РИОСВ – Хасково е издал 125 бр. Решения по преценка необходимостта от ОВОС на инвестиционни предложения попадащи в Приложение № 2 на ЗООС, от които 121 бр. са със заключение да не се извършва ОВОС и 4 бр. да се извършва ОВОС. Издадени са **седем** решения по ОВОС:

- “Изграждане на еднофамилни къщи”, в имот № 000066, м. “Чардакль”, землище на с. Пенъво, общ. Кърджали, обл. Кърджали възложител: „Менупулос“ АД, седалище: гр. София
- “Изграждане на 16 броя ветрогенератори в землищата на с. Попско и с. Пашкул, общ. Ивайловград, обл. Хасково, възложител: Вятърни електроцентрали, седалище: гр. София, ул. „Кузман Шапкарев“ № 4.
- “Изграждане на 15 броя ветрогенератори в землищата на с. Пелин, с. Перуника и с. Качулка, общ. Крумовград, обл. Кърджали”, възложител: Вятърни електроцентрали, седалище: гр. София, ул. „Кузман Шапкарев“ № 4.
- “Реконструкция и модернизация на ТЕЦ Хасково, чрез изграждане на паро – газова централа с електрическа мощност 130 MW” ,землището на гр. Хасково, общ. Хасково, възложител: “Финанс инженеринг” АД, седалище: гр. София 1000, ул.“Съборна” №14, ет. 1
- „Изграждане на 17 броя ветрогенератори в землищата на с. Чал и с. Качулка, общ. Крумовград, обл. Кърджали”, възложител: “Кабел Ком” ООД, седалище: гр. Харманли, ул. „Алеко Константинов“ № 7
- “Изграждане на 20 броя ветрогенератори в землищата на с. Пелин, с. Полковник Желязово, с. Рогач и с. Качулка, общ. Крумовград, обл. Кърджали”, възложител: “Джи Пи Енерджи” ЕООД – гр. София; седалище: гр. София, бул. „България”, № 110, бл. Б, ет. 7 Булстат: BG 13148781
- “Изграждане на ветро – парк с общ брой вятърни турбини 19”, в землището на гр. Момчилград, с. Груево, с. Манчево, с. Плешници, с. Чобанка, община Момчилград, област Кърджали, възложител: “Глобал енерджи” ЕООД, седалище: р-н Триадика, ул. Емилиян Станев, № 4, гр. София
- **За инвестиционното предложение:** “Реконструкция и модернизация на ТЕЦ „Хасково“ чрез изграждане на паро-газова централа ТЕЦ „Хасково 2“ с електрическа мощност 130 MW”, в имот с № 77195.341.27 с възложител: „ТЕЦ ХАСКОВО 2“ АД. седалище - гр. София 1000, ул. „Съборна” № 14, ет. 1. е започнала процедура по ОВОС, която е на етап уведомление.

2 Дейности във връзка с процедурата по Екологична оценка (ЕО).

Издадени са 20 броя решения за преценяване на необходимостта от ЕО за планове и програми, които са с характер да не се извършва екологична оценка.

Екологичната оценка е задължителна за планове и програми и за техните значителни изменения в областите селско стопанство, горско стопанство, рибарство, транспорт, енергетика, управление на водните ресурси и промишленост, включително добив на подземни богатства, далекосъобщения, туризам, устройствено планиране и земоползване, кагато тези области очертават рамката за

бъдещото развитие на инвестиционни предложения по приложение № 1 и 2 на ЗООС.

През 2009 г. са издадени 27 броя решения за преценяване на необходимостта от ЕО за планове и програми които са да не се извършва екологична оценка :

3. Дейности във връзка със становища за преценка на инвестиционни предложения не попадащи в Приложение 1 и 2 на ЗООС.

Издадени са 367 бр. становища за инвестиционни предложения, които не попадат в Приложение № 1 и № 2 към ЗООС.

Издадени са 513 бр. писма за определяне на необходимите действия, които възложителя е необходимо да предприеме по глава шеста от ЗООС.

Издадени са 36 бр. становища по проекти, кандидатстващи за финансиране по програми САПАРД, ФАР, ИСПА и др.

Изготвени са 3 бр. справки за експертите за участие в изготвянето на доклади по ОВОС и ЕО.

4. Приоритети за 2009 год. в сектор ОВОС и ЕО

През 2009 г. секторът си поставя приоритетна задача за организиране на срещи не само с общините на територията на РИОСВ-Хасково, но и с други институции и органи на местната власт, за разискване на процедурите по ОВОС и ЕО и Наредбата за ОС.

5. Дейности във връзка с процедурата по издаване на комплексни разрешителни

През периода са извършени планираните за годината проверки по издадени КР, съгласно утвърден от МОСВ график (14бр.).

Верифицирани и предадени в ИАОС са 14бр. годишни доклади по ОС относно изпълнението на условията през 2008г на издадените КР.

Верифицирани са 7бр. доклади на операторите, подали необходимата информация за 2007г. във връзка с изискванията за докладване съгласно Регламент №166/2006г.

За не предоставяне на необходима за проверка документация на "ОЦК" АД беше съставен акт №10/09.02.2009г.

За констатирано не изпълнение на условията от издадените КР, са съставени актове на "ОЦК" АД, гр. Кърджали – 2бр. (акт № 20/10.06.2009г. и акт №40/24.11.2009г.) и на „Неохим“ АД (акт №43/14.12.2009г.).

За не изпълнение на условията от издадените КР са дадени предписания на ЕТ"Грай – Г. Андонов – Р. Ангелова" (което ще бъде проверено през 2010г.) и на ЕТ "М. Жеков – Д" (предписанието е изпълнено). На Операторите на регионални депа за неопасни отпадъци на община Хасково и община Харманли са издадени предписания за запръстяване на работните участъци. Извършени са и проверки по изпълнението им.

Извършена е проверка и изготвено становище по изпълнение на Програмата за отстраняване на минали екологични щети, причинени до момента на приватизацията на "ОЦК" АД, гр.Кърджали и Инвестиционната програма за привеждане в съответствие с условията на КР № 124/2006г.за периода до 31.12.2008г.

Проверени са обектите от района на РИОСВ – Хасково с издадени решения за не издаване на комплексно разрешително: “Про Агро 2000”ЕООД и “Харманлийска керамика”АД. За работа без необходимото за експлоатацията на обекта комплексно разрешително на “Про Агро 2000”ЕООД бе съставен акт№ 12/20.02.2009г. На “Про Агро 2000”ЕООД и “Харманлийска керамика”АД са издадени предписания до издаването на КР да извършват дейността с капацитет под съответния праг по Приложение №4 на ЗООС.

Извършени са проверки и са съгласувани пунктове за мониторинг на почви и подземни води на “Жюлив”ООД; “Тедимекс”ООД; “Регионално депо за неопасни отпадъци” – община Харманли и ЕТ “Грай – Г. Андонов”.

За периода са издадени 70 предписания за превишение на средночасовата прагова стойност за съдържание на серен диоксид в атмосферния въздух на гр. Кърджали на “ОЦК”АД. Проверено е изпълнението на предписанията издадени до м. октомври, а за м. ноември и декември ще бъдат проверени през 2010г.

Във връзка с процедура по издаване на комплексно разрешително на “Галус”АД, гр. София – площадка гр. Хасково и изпратено становище до ИАОС - София.

През отчетния период от МОСВ – София са издадени комплексни разрешителни на “Фуражи”ООД, гр. Кърджали КР № 202-НО/2008г. и на “Галус”АД, гр. София КР № 226-Н1/2009г.

Във връзка с предстоящото през месец март 2010г. докладване на Република България до Европейската комисия за 2008г., съгласно изискванията на Регламент №166/2006г. бяха издадени 28бр. предписания на операторите, задължени да докладват по регламента. Бяха извършени 9бр. проверки на място за уточняване на окончателния списък с оператори, попадащи в Приложение № 1 на Регламент № 166/2006г.

КОНТРОЛНА И АДМИНИСТРАТИВНА ДЕЙНОСТ НА РИОСВ - ХАСКОВО

1. КОНТРОЛНА ДЕЙНОСТ

Дейността на експертите при РИОСВ-Хасково за 2008 година включва:

- извършени текущи и специализирани проверки - 837 броя;
- издадени са 241 предписания;
- съставени са 43 акта за нарушения;
- издадени са 38 наказателни постановления на обща стойност 154 600 лева;
- наложени са 29 икономически санкции на обща стойност 195 796 лева, а за годината са събрани (преведени по сметката на РИОСВ) 156376 хил. лева, в т.ч. дължими суми по наложени и обжалвани пред съда санкции от предходни години;

За хода и движението по състоянието на актовете и издаването във връзка с тях на наказателни постановления (НП) се води нарочна актова книга (дневник) на хартиен носител.

В РИОСВ - Хасково за 2008 година са постъпили общо 60 жалби и сигнали. От тях **близо** 2/3 не са от компетенцията на РИОСВ. Всички са проверени и са своевременно контролирани. По жалбите, които са в компетенцията на РИОСВ са издадени 26 предписания и са наложени 4 акта. На всички жалби е отговорено в

срок, като тези които не са от компетенцията на РИОСВ са препратени своевременно до съответните контролни органи.

За сигналите, жалбите и предписанията се водят дневници, които удостоверяват движението им.

2. Административна дейност

Редовно се публикува информация в **Регистъра на административните структури и актовете на органите на изпълнителната власт**, който се намира на адрес в Интернет: www.1government.bg/ras, в т.ч. промени в структурата и функциите на РИОСВ, актове по регулативни режими, обяви за конкурси за държавни служители.

2.1. Административно обслужване

Във връзка с подобряване отчитането на административното обслужване на всяко шестмесечие се прави самооценка на предлаганото административно обслужване на принципа "едно гише" и преглед на административните услуги.

С цел подобряване на обществения достъп до услугите предлагани от РИОСВ на партера на Инспекцията има информационно табло, информацията на което своевременно се актуализира.

От м. ноември 2004 година на партера на РИОСВ бе изграден, обзаведен и започна работа офис, който изпълнява функциите за обслужване на гражданите на принципа "едно гише".

Т. нар. "фронт офис" или "едно гише" разполага с копия от всички необходими формуляри за попълване, справки и друга полезна и необходима информация за потребителите.

Изработен е списък на административните услуги: правно основание, необходими документи, процедура, такси. Списъкът е наличен във "фронт офиса" на партера в Инспекцията и е публикуван на страницата на РИОСВ в Интернет.

Съставените актове и издадени наказателни постановления по компоненти на околната среда са представени в табл.1, както следва:

Съставени актове и издадени наказателни постановления Таблица 1

	Съставен и актове, бр.	Издадени наказателни постановления		Брой издадени заповеди за спиране на дейности	Предадени на АДВ наложените имуществени санкции		НП (имуществени санкции) в съдебна процедура	
		Брой/законово основание	Сума (лв.)		Брой/законово основание	Брой	Сума	Брой
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
ЗООС	13	11 /чл.166 т.2т.3 ЗООС	17 200	-	1	1000	1	2000
Въздух	6	5 /чл.11 ал.5,чл.34е ,чл.34, ал.4	11 000	1	1	2000	-	-

		ЗЧАВ						
Води	11	10 /чл.48 ал.1 т.3,чл.126 ал.1, 132 ЗВ	9 500	-	-	-	-	-
почви	-	-	-	-	-	-	-	-
Земни недра и подземни богатства	-	-	-	-	-	-	-	-
Биоразнообраз ие и защитени територии	6	6 /чл.31 ал.14, чл.38 ал.1, т.6 ЗБР	3 600	-	-	-	-	-
ЗЛР	-	-	-	-	-	-	-	-
Отпадъци	3	3 /чл.197 ал.1, т.9, чл.5, ал.3 т.1, чл.36 ЗУО	21 328,60	10	-	-	1	17 678,60
Комплексни разрешителни	4	3 /чл.125 ал.1, т.1 ЗООС	81 000	-	-	-	2	80 000
ЗЗВВХВП	-	-	-	-	-	-	-	-
Разрешително по чл. 104 на ЗООС	-	-	-	-	-	-	-	-
ЗОПОЕЩ	-	-	-	-	-	-	-	-
ЗЗШОС	-	-	-	-	-	-	-	-
Други	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо	43	38	143 628,6 0	11	2	3 000		99 678,60

2.2. Жалби и сигнали

Таблица 2

Вид	Общо	Основателни	Неоснова- телни	Предприети мерки				
				Предписание , бр.	Съставени актове, бр.	НП, бр., лв.	Санкция, бр., лв.	Други
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Жалби	16	9	7	2	0	0	0	7
Сигнали	44	37	7	9	3	3.	0 -	25
Общо	60	46	14	11	3	.3	0	33

1. Основни постижения на територията на РИОСВ-Хасково за 2009 година

Контролната дейност на РИОСВ-Хасково през 2009г протече в съответствие с одобрения годишен план, като своевременно сме реагирали и при извънредни ситуации.

През отчетната година бяха извършени общо 797 бр. проверки отчетени с протокол, или общо 837бр., отчитайки реално проведени проверки, при съвместни действия с други контролни органи и организации, НПО и др, както и случаите, когато не е бил установен пряк нарушител. За острапяване на констатираните нарушения са издадени 334 предписания. Съставени са общо 43 акта и издадени до момента 38 наказателни постановления /НП/ на обща стойност 154600лв. Наложени са 29 нови икономически санкции на обща стойност 195796лв, като за текущата година в Инспекцията са постъпили /събрани общо 156376лв(в т.ч. и дължими суми по стари санкции).

Сравнявайки същите показатели с предходата 2008г може да посочим, че при почти еднакъв брой на извършените проверки (802бр.за 2008г), съставени актове, наложени санкции и издадени НП имаме значително повече издадени предписания, (241 бр. за 2008г), а наложените лични и икономически санкции са почти 2 пъти повече като парична стойност. В същото време следва да се отчете, че независимо от положените от наша страна усилия събираемостта на наложените санкции до края на отчетната година е малко над 50%

Успоредно с плановете проверки сме осъществили и общо 60 проверки по жалби и сигнали, по които сме се стремили да реагираме в максимално кратък срок /до 1 една седмица от получаване. Близко 1/3 от сигналите са неоснователни, а в повечето случаи същите не касаят пряко дейността на РИОСВ и са изпратени служебно по компетентност към съответните институции. По жалби и сигнали са издадени 26 бр. предписания и са наложени 4 бр. актове.

Анализирайки посочените данни можем да обобщим, че е осъществен засилен контрол от наша страна и при констатиране на нарушения са прилагани по-строги санкции към екологичните нарушители. Конкретната информация е изложена подробно в съответните приложения по компоненти на околната среда.

Експертите от РИОСВ - Хасково взеха участие в консултациите на фирми както при подготовката на заявления за издаване на комплексни разрешителни, така също и при подготовката на молби за финансиране на проекти към ПУДООС.

2. Основни приоритети на РИОСВ - Хасково за 2010 година

Сред основните приоритети на Инспекцията през 2010 година ще бъдат:

- засилен контрол по състоянието на атмосферния въздух в т.нар "горещи екологични точки" - районите на гр.Кърджали и Димитровград с цел поддържане качеството на атмосферния въздух в съответствие с изискванията на Наредбите и най-вече максимално ограничаване и недопускане превишения на алармения праг за серен диоксид, който се явява основен замърсител от промишлеността.
- контролът по издадените вече комплексни разрешителни,
- както и контролът по ликвидирането на нерегламентираните сметища в региона и въвеждането на разделно сметосъбиране.
- друг основен приоритет ще бъде практическото въвеждане (след официалното им обявяване) на проектозащитените зони по НАТУРА-2000.

РИОСВ ще оказва съдействие при разработването на:

- Областните стратегии за развитие-раздел "Опазване на околната среда" за областите Хасково и Кърджали;
- Общинските програми за опазване на околната среда;
- Общинските програми за управление на отпадъците;
- Проекти на общините за разделно събиране, повторна употреба и рециклиране на отпадъците;
- Проекти за общинско и домашно компостиране на биоразградими отпадъци;
- Проекти, целящи опазването на биологичното разнообразие и развитието на алтернативни форми на туризъм;
- Издаване нови комплексни разрешителни;